

Zpravodaj Univerzity Pardubice

číslo 44 / únor 2006

univerzita

Prezident republiky Václav Klaus navštívil
v nejvyšších státních funkcích Univerzitu Pardubice již počtvrté
- tentokrát Fakultu restaurování v Litomyšli

Při své třídenní návštěvě Pardubického kraje navštívil prezident České republiky Václav Klaus se svou chotí Livií ve **středu dne 7. prosince před polednem** také Univerzitu Pardubice, a to její nejmladší fakultu - Fakultu restaurování v Litomyšli.

Na akademické půdě je přivítal - tehdy ještě - rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., prorektor prof. Ing. Jiří Málek, DrSc. a děkan fakulty akademický sochař

Jiří Novotný, který prezidenta s doprovodem provedl pracovišti fakulty.

Hosté si prohlédli zejména sochařský ateliér a ateliér výtvarné přípravy, kde se setkali krátce se studenty bakalářského studijního programu Výtvarná umění, kteří se ve čtyřech studijních oborech zaměřených na restaurování a konzervaci uměleckých děl připravují na profesní dráhu restaurátorů. Prezidentský pár projevil neskrývaný zájem o práci restaurá-

torů i vzhledem k tomu, že se jak na Pražském hradě, tak v Lánech snaží uchovat v co nejlepším stavu jak budovy, tak jednotlivé předměty a dobové památky.

V doprovodu hejtmana Pardubického kraje Michala Rabase s manželkou, krajských radních, starosty a radních města Litomyšle zavítali i do zrekonstruované malé fakultní knihovny, kde se podepsali do pamětních knih univerzity, fakulty i města, obdrželi drobné dárky na památku a necelou hodinku strávenou na Fakultě restaurování ukončili společným přípitkem.

Fakulta restaurování věnovala prezidentskému páru dva grafické listy - Stébla trávy a Malý vesmír akademické malířky doc. Lenky Vilhelmové Vojtové z ateliéru restaurování umě-

leckých děl na papíru. Dárkový přebal na grafické listy a novou pamětní knihu fakulty pro tuto příležitost vytvořil student Ondřej Bouček z téhož ateliéru.

(vw)

Václav Klaus tak zavítal na půdu Univerzity Pardubice již počtvrté.

Poprvé jako předseda vlády přednášel v tehdejší hlavní posluchárně Fakulty chemicko-technologické na nám. Čs. legií v Pardubicích dne **12. listopadu 1996**. Po skončení své přednášky se podepsal do pamětní knihy a ochotně udílel podpisy svým obdivovatelům.

Jeho druhá návštěva se uskutečnila o čtyři roky později, v době, kdy zastával **funkci předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky**. Dne **27. září 2000** se zúčastnil vyvrcholení oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích a uvedení nových insignií do života Univerzity Pardubice.

Potřetí navštívil Václav Klaus univerzitu **dne 27. května 2003** již jako představitel naší státnosti, tedy **ve funkci prezidenta** České republiky, kdy se setkal s vedením univerzity a následně hodinu diskutoval s vysokoškolačky v zaplněné univerzitní aule v univerzitním kampusu v Pardubicích zejména o vstupu České republiky do Evropské unie. Rektor univerzity prof. Ludwig mu při té příležitosti udělil Pamětní medaili Univerzity Pardubice, bronzovou medaili vytvořenou pro univerzitu akademickým sochařem Zdeňkem Kolářským, který žije a tvoří v Kostelci nad Orlicí, v kraji, pro nějž zasvětil nespočet svých uměleckých děl, a jehož řadu měst prezident Klaus v rámci letošní návštěvy navštívil.

(PhDr. Miloš Charbuský, CSc., FES)

Od 1. února stojí v čele Univerzity Pardubice nový rektor

Ve středu 1. února se ujal své funkce nový rektor Univerzity Pardubice **prof. Ing. JIŘÍ MÁLEK, DrSc.**, který byl zvolen kandidátem na tuto funkci Akademickým senátem Univerzity Pardubice dne 8. listopadu 2005.

Prezident republiky Václav Klaus jej jmenoval na Pražském hradě dne 23. ledna odpoledne při slavnostní ceremonii, již se účastnil též prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. a předseda Akademického senátu Univerzity Pardubice doc. Ing. Jiří Kulhánek, Ph.D.

Profesor Málek je devátou osobností v čele vysoké školy v Pardubicích v její více než pětapadesátileté historii a v pořadí čtvrtým rektorem v čele univerzity po jejím přejmenování a rozšíření v roce 1994.

Profesní profil

Prof. Málek se narodil v roce 1959. Vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou v Pardubicích v roce 1982 a o čtyři roky později obhájil disertační práci. V následujících letech působil jako pracovník vědy a výzkumu na katedře anorganické chemie a ve Společné laboratoři chemie pevných látek původní VŠCHT Pardubice a ČSAV - nyní Univerzity Pardubice a Ústavu makromolekulární chemie Akademie věd České republiky.

Od roku 1990 se podílel na výuce pro posluchače specializace na katedře anorganické technologie, kde byl v roce 1997 jmenován docentem. V roce 2000 získal vědeckou hodnost DrSc. (doktora chemických věd) a o dva roky později byl jmenován profesorem pro obor fyzikální chemie. V současnosti vědecky a pedagogicky působí na Katedře fyzikální chemie Fakulty chemicko-technologické, kde se podílí na výuce ve specializaci a vedení diplomových a disertačních prací. Věnuje se zejména studiu kinetiky procesů v pevné fázi a strukturním relaxacím nekrytalických materiálů.

Celkem 6 let strávil v zahraničí, kde přednášel a vědecky pracoval na Universidad Hispalense v Seville, Universitat Politéc-

prof. Ing. Jiří Málek, DrSc.

nica de Catalunya v Barceloně a National Institute for Material Science v japonské Cukubě.

Prof. Málek je autorem řady publikací v mezinárodních odborných časopisech a často vystupuje na konferencích. Je členem několika zahraničních odborných společností. Dále je členem vědeckých rad Univerzity Pardubice, Fakulty chemicko-technologické, Fakulty ekonomicko-správní, Ústavu zdravotnických studií UPa, Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy a Fakulty textilní Technické univerzity v Liberci. Je členem Oborové rady pro doktorský studijní program Fyzikální chemie. Působí v komisích pro státní závěrečné zkoušky, státní doktorské zkoušky a obhajoby disertačních prací. Pracuje také jako recenzent pro několik zahraničních odborných časopisů.

V letech 2000 - 2003 byl pověřen zastáváním funkce prorektora pro vnější vztahy a rozvoj Univerzity Pardubice, v letech 2003 - 2004 prorektorem pro výzkum a vnější vztahy a v roce 2005 prorektorem pro vědu a zahraniční vztahy.

Zeptali jsme se:

Jaká je univerzita, do jejíhož čela nastupujete?

Na vysoké škole jsem zaměstnán téměř 21 let. V posledních šesti letech jsem měl jako člen týmu současného rektora možnost se přímo podílet na správě univerzity, která právě v tomto období zaznamenala nejvýraznější nárůst počtu studentů, nových studijních programů a konečně i finančních prostředků ve své dosavadní historii. Namátkou zmíním několik čísel:

- celkový počet studentů se zvýšil z původních 4 244 na současných 7 800,
- počet výjezdů studentů v rámci programu ERASMUS na partnerské univerzity v zemích EU narostl z 20 na 166,
- výrazně se zvýšil počet přijíždějících studentů z původních 7 na 63,
- rozpočet univerzity se téměř zdvojnásobil na současných 660 mil. Kč,
- prostředky na vědu a výzkum zaznamenaly ještě výraznější růst z původních přibližně 50 mil. Kč na současných 150 mil. Kč,
- to vše při nárůstu počtu akademických pracovníků pouze o 1/3.

S ohledem na tyto skutečnosti a také díky centralizaci některých činností se v posledních letech daří nastavit mzdovou hladinu tak, aby naše univerzita patřila k těm institucím, které poskytují jedny z nejvyšších mezd v sektoru veřejných vysokých škol. Současně však usilujeme o systematické budování infrastruktury a zlepšování podmínek pro práci i studium. Oba faktory považuji za velmi důležité pro to, abychom byli úspěšní a konkurenceschopní v českém i evropském prostoru terciárního vzdělávání.

Z hlediska velikosti je Univerzita Pardubice spíše menší veřejnou vysokou školou. Pokud se však blíže podíváme na šíři nabídky studijních programů sahající od přírodovědných a technických disciplín přes humanitní, ekonomické, zdravotnické obory až po výtvarná umění, pak nepochybně patříme k institucím se značně velkým záběrem. Doktorské studijní programy jsou realizovány již na čtyřech fakultách. Z hlediska poměru mezi institucionálními a účelovými prostředky určenými na vědu a výzkum a tzv. základní dotací na vzdělávací činnost se řadíme do skupiny těch škol, které lze rozhodně považovat za nadprůměrné. O tom svědčí i citační analýza prací publikovaných v tzv. impaktovaných časopisech, kde Univerzita Pardubice patří k pouhým pěti českým VVŠ, které se objevují v databázi Essential Science Indicators. Z hlediska citovanosti v jednom ze sledovaných oborů dokonce patříme do šedesátky všech institucí v celosvětovém měřítku. Radost z tohoto zjištění však poněkud kazí fakt, že tomu tak je pouze díky několika málo akademickým pracovníkům reprezentujícím jeden jediný vědní obor.

Kvalitu univerzit a tvůrčí činnost obecně však podle mého názoru nelze posuzovat na základě sebelépe volených kvantitativních kritérií. Obecně platí, že skutečným měřítkem kvality univerzitní instituce je lidský potenciál tvořený akademickými

obcí. V konečném důsledku univerzity mezi sebou soutěží o získání a udržení těch nejtalentovanějších studentů, učitelů a vědeckých pracovníků. Podle mého soudu neexistuje žádný univerzální recept, jak toho dosáhnout. Jsou školy či fakulty, které jdou cestou pečlivého výběru studentů v přijímacím řízení. V jiných případech výběr probíhá až v průběhu studia. Akademiké pracovníci zůstávají především v těch institucích, kde se může nejlépe rozvinout jejich talent a kde mají nejlepší podmínky pro svoji práci. Optimální prostředí se buduje léta a někdy stačí jedno špatné rozhodnutí, které může vést k vážným a možná i nenapravitelným škodám. Věc je o to složitější, že žijeme ve společnosti, která se sama o sobě dosti dynamicky mění. S tím souvisí prakticky kontinuální změny legislativy, na které musíme bezprostředně reagovat a přizpůsobovat jim naše vnitřní pravidla.

Z vnějšího pohledu (a někdy možná i zevnitř) se univerzity mohou jevit jako podniky či korporace. Tak se totiž projevuje administrativní vrstva se svoji hierarchickou strukturou, důrazem na formální normy, účetní standardy, rozpočtovou kázeň a další atributy, které sem neodmyslitelně patří. Přestože tento systém je pro univerzitu životně důležitý, není tím, co vytváří skutečnou esenci vysoké školy. Tou je bezpochyby akademická obec, rozdělená podle jednotlivých oborů, které ve skutečnosti přesahují rámec dané univerzity a přísně respektují oborově daná pravidla a metodologie. Naší společnou ambicí by mělo být, aby tato pravidla odpovídala rovněž mezinárodním standardům kvality. Jedině tak můžeme společně budovat univerzitu, která bude vzkvétat a jejíž prestiž trvale poroste.

Jakým směrem hodláte ovlivňovat budoucí život univerzity?

S ohledem na to, co bylo řečeno, se chci společně se svými spolupracovníky ve funkci rektora soustředit hlavně na několik následujících oblastí, které se pokusím stručně shrnout v 10 bodech:

1. Výraznější otevření univerzity mezinárodní odborné komunitě.

Kromě podpory stávajících aktivit souvisejících s mobilitou studentů a učitelů v oblasti vzdělávání připravit podmínky pro dlouhodobější pobyty zahraničních vědeckých a pedagogických pracovníků. Zavést systém prestižních postdoktorálních stáží na vědeckých pracovištích univerzity pro vynikající absolventy doktorských studijních programů, zejména ze zahraničních vysokých škol.

2. Rozšířit nabídku akreditovaných cizojazyčných studijních programů a podporovat vytváření společných studijních programů s partnerskými univerzitami v zahraničí. Další zvyšování cizojazyčné komunikativní kompetence akademických a administrativních pracovníků je nutností. Podpora těchto aktivit na univerzitní úrovni bude prioritně orientována na anglický jazyk.

3. Usilovat o akreditaci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem na dalších fakultách, kde

doposud nejsou akreditována, a to v návaznosti na uskutečňované doktorské studijní programy.

4. Transformovat oba naše vysokoškolské ústavy na fakulty. S tím souvisí akreditace magisterských studijních programů a případně i doktorských studijních programů ve spolupráci s ostatními veřejnými vysokými školami.

5. Prohloubit systém hodnocení kvality výuky studenty na jednotlivých součástech univerzity v souladu se záměry evropského systému hodnocení kvality vzdělávacího procesu.

6. Aktivně pěstovat a prohlubovat spolupráci s průmyslovými podniky, firmami a společnostmi, které mají zájem o inovace a pokročilé technologie. Tato spolupráce bude rozvíjena jednak v rámci připravovaného projektu Techno-Parku Pardubice, k. s. nebo družstva Klastr výrobců obalů, ale i na bázi přímé spolupráce univerzitních součástí s konkrétními subjekty.

7. Vytvořit podmínky pro širší zapojení pracovníků a studentů univerzity do rámcových programů Evropské unie. Zde mám na mysli především kvalifikovanou pomoc při koncipování návrhů projektů i při vlastním řešení, a to zejména z hlediska tvorby rozpočtu a čerpání získaných finančních prostředků, ochrany duševního vlastnictví či právní poradenství.

8. Pokračovat ve výstavbě univerzitního kampusu - nových budov Fakulty chemicko-technologické a tělocvičen. Jednat s představiteli města Pardubice o převodu budov na nám. Čs. legií, užívaných dosud FChT, do majetku Univerzity Pardubice a zahájit přípravu jejich rekonstrukce pro potřeby univerzity a jejích součástí. Konceptně a systémově řešit materiálně technické zázemí ostatních součástí univerzity a hledat další možnosti rozšíření kapacit, a to zejména prostor pro výuku a výzkum.

9. Rozvíjet infrastrukturu informačních a komunikačních technologií. S tím souvisí jednak rozšiřování univerzitní sítě v areálu univerzitního kampusu a efektivním napojení ostatních pracovišť s akcentem zejména na bezpečnost sítě a dat. Další důležitou aktivitou bude i postupné zvyšování dostupnosti informačních zdrojů.

10. Budovat vnitřní a vnější komunikační strategie univerzity jako celku.

Výčet by pochopitelně mohl dále pokračovat. V tuto chvíli bych však chtěl spíše konstatovat, že podle mého názoru dlouhodobý úspěch a prestiž univerzity velmi závisí na mnoha faktorech, které mohou mít velmi různou váhu a význam na jednotlivých fakultách či dalších součástech univerzity. Obecně však platí, že potřebujeme nadané a vnímavé studenty s hlubokým zájmem o zvolený obor, ale i o dění na univerzitě. Abychom dokázali efektivně využít finanční prostředky, které dominantně získáváme v závislosti na počtech studentů, ekonomické náročnosti jednotlivých oborů a v neposlední řadě i tvůrčích činnostech akademických pracovníků, potřebujeme také schopné administrativní pracovníky, bez jejichž práce si nelze chodit moderní vysoké školy představit. V takto složitém systému vzájemných vazeb a podmínek, navíc vystaveném neustále se měnícímu okolí, je jedním z nejdůležitějších momentů schopnost respektovat odlišnosti a hledat vzájemnou shodu a harmonii při zachování obecně přijímaných měřítek kvality všech činností. To je podle mého názoru zcela zásadní věc, o níž budu usilovat a kterou bych rád touto cestou sdělil.

Děkujeme a přejeme Vám, pane rektore, při naplňování zmíněných cílů a úkolů hodně zdaru.

Nový nejbližší tým spolupracovníků a členů vedení univerzity budou nadále tvořit:

- prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., statutární zástupce, prorektor pro vědu a tvůrčí činnost, zároveň pověřený garancí výstavby nového areálu Fakulty chemicko-technologické,
- doc. Ing. Jiří Cakl, CSc. nadále jako prorektor pro vnitřní záležitosti univerzity,
- doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc. tentokrát jako prorektorka pro studium a pedagogickou činnost,
- doc. Ing. Milan Graja, CSc. jako nový prorektor pro vnější vztahy a rozvoj.

(vw)

Ze jmenování rektorů na Pražském hradě 23. ledna 2006

Prof. Málek - při příležitosti jmenování 14 rektorů českých veřejných vysokých škol na Pražském hradě v pondělí dne 23. ledna odpoledne - pronesl za jmenované rektory krátkou řeč:

Vážený pane prezidente,
vážená paní ministryně,
předsedové akademických senátů vysokých škol,
magnificence,
dámy a pánové.

Jsem potěšen, že při této slavnostní příležitosti mohu pronést několik slov jako jeden z nově jmenovaných rektorů pro budoucí čtyřleté období.

foto: TO KPR, Daniela Kaštánková

foto: TO KPR, Daniela Kaštánková

Univerzitní prostředí je obvykle spíše vnímáno jako konzervativní a odolávající výrazným změnám. Pokud se však blíže podíváme na proměnu, kterou vysoké školy zaznamenaly za posledních patnáct let, je zřejmé, že předchozí teze neplatí a že změna v systému a způsobu uvažování je srovnatelná s proměnou, kterou zaznamenala celá naše země. Došlo k významné restrukturalizaci studia a akreditaci nových studijních programů, což vedlo k téměř trojnásobnému navýšení počtu studentů. Řada vysokých škol založila partnerství s univerzitami původní evropské „patnáctky“ a spoluvytváří tak evropský prostor terciárního vzdělávání. Absolvování části studia na partnerských univerzitách v zahraničí se pro mnoho studentů stalo běžnou praxí. Současně byla posilována role vědy a výzkumu, a to zejména v magisterských a doktorských studijních programech. Tento proces byl zvláště in-

tenzivní v minulých šesti letech, která odpovídají dvěma funkčním obdobím většiny odstupujících rektorek a rektorů. Nema-
lou měrou se zasloužili i o velmi dobré a korektní vztahy s představiteli Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a dalšími orgány státní správy. Rád bych jim zde vyslovil úctu a uznání, kterou si jistě zaslouží.

Moderní vysoké školy se na první pohled podobají kompaktním velkým institucím s mnohvrstevnými řídicími a správními strukturami. Na úrovni fakult, menších součástí či jednotlivců však způsob tvůrčí práce, použité nástroje a standardy kvality dalece přesahují hranici vysoké školy a stále více se stávají globálními. Stát v čele vysoké školy je nelehkým úkolem, který je osobní výzvou a službou akademické obci zároveň. Všem dnes jmenovaným rektorům upřímně přeji, aby se jim jejich dílo dařilo a aby dosáhli cílů, jež si předsevzali.

Ze setkání na pardubickém magistrátu 18. ledna 2006

Primátor města Pardubic senátor Ing. Jiří Stříteský a jeho náměstci se - v souvislosti s výměnou funkcí v úřadu rektora univerzity - setkali ve středu 18. ledna s prof. Ludwigem a prof. Málkem. V průběhu setkání, které se uskutečnilo v poledne v historickém sále pardubické radnice, poděkoval primátor a jeho náměstci odstupujícímu rektorovi prof. Ludwi-

govi za šest let úspěšného vedení a rozvoj univerzity. Primátor ocenil, jak univerzita vyrostla jak do velikosti, tak i významu pro celou republiku. Nastupující rektor prof. Málek představil vedení města své plány a záměry v nejbližších letech.

primátor - senátor Ing. J. Stříteský, poděkoval prof. Ludwigovi za šestileté vedení a rozvoj univerzity

prof. Málkovi popřál do nové funkce v čele univerzity hodně zdu

ze setkání s představiteli města Pardubice v historickém sále radnice

Ze setkání s Radou Pardubického kraje 26. ledna 2006

Ze stejného důvodu se prof. Ludwig a prof. Málek krátce setkali s radními Pardubického kraje, a to při zasedání Rady Pk ve čtvrtek 26. ledna dopoledne. Dlouhodobá a kvalitní spolu-

práce, v níž hodlají představitelé kraje a univerzity pokračovat, vyplývá nejen z toho, že je univerzita jedinou vysokoškolskou institucí v Pardubickém kraji.

(vw)

první náměstek hejtmána Ing. Roman Línek předal prof. Ludwigovi Pamětní děkovný list

prof. Málek a prof. Ludwig při setkání s radními Pardubického kraje

Noví profesori a docenti univerzity jmenovaní v roce 2005

Součástí slavnostního akademického obřadu univerzity, pořádaného ke Dni boje studentů za svobodu a demokracii a k připomenutí událostí 17. listopadů, bylo již tradičně představení nových profesorů a docentů jmenovaných v uplynulém roce 2005.

noví profesori

Univerzita Pardubice je na základě rozhodnutí Akreditační komise České republiky oprávněna vykonávat řízení ke jmenování profesorem v devíti oborech akreditovaných na Fakultě chemicko-technologické a ve dvou oborech akreditovaných na Dopravní fakultě Jana Pernera.

V uplynulém období bylo úspěšně ukončeno řízení ke jmenování profesorem tří akademických pracovníků univerzity, kteří za svoji vědeckou a pedagogickou práci, úsilí a píli získali v roce 2005 nejvyšší akademickou hodnost - titul „profesor“. Dva z nich přímo na Univerzitě Pardubice, jeden na vysoké škole Slovenské republiky.

V souladu s příslušnými ustanoveními zákona o vysokých školách navrhl rektor univerzity prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. na doporučení Vědecké rady Fakulty chemicko-technologické a po projednání ve Vědecké radě Univerzity Pardubice prezidentu České republiky jmenovat dva profesory – prof. Ing. Miroslava Vlčka, CSc., a prof. Ing. Tomáše Wágnera, CSc.

Oba působí na Katedře obecné a anorganické chemie Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice. Po dobu 25 let působení na vysoké škole se věnují kromě pedagogické činnosti i rozsáhlé činnosti vědecké, při níž hojně využívají zkušenosti získané dlouhodobými pobyty na zahraničních vysokoškolských a vědeckých pracovištích, s nimiž nadále spolupracují.

prof. Ing. MIROSLAV VLČEK, CSc.

se zabývá zejména problematikou fotoindukovaných strukturálních změn v binárních a ternárních chalkogenidových systémech a s tím spojenými změnami chemických a fyzikálních vlastností v těchto materiálech. V posledních deseti letech publikoval řadu prací zabývajících se studiem fotostrukturálních změn s využitím Ramanovy spektroskopie. Zajímá se rovněž

o možnosti praktických aplikací chalkogenidových vrstev v mikro a nanotechnologiích a pro tvorbu transparentních a semi-transparentních hologramů, které patří mezi užívané patenty.

Profesorskou přednášku „**Expozicí indukované jevy v chalkogenidových sklech a jejich praktické aplikace**“ přednesl před Vědeckou radou Fakulty chemicko-technologické dne 13. října 2004. Vědeckou radu Univerzity Par-

dubice seznámil se svým vědecko-pedagogickým působením dne 25. října 2004.

Profesorem **pro obor Anorganická chemie** byl jmenován prezidentem České republiky Václavem Klausem s účinností od 1. května 2005 na návrh Vědecké rady Univerzity Pardubice.

prof. Ing. TOMÁŠ WÁGNER, CSc.

se věnuje zejména problematice chalkogenidových skel a tenkých vrstev, tedy materiálů důležitých pro infračervenou optiku, optické sdělování, záznam a přenos informací, které patří mezi anorganické „high-tech“ materiály s významnými chemickými a fyzikálními vlastnostmi. Zaměřuje se na metody přípravy tenkých amorfních vrstev vakuovým napařováním a studium

opticky indukovaných jevů a difuze stříbra na vodivých a nevodivých podložkách. V poslední době se věnuje zejména potenciálním aplikacím sledovaných jevů pro optický a tepelný záznam informací v optických obvodech a pamětech. V této oblasti publikoval řadu prací, které získaly velký mezinárodní ohlas, projevující se v téměř dvou stovkách citací. Podílí se též na činnosti univerzitního výzkumného centra zaměřeného na perspektivní anorganické materiály.

Profesorskou přednášku „**Chalkogenidová skla – materiály pro optiku a záznam informací**“ přednesl před Vědeckou radou Fakulty chemicko-technologické dne 13. října 2004. Vědeckou radu Univerzity Pardubice seznámil se svým vědecko-pedagogickým působením dne 25. října 2004.

Profesorem **pro obor Anorganická chemie** byl jmenován prezidentem České republiky Václavem Klausem s účinností od 1. května 2005 na návrh Vědecké rady Univerzity Pardubice.

prof. Ing. FRANTIŠEK POTŮČEK, CSc.

během působení na katedře procesů a zařízení chemické technologie se zabýval přestupem nepatrně rozpustných plynů do kapalin projevujících neneutonské chování a sdílením kyslíku při kultivacích mikroorganismů. Po přechodu na katedru dřeva, celulózy a papíru se začal věnovat problematice praní buničiny, a to zejména chemicko-inženýrské analýze vytěsňovacího praní. Vedle toho se soustředil také na operace vaření, sušení a bělení buničiny.

Profesorskou přednášku „**Současný stav, perspektivy a vlastní přínos k vývoji v oblasti surové buničiny a je-**

jího bělení” přednesl před Vědeckou radou Drevárskej fakulty Technické univerzity ve Zvolenu dne 24. března 2004 a Vědeckou radu Technické univerzity ve Zvolenu seznámil se svým pedagogickým a vědeckovýzkumným profilem dne 28. září 2004.

Profesorem **pro obor Technologie zpracování dřeva** byl jmenován prezidentem Slovenské republiky Ivanem Gašparovičem na návrh slovenské Technické univerzity ve Zvolenu, a to s účinností od 31. ledna 2005.

Profesor Potůček nyní působí na Katedře dřeva, celulózy a papíru Fakulty chemicko-technologické.

Jmenovaným k získání nejvyššího akademického titulu gratulujeme.

noví docenti

Dvě fakulty Univerzity Pardubice jsou na základě akreditace udělené Akreditační komisí České republiky oprávněny vykonávat habilitační řízení - Fakulta chemicko-technologická v devíti oborech a Dopravní fakulta Jana Pernera ve dvou oborech.

Při příležitosti Dne boje studentů za svobodu a demokracii dne 16. listopadu byli představeni akademické obci i noví docenti univerzity - 6 akademických pracovníků jmenovaných na Univerzitě Pardubice a 3 na jiných vysokých školách.

1. doc. RNDr. Zuzana Bílková, Ph.D. jmenována docentkou **pro obor Analytická chemie** s účinností od 15. března 2005. Habilitační práci „Analýza proteinů metodami afinitní chromatografie” obhájila dne 2. března 2005 na zasedání Vědecké rady Fakulty chemicko-technologické. Doc. Bílková pracuje jako vedoucí Katedry biologických a biochemických věd FChT.

2. doc. Ing. Ladislav Bína, CSc. jmenován docentem **pro obor Technologie a management v dopravě a telekomunikacích** s účinností od 1. března 2005. Habilitační práci „Vybrané problémy integrace dopravních systémů a informatiky” obhájil dne 6. října 2004 před Vědeckou radou Dopravní fakulty Jana Pernera. Doc. Bína pracuje na Krajském úřadě Středočeského kraje v Praze a externě vyučuje na Katedře technologie a řízení dopravy DFJP.

3. doc. Ing. Roman Bulánek, Ph.D. jmenován docentem **pro obor Fyzikální chemie** s účinností od 3. ledna 2005. Habilitační práci „Struktura a reaktivita zeolitů modifikovaných přechodnými kovy” obhájil dne 15. prosince 2004 před Vědeckou radou Fakulty chemicko-technologické. Doc. Bulánek působí na Katedře fyzikální chemie FChT.

4. doc. Ing. Stanislav Gregora, Ph.D. jmenován docentem **pro obor Dopravní prostředky a infrastruktura** s účinností od 1. července 2005. Habilitační práci „Modernizace prostředků pro zatěžování elektrických pohonů a spalovacích motorů” obhájil dne 1. června 2005 před Vědeckou ra-

dou Dopravní fakulty Jana Pernera. Doc. Gregora pracuje na Katedře elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě DFJP.

5. doc. Ing. Emil Kvítek, CSc. jmenován docentem **pro obor Dopravní prostředky a infrastruktura** s účinností od 1. listopadu 2005. Habilitační práci „Letištní přehledové radiolokátory” obhájil dne 5. října 2005 před Vědeckou radou Dopravní fakulty Jana Pernera. Doc. Kvítek pracuje na Katedře elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě DFJP.

6. doc. Ing. Karel Pospíšil, Ph.D. jmenován docentem **pro obor Dopravní prostředky a infrastruktura** s účinností od 1. listopadu 2005. Habilitační práci „Modul přetvárnosti podloží pozemních komunikací” obhájil dne 5. října 2005 před Vědeckou radou Dopravní fakulty Jana Pernera. Doc. Pospíšil pracuje v Centru dopravního výzkumu v Brně a externě vyučuje na Katedře dopravní infrastruktury DFJP.

Na jiné vysoké škole byli jmenováni docenty:

7. doc. Ing. Jaroslava Hyršlová, Ph.D. ukončila habilitační řízení na Materiálovotechnologické fakultě Slovenské technické univerzity v Bratislavě. Habilitační práci „Environmentální manažerské účetnictví jako nástroj podnikového managementu” obhájila dne 15. června 2005 a byla jmenována docentkou **pro obor Průmyslové inženýrství a management** s účinností od 1. října 2005 rektorem Slovenské technické univerzity v Bratislavě. Doc. Hyršlová pracuje na Katedře ekonomiky a managementu chemického a potravinářského průmyslu FChT.

8. doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D. ukončil habilitační řízení v Historickém ústavu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Habilitační práci „Projevy hospodářského nacionalismu v obchodních a živnostenských komorách v Českých zemích 1850 - 1918” obhájil 10. listopadu 2004 a byl jmenován docentem **pro obor České dějiny** s účinností od 1. prosince 2004 rektorem Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Doc. Jiránek pracuje na Katedře historických věd Fakulty filozofické (dříve Fakulty humanitních studií).

9. doc. PhDr. Michaela Pišová, M.A., Ph.D. ukončila habilitační řízení na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Habilitační práci „Klinický rok: procesy profesního rozvoje studentů učitelství a jejich podpora” obhájila 16. listopadu 2004 a byla jmenována docentkou **pro obor Pedagogika** s účinností od 1. prosince 2004 rektorem Masarykovy univerzity. Doc. Pišová pracuje na Katedře anglistiky a amerikanistiky Fakulty filozofické (dříve Fakulty humanitních studií).

Všem novým docentům přejeme do další tvůrčí činnosti hodně zdraví.

(vw-pev)

Výstavba areálu Fakulty chemicko-technologické a tělovýchovných zařízení

Za více než pět desetiletí své existence se stala univerzita vnitřně konsolidovanou institucí, která má dobré předpoklady k dalšímu rozvoji a růstu. Pro její další rozvoj jsou velmi důležité i prostorové podmínky.

I v tomto ohledu prošla univerzita dynamickým vývojem. Původní centrum VŠCHT na náměstí Čs. legií bylo v šedesátých letech rozšířeno o nové budovy vysokoškolských kolejí a menzy v městské části Polabiny, které byly později rozšířeny o dvě sportovní haly. Počátkem devadesátých let se podařilo získat další budovy v blízkém okolí městského obvodu II Polabiny a vyřešit tak prostorové potřeby nově vznikajících fakult.

Tím byl fakticky vytvořen základ pro moderní univerzitní kampus s velkými možnostmi dalšího rozvoje.

Jeho srdcem je nová budova Univerzitní knihovny, otevřená na podzim roku 1997, která snese srovnání s obdobnými institucemi v zahraničí. Nabízí služby na vysoké profesionální úrovni. Ve vestibulu knihovny naleznou milovníci umění i komorní galerii. K ní byla v roce 1999 dostavěna univerzitní aula a další posluchárny. Autorem projektu obou staveb byl atelier pardubického architekta Jana Třeštíka, jednoho z vítězů veřejné soutěže. Velmi významný podíl na stavbě univerzitní auly mělo město Pardubice. Dnešní Univerzitní konferenční centrum spravuje prostory celého komplexu univerzitní auly, konferenčního sálu v budově rektorátu a poslucháren v objektu dopravní fakulty. V moderním, vysoce kulturním prostředí nabízí špičkové technické zázemí, které slouží pro vysokoškolskou výuku a akademické obřady, ale též pro pořádání odborných konferencí, sympózií, seminářů a dalších společensko – kulturních akcí domácích i prestižních mezinárodních. Vybavení didaktickou a audiovizuální technikou a nabídka služeb v tomto směru nemá v regionu konkurenci, proto je hojně využívána i k pořádání obdobných akcí institucemi a společnostmi nejen Pardubicka.

Tak vznikl v Pardubicích v městské části Polabiny ojedinělý základ univerzitního kampusu v České republice, který se osvědčuje jako ideální akademické prostředí a živná půda pro inovační potenciál. Vysokoškolákům poskytuje výborné možnosti k výuce, samostudiu, ubytování, stravování a v neposlední řadě i ke sportovnímu a kulturnímu vyžití. Těchto

výhod plně využívají studenti Fakulty ekonomicko-správní, Dopravní fakulty Jana Pernera, Fakulty filozofické a Ústavu elektrotechniky a informatiky, jejichž sídla se zde nacházejí. Ústav zdravotnických studií v areálu, který sdílí se střední zdravotnickou školou v Průmyslové ulici, jehož vlastníky jsou z jedné pětiny univerzita a ze 4/5 Pardubický kraj.

Dopravní fakulta Jana Pernera má dvě svoje pracoviště mimo Pardubice - v Praze a v České Třebové.

Nejmladší fakulta restaurování má své sídlo v Litomyšli.

Nejstarší fakulta, Fakulta chemicko-technologická (FChT), z níž postupně Univerzita Pardubice vznikla, sídlí z převážné části v pronajatých budovách v centru města Pardubic, což značně omezuje možnosti jejího dalšího rozvoje.

Důvody naléhavosti výstavby

Vysoká škola v minulosti již několikrát předkládala návrhy na výstavbu nových objektů pro vysokoškolskou výuku chemicky a chemicko-technologicky zaměřených disciplín. K jejich realizaci však nikdy z různých důvodů nedošlo. Současná podoba kampusu se vyvíjela postupně tak, jak zde univerzita získávala nové objekty výstavbou, koupí nebo převodem.

Důvody pro realizaci záměru:

- 100 let stará část hlavní budovy FChT na nám. Čs. legií vyžaduje nákladnou údržbu a rekonstrukci technologických sítí; jejich zabezpečení je komplikováno vlastnickými vztahy, neboť budova je vlastnictvím města Pardubic,
- současný technický stav budov na nám. Čs. legií nedovoluje rozvoj nových technologií, řešení prostorových potřeb kateder a budování nových laboratoří nezbytných pro výuku i badatelskou činnost,
- absence rezervních ploch pro výstavbu nezbytných provozních zařízení v areálu náměstí Čs. legií a ve Štrossově ulici,
- snížení výuky v centru města (oblast hlučného a prašného prostředí vlivem hlavních tras železničního a silničního provozu, trasy přepravy těžkých nákladů, provozu blízkých průmyslových podniků),
- přemístění chemických laboratoří, náročných na speciální hygienicko-ekologické podmínky, z centra města,

- dostupnost veškerých školských zařízení (ubytování, stravování, tělovýchova, kultura, výukové prostory, laboratoře, administrativa) pro studenty, pedagogy a zaměstnance univerzity v jedné lokalitě v okruhu do 300 m,
- úspora času a finančních prostředků studentů a pedagogů vyloučením dojíždění na vzdálená dislokovaná pracoviště,
- zabezpečení plynulého a efektivního provozu menzy s výrazným omezením rozvozu jídel,
- potenciální možnost případného dalšího rozvoje fakult a univerzity v lokalitě Polabiny (rezervace pozemků pro rozvoj školských zařízení v územním plánu, existence inženýrských sítí),
- realizace výstavby nové FChT plynule naváže na již existující základnu v lokalitě Polabiny a umožní dobudovat ojedinelý ucelený univerzitní kampus.

Od roku 2000 zintenzivnila univerzita jednání vedoucí k dalšímu budování komplexního zázemí pro pardubické vysokoškolačky v univerzitním areálu v Pardubicích - Polabinách, a to směrem k výstavbě Fakulty chemicko-technologické.

Univerzita Pardubice předložila Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR stavební záměr dostavby univerzitního kampusu a výstavby areálu Fakulty chemicko-technologické v květnu 2001. Akce byla zaregistrována ministerstvem financí dne 20. září 2001 pod názvem „UPAR Fakulta chemicko-technologická, 1. - 3. stavba”.

V roce 2001 byly rovněž v rozpočtu České republiky vyčleněny první finanční prostředky na tento záměr.

V srpnu 2001 vypsala univerzita veřejnou soutěž na zpracování urbanistického a architektonického záměru.; V listopadu pak odborná porota, složená z osmi architektů a dvou zástupců univerzity, hodnotila 26 podaných soutěžních návrhů. Vítězným se stal návrh Ing. arch. Tomáše Pilaře a akad. arch. Ladislava Kuby z Brna.

Základní údaje o projektu

Autoři návrhu a projektanti

akad. arch. Ladislav Kuba, Brno

Ing. arch. Tomáš Pilař, Brno

Spoluautoři návrhu:

Jan Tichota, Polička

Radka Drábková, Brno

Vít Košťál, Brno

Urbanistické řešení

Urbanistické řešení návrhu respektuje stávající strukturu zástavby v daném území a kontextuálně ji doplňuje v adekvátně zvoleném měřítku. Vlastní architektonické řešení je prezentováno jasnou a vytříbenou formou. Dispoziční řešení je velkorysé a díky zvolenému konceptu dává možnost dobré etapizace výstavby a vyznačuje se příznivou flexibilitou. Odstraněná tělocvična je vhodně nahrazena v jižní části areálu včetně venkovních sportovišť. Návrh vyniká mimořádnou kultivovaností, výtvarnou elegancí a profesionálním zpracováním.

(z materiálů soutěžní komise)

vyhlášení výsledků architektonické soutěže na výstavbu FChT v listopadu 2001

Univerzitní kampus je situován v severní části města podél komunikace Hradecká. Komunikace Studentská, propojující obytný celek Polabiny s rekreační zónou města, dělí areál univerzity na severní a jižní část. Obslužné komunikace univerzitního celku se napojují na tyto sběrné městské třídy. Pozemek určený pro výstavbu objektu Fakulty chemicko-technologické se nachází na území městské části II Pardubice - Polabiny, v nově vzniklém areálu pardubické univerzity,

který je charakteristický rozvolněnou „sídlíštní“ zástavbou převážně tvořenou panelovými domy z období 70. – 80. let minulého století.

Pro zástavbu jsou určeny dvě plochy v tomto území, pozemek v severním cípu areálu a pozemek v jižní bohatě ozeleněné části směrem k Labi.

Nově navržený objekt FChT je umístěn v severním cípu sevřeném ulicemi Hradecká a K Cihelně. Na toto místo je budova fakulty navržena z řady důvodů. V první řadě je to nutnost vytvoření důstojného prostoru, „akademického náměstí“, těžiště kampusu, místa setkávání, odpočinku, osvěžení. Toto náměstí je vytvořeno v prostoru mezi novou budovou a univerzitní knihovnou s aulou, která je přirozeným informačním a společenským centrem univerzity. Dalšími důvody je snadná dopravní a pěší dostupnost z okolních komunikací a blízkost zastávek městské hromadné dopravy.

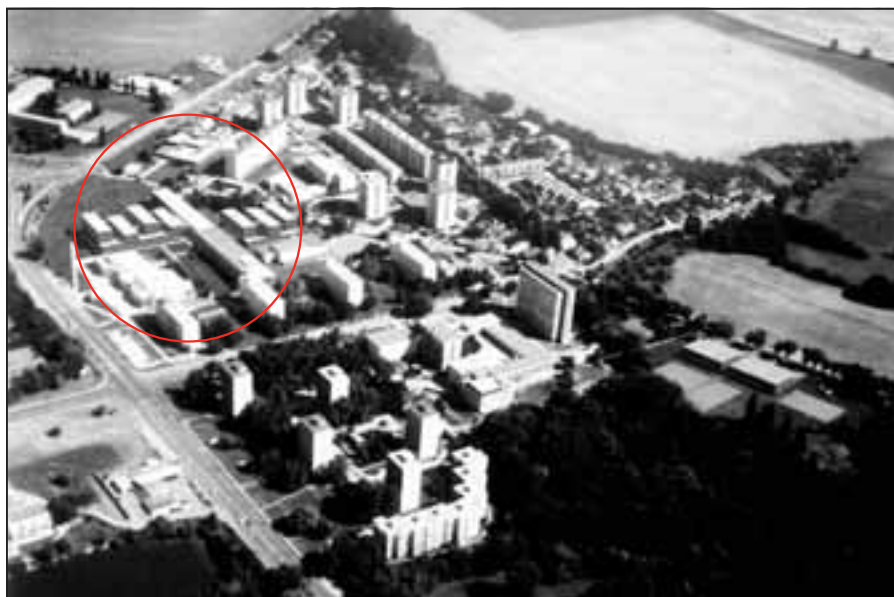
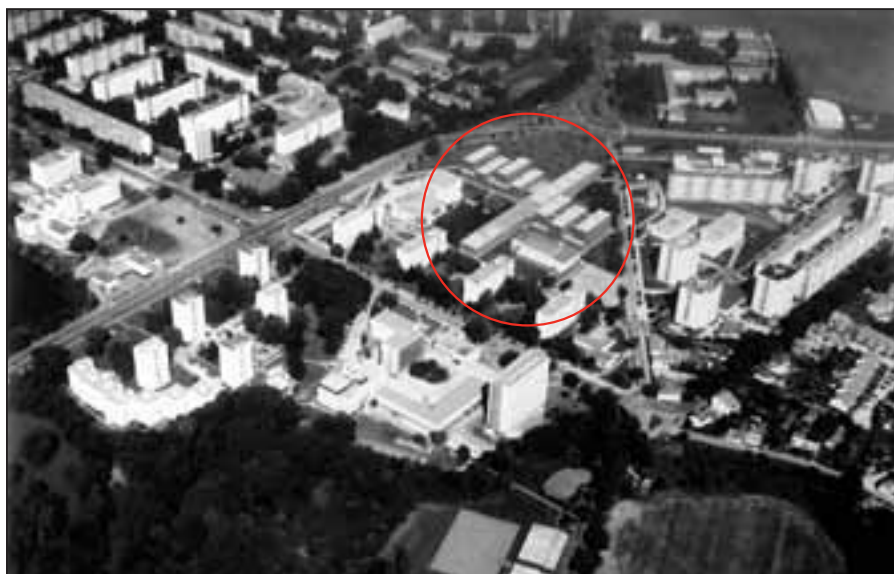
Do jižního cípu areálu jsou umístěny sportovní haly a hřiště pro míčové hry, které nahrazují původní stavby v severní části areálu, jež ustoupí budově fakulty. Výstavba nových tělocvičen bude realizována na pozemcích Statutárního města Pardubice v přímém napojení na univerzitní kampus. Budova je dopravně napojena z ulice K Cihelně, kde jsou navržena parkoviště na terénu. Zásobování je řešeno ze severní strany objektu z ulice K Cihelně. Pěší nástup je řešen podél budovy knihovny přes navržené „akademické náměstí“ a kolmo od zastávek městské hromadné dopravy na ulici Hradecké. Současně je budova přístupná chodníky vedoucími podél a skrz jednotlivé části areálu.

Při vjezdu do kampusu jsou navržena záchytná parkoviště, na zastávku MHD navazuje pěší propojení zóny sever a jih. Univerzitní kampus má rovněž pěší mimoúrovňové propojení s obytným celkem Polabiny, pro pěší propojení s centrální zónou města je navrženo odbočení za novým mostem.

Sadové úpravy jsou integrální součástí urbanistické kompozice, podél stávajících komunikací je navržena izolační zeď, uvnitř areálu je vytvořen polouzavřený prostor „akademického náměstí“, určený ke krátkodobé relaxaci, v severním cípu pozemku je navržen park.

Architektonické řešení stavby

Univerzita na základě souhlasu MŠMT vyhlásila dne 28. dubna 2004 obchodní veřejnou soutěž na zhotovitele díla. Dne 6. září 2004 rektor univerzity vydal rozhodnutí zadavatele

o zrušení obchodní veřejné soutěže pro neakceptovatelnou cenu díla. Na základě tohoto rozhodnutí byla projektová dokumentace přepracována s cílem snížit investiční náročnost stavby. Byla zrušena jedna stavba ze 4 plánovaných objektů a provedeny další dílčí technické úspory a optimalizace. V důsledku zrušení jedné stavby došlo ke změně technických parametrů stavby, ale zároveň také ke změně dislokace jednotlivých kateder a ústavů. Tyto úspory neměly vliv na kvalitu a užitnou hodnotu díla. Naopak došlo k ekonomickému zkvalitnění jednotlivých ukazatelů výstavby.

Areál Fakulty chemicko-technologické

Nově navržená FChT bude tvořena třemi stavbami. Hmotové řešení fakulty respektuje pravouhlý řad okolní zástavby, využívá tvaru pozemku a současně v prostoru akademického náměstí zachovává kvalitní stávající zeď. Návrh nestaví jednotlivé objekty celou plochou na terén, terén pod budovami horizontálně plyne, celá stavba se stává průchozí a transparentní. Navržené řešení vychází z předpokladu postupné výstavby, hmota budovy je rozdělena na tzv. páteřní

nízkou horizontální stavbu procházející z jihu na sever, na kterou jsou z východu a západu napojeny 4 – 5 podlažní budovy s prostory jednotlivých kateder. Boční objekty jsou na páteř napojeny průhlednými mosty, hmota podlaží s velkoprostorovými výukovými laboratořemi tvoří horizontální podstavec pro několikapodlažní s páteří rovnoběžné objekty s katedrami, které jsou orientované okny na východ a západ. Tyto objekty vytvářejí výraznou prostorovou kompozici, výška a délka jednotlivých objemů je úměrná vnitřní náplni.

Stavbami 1 a 2 budou řešeny nejnaléhavější potřeby FChT z hlediska zabezpečení vzdělávací a vědeckovýzkumné činnosti i z hlediska provozního, souvisejícího s ekologickými a dalšími problémy vyplývajícími ze stávající dislokace pracovišť fakulty.

Nacházet se tam budou zejména katedry sídlící v hlavní budově fakulty v centru města na nám. Čs. legií, jejichž současné prostory neumožňují zajištění základních potřeb výuky ani vědeckovýzkumné činnosti. Rovněž biologická a biochemická pracoviště, sídlící momentálně ve Štrossově ulici, musí splňovat náročné hygienické předpisy, jejichž dodržování v současných provizorních podmínkách je velmi obtížné. Společně s těmito katedrami bude ve stavbě I umístěna katedra chemického inženýrství, která je s katedrami analytické chemie a biologických a biochemických věd řešitelem společných dlouhodobých výzkumných záměrů. V objektu bude rovněž situováno analytické výzkumné a servisní pracoviště ústavu ochrany životního prostředí, které bude pohotově poskytovat služby dalším útvarům FChT i celé univerzity. Plánované umístění uvedených organizačních útvarů fakulty

v jedné budově umožní jejich intenzivnější spolupráci, sdílení určitých prostor a společné využívání některých unikátních přístrojů.

Do 2. stavby jsou navrženy útvary, které vedle katedry analytické chemie a katedry biologických a biochemických věd, navržených do 1. stavby, představují největší potenciální zátěž životního prostředí v centru města. Jedná se o katedru organické chemie, katedru obecné a anorganické chemie, ústav polymerních materiálů a katedru fyzikální chemie. Budova na nám. Čs. legií neumožňuje definitivní vyřešení problematiky odpadních vod a plyných emisí a stav rozvodů, kanalizace a vzduchotechniky, zvláště ve staré části budovy, vyžaduje velmi nákladné rekonstrukce.

Nové budovy budou splňovat i ty nejnáročnější požadavky na bezpečnost práce v chemických laboratořích.

Do 3. stavby jsou navrženy celofakultní útvary, jejichž přestěhováním se dovrší proces integrace převážné části fakulty do společného celouniverzitního kampusu v Polabinách. Jedná se o posluchárny a učebny, administrativní útvary děkanátu, obslužné útvary fakulty (sklady, dílny), občerstvovací prostory apod.

Realizovaný záměr začleňuje katedry a ústavy do jednotlivých staveb tak, aby byly zachovány současné i perspektivní vazby mezi nimi, umožňující jejich efektivní spolupráci i případnou budoucí integraci do větších celků (ústavů či center). Některá pracoviště FChT zůstávají ve svých stávajících prostorech na náměstí Čs. legií č. p. 565, ve Studentské ulici č. p. 84 a v Doubravicích č. p. 41. FChT bude i nadále trvale užívat všechny prostory Technologického pavilonu v Doubravicích a o přestěhování kateder z tohoto pavilonu do prostor celouniverzitního kampusu v Polabinách se proto neuvažuje. V objektu na nám. Čs. legií prozatím zůstanou katedra řízení procesů a výpočetní techniky, katedra anorganické technologie, výzkumné centrum a Společná laboratoř chemie pevných látek AV ČR a Univerzity Pardubice, jejichž činnost není spojena s produkováním chemických odpadů a na něž bude za specializovanou výukou z kampusu v Polabinách docházet omezený počet posluchačů.

V souladu s průběhem výstavby nové FChT budou postupně uvolňovány stávající prostory FChT na nám. Čs. legií (stará i nová budova), ve Štrossově ulici a v dalších objektech univerzity.

Stavba tělovýchovných zařízení (TZ)

Součástí dostavby univerzitního kampusu je rovněž vybudování nových tělovýchovných zařízení univerzity, které je investicí vyvolanou a bude předcházet výstavbě vlastních budov nové fakulty.

V rámci zhodnocení celého území postupně vznikajícího univerzitního kampusu byly stávající objekty tělocvičen shledány v nevyhovujícím technickém stavu a místo jejich nákladné rekonstrukce navržena výstavba nová, která vedle toho plně zabezpečuje i rozvojové potřeby univerzity. Nové objekty tělovýchovných zařízení splňují nejnáročnější technické a hygienické parametry pro zařízení tohoto druhu.

návrh budovy tělocvičen

podpis smlouvy s dodavateli stavby dne 23. září 2005

počátkem října 2005 byly zahájeny práce

zástupci univerzity se společností Metrostav a.s.

místo budoucích tělovýchovných zařízení

ve spolupráci se společnostmi VCES a.s. a Unistav a.s.

Objekt tělocvičen je navržen do dvou horizontálních objektů: objekt tělocvičen (T1, T2, nářadovna) a blok obslužných prostor – hygienické a sociální zařízení, kancelářský provoz. Oba objekty jsou propojeny. Konstrukčně se jedná o monolitickou železobetonovou konstrukci, založení je na pilotách. Tělovýchovná zařízení vyrostou v jihovýchodní části univerzitního kampusu směrem k Labi. Jsou projektována na pozemky, které jsou územním plánem Statutárního města Pardubic vyčleněny pro výstavbu tělovýchovných a sportovních zařízení v těsné návaznosti na univerzitní kampus.

Výstavba

Po přepracování projektové dokumentace byl MŠMT dne 24. března 2005 zaregistrován přepracovaný stavební záměr „UPAR Fakulta chemicko-technologická, I. - 3. stavba“. Ministerstvo financí vydalo souhlas s registrací akce dne 14. dubna 2005. V červnu 2005 vyhlásil rektor Univerzity Pardubice v souladu se zákonem č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách, v platném znění, zadávací řízení na výběr zhotovitele stavby. Zadavatel se dne 23. srpna 2005 rozhodl vybrat jako ekono-

místo budoucího areálu FChT

micky nejvýhodnější nabídku společnosti Metrostav, a. s. ve sdružení se společnostmi VCES, a. s. a UNISTAV a. s.

Dne 23. září 2005 byla uzavřena smlouva o dílo na provedení stavby mezi Univerzitou Pardubice a společností Metrostav, a. s.

Výstavba nových objektů FChT je jedním z nejvýznamnějších záměrů Univerzity Pardubice pro nejbližší období, jehož realizace má přispět k dalšímu rozvoji nejen této fakulty, ale i dalších součástí univerzity. Těchto cílů má být dosaženo zejména soustředěním a efektivním využíváním plánovaných a stávajících výukových prostor, celouniverzitních útvarů, unikátních přístrojů a zařízení a optimalizací organizační struktury univerzity a jejího řízení. Vedle toho budou realizací stavby řešeny další problémy, kterými jsou např. přesuny značných počtů studentů mezi kampusem a středem města či provozování chemických laboratoří v objektech s nevyhovujícími inženýrskými sítěmi.

Nejvýznamnější investiční záměr v historii pardubické vysoké školy a jedna z největších staveb v resortu českých vysokých škol v hodnotě 950 milionů korun se začaly realizovat 1. října 2005.

Dne 16. listopadu na základní kámen stavby slavnostně poklepali ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Petra Buzková, tehdejší rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. a za dodavatele stavby Metrostav, a. s. ve sdružení se společnostmi VCES, a. s. a Unistav, a. s. obchodní ředitel společnosti Metrostav Ing. Pavel Pilát.

Základní údaje o stavbě:

Název a místo stavby:

Fakulta chemicko-technologická – I. – 3. stavba, Pardubice – Polabiny, Studentská ulice

Stavebník: Univerzita Pardubice

Uživatel: Univerzita Pardubice

Vlastník: Univerzita Pardubice

Charakter stavby: Novostavba

Zhotovitel díla:

Metrostav a.s.

ve sdružení se společnostmi VCES, a.s. a UNISTAV, a.s.

Inženýrská činnost a technický dozor investora:

V&N, v.o.s., Pardubice

Harmonogram prací výstavby:

termín převzetí staveniště	29. 09. 2005
termín zahájení díla	01. 10. 2005
termín odevzdání realizačního projektu	03. 05. 2006
termín dokončení díla	31. 10. 2007
termín odstranění zařízení staveniště	14. 11. 2007

Výsledné kapacity

Fakulty chemicko-technologické

I. - 3. stavba:

Název parametru	Měrná jednotka	Hodnota parametru
Počet zapsaných studentů prezenčního studia	student	1 440
Počet zapsaných studentů všech forem studia	student	1 770
Plocha užitková celková	m ²	25 504
Plocha užitková čistá celková	m ²	12 733
Plocha užitková čistá výuky	m ²	8 275
Plocha užitková čistá výuky na studenta	m ²	4,68
Plocha užitková čistá administrativy	m ²	879
Plocha užitková čistá pracoviště pedagogů	m ²	1 737
Plocha užitková čistá ostatní	m ²	1 842
Plocha komunikací a technické vybavenosti	m ²	9 092
Plocha užitková tělovýchovy - krytá zařízení	m ²	3 679
Obestavěný prostor objektů celkem	m ³	169 590
Spotřeba energie na vytápění a ohřev TUV	GJ/rok	13 269
Spotřeba energie celkem	GJ/rok	15 789

Celkové náklady stavby:

Celkové investiční náklady – etapa přípravy	
Název ukazatele	Náklady v tis. Kč.
Náklady inženýrské činnosti ve výstavbě	784
Náklady projektové dokumentace	19 269
Jiné náklady přípravy a zabezpečení stavby	1 216
Náklady stavební části	0
Celkové investiční náklady	21 269
Celkové investiční náklady – etapa realizace	
Název ukazatele	Náklady v tis. Kč
Náklady inženýrské činnosti ve výstavbě	8 908
Náklady projektové dokumentace (autorský dozor)	3 192
Jiné náklady přípravy a zabezpečení stavby	0
Náklady stavební části	889 948
Celkové investiční náklady	902 048

Zdroje financování:

Zdroj	Investiční	Neinvestiční	Potřeby celkem
Systémově a individuálně určené výdaje státního rozpočtu etapa přípravy – čerpáno	17 952	3 499	21 451
Systémově a individuálně určené výdaje státního rozpočtu etapa realizace	862 048	16 501	878 549
Státní rozpočet celkem	880 000	20 000	900 000
Vlastní zdroje účastníka programu etapa přípravy	3 317	0	3 317
Vlastní zdroje účastníka programu etapa realizace	40 000	0	40 000
Univerzita Pardubice celkem	43 317	0	43 317
Celkem	923 317	20 000	943 317

Fakulta chemicko-technologická tak získá po 55 letech své existence zaslouženě moderní areál.

Tělovýchovná zařízení by měla být zprovozněna na jaře roku 2006, areál Fakulty chemicko-technologické dokončen na podzim roku 2007.

Zahájenou výstavbou s plánovaným přestěhováním převážně části pracovišť Fakulty chemicko-technologické se dovrší

zahájení stavby slavnostním poklepáním na základní kámen dne 16. 11. 2005 - vpravo ministryně školství Petra Buzková

proces efektivní integrace fakulty do společného univerzitního kampusu a výstavbou nových tělovýchovných zařízení dojde v městské části Polabiny k vytvoření komplexního studijního, sportovního i kulturního zázemí vysokoškoláků, které se svou koncepcí blíží obdobným univerzitním areálům ve vyspělých zemích na počátku 3. tisíciletí.

(z materiálu, který vydala Univerzita Pardubice při příležitosti slavnostního položení základního kamene FChT v univerzitním kampusu dne 16. listopadu 2005)

Fakulta humanitních studií nese od prosince název „Fakulta filozofická“

Dne 1. prosince 2005 byla Fakulta humanitních studií, orientující se na společenskovední disciplíny a nabízející historické, filozofické, sociologické a filologické studijní programy a obory, přejmenována a nese nadále název **Fakulta filozofická**. Fakulta se za uplynulých 13 let změnila z instituce poskytující zejména jazykové vzdělání na multidisciplinární fakultu univerzity, dotvářející svým humanitním a filologickým zaměřením komplexitu vědních disciplín pěstovaných na univerzitě. Prestiž si získaly programy, které se běžně učí na filozofických fakultách (historie, filozofie, sociologie, filologie) a nový název by měl fakultě usnadnit komunikaci i na mezinárodní úrovni.

V současnosti studuje na fakultě 1 300 studentů.

V roce 1992 vznikl při vysoké škole Ústav cizích jazyků, později přejmenovaný na Ústav jazyků a humanitních studií, jehož cílem bylo v krátké době zabezpečit dostatek kvalifikovaných učitelů cizích jazyků pro základní školy a pro první stupně víceletých gymnázií. Vzdělávací, výzkumná a další tvůrčí činnost byla zaměřena zejména na pedagogické a interdisciplinární obory. Postupně se rozšiřovala o další společenskovední disciplíny. V lednu 2001 se vysokoškolský ústav přetransformoval na samostatnou Fakultu humanitních studií. K dynamickému rozvoji studijních programů a jejich strukturalizaci docházelo i v následujících letech, na bakalářské stu-

dijní programy navazují programy magisterské. Od roku 2004 nabízí fakulta rovněž doktorské studium v oblasti historických věd. Fakulta dnes vychovává absolventy, kteří jsou schopni podle zvoleného studijního programu reflektovat změny kulturního a socioekonomického kontextu a reagovat na společenské potřeby v řadě oblastí, včetně multináboženského a multikulturního dialogu. Kromě odborně zaměřené výuky vlastních studijních programů a tomu odpovídajících vědeckovýzkumných aktivit zajišťuje fakulta výuku cizích jazyků pro ostatní fakulty univerzity a nabízí v oblasti společenských věd programy celoživotního vzdělávání ve formě Univerzity volného času, která se těší u veřejnosti velké oblibě. Vzhledem k tomu, že název každé instituce jako výraz formy má být v souladu s jejím obsahem a vnitřní podstatou, a vzhledem k uplynulému vývoji od široce koncipovaných humanitních disciplín k jasněji ohraničeným disciplínám historickým, sociologickým, filozofickým a filologickým, vyplynulo jako opodstatněné přizpůsobit této skutečnosti i název fakulty, jejíž činnosti dnes odpovídají tradičním evropským filozofickým fakultám.

Proto Akademický senát Univerzity Pardubice na svém zasedání dne 8. listopadu schválil přejmenování Fakulty humanitních studií na Fakultu filozofickou.

(vw)

Zasedání vědecké rady univerzity

z říjnového zasedání

Na 7. zasedání Vědecké rady Univerzity Pardubice, které se konalo dne 10. října 2005, se její členové věnovali zejména **projednávání Dlouhodobého záměru vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice na období 2006 – 2010.** V jejich pozornosti byly rovněž aktualizace a priority rozvoje univerzity pro rok 2006.

Celý dokument vychází z dosavadního dynamického rozvoje univerzity, kterýžto trend hodlá univerzita udržet i do budoucnosti, a to i ve vazbě na celoevropský vzdělávací prostor. To také ovlivňuje navržené směry dalšího rozvoje univerzity v oblastech:

- internacionalizace vzdělávací činnosti,
- internacionalizace v oblasti výzkumu a vývoje při vytváření evropského výzkumného prostoru,
- internacionalizace a rozvoje lidských zdrojů v rámci evropského vzdělávacího prostoru,
- kvality a excelence vzdělávací činnosti se zaměřením na vnitřní a vnější systémy evaluace,
- restrukturalizace, diverzifikace a inovace studijních programů,
- spolupráce univerzity se subjekty sekundárního vzdělávání, regionálními institucemi a potenciálními zaměstnavateli,
- řešení propustnosti studijních programů terciární sféry,
- informačního zabezpečení vzdělávací činnosti a dostupnosti informačních zdrojů,
- kvality a excelence ve výzkumu a vývoji prostřednictvím podpory dalších forem jejich rozvoje,
- personálního, materiálního a technického zabezpečení vědecké, výzkumné a vývojové činnosti,
- zapojení univerzity do konkurenčního prostředí ve výzkumu a vývoji,
- celoživotního vzdělávání,
- řízení univerzity a zapojení studentů do rozhodovacích procesů,
- kvality a excelence financování univerzity,
- informačních a poradenských služeb s důrazem na jejich rozšiřování,
- sociálních služeb a zázemí pro studenty.

Ucelený materiál byl po schválení vědeckou radou vydán v tištěné podobě a zveřejněn na webových stránkách univerzity, kde je v plném znění k nahlédnutí.

Dále se vědecká rada zabývala **reakreditací bakalářského studijního programu Ošetřovatelství**, který je v oborech Porodní asistentka a Všeobecná sestra již tři roky úspěšně zajišťován na Ústavu zdravotnických studií.

Prorektorka doc. Kraftová, která byla dočasně pověřena řízením Fakulty restaurování, do ustavení orgánů fakulty a jmenování děkana, informovala o průběhu přechodu vysokoškolského vzdělávání v oblasti restaurování a konzervačních technik z Institutu restaurování a konzervačních technik Li-

prof. Málek diskutující s rektorem VŠCHT v Praze prof. Růžičkou (vpravo)

doc. Janda a prof. Ludwig při jednání vědecké rady

tomyšl, o. p. s. na Univerzitu Pardubice, o zahájení činnosti Fakulty restaurování jako nové součásti univerzity k 1. červenci 2005 a zahájení akademického roku na fakultě dne 3. října 2005. Rektor prof. Ludwig jí poděkoval za veškerou její intenzivní práci a realizaci náročných kroků, které bylo třeba v souvislosti s přípravou a zřízením nové fakulty provést.

z lednového zasedání

Dne 16. ledna se Vědecká rada Univerzity Pardubice sešla na svém posledním, osmém zasedání ve svém tříletém funkčním období.

Na programu jednání bylo **řízení ke jmenování profesorem docenta Ing. Radima Hrdiny, CSc.**, z Fakulty chemicko-technologické, a **to pro obor Technologie organických látek**, které bylo úspěšně ukončeno, a návrh na jmenování kandidáta profesorem byl postoupen prostřednictvím ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy prezidentu republiky.

Dále proběhla diskuse členů vědecké rady k institucionálnímu financování výzkumu a vývoje vysoké školy z veřejných prostředků a v souvislosti s tím projednání **návrhu výzkumných záměrů** univerzity. Představeny byly tři návrhy

výzkumných záměrů, které se budou ucházet o řešení a financování od ledna roku 2007.

Navrhovaný vykonavatel	Název výzkumného záměru	Řešitel
Fakulta ekonomicko-správní	Strategie rozvoje regionu	prof. Ing. Vladimír Olej, CSc.
Dopravní fakulta Jana Pernera	Bezpečnost a spolehlivost dopravních prostředků, staveb a dopravy	prof. Ing. Jaroslav Menčík, CSc.
Fakulta filozofická	Dítě a dětství v historické genezi od středověku na práh postmoderní doby	prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.

Předmětem dalšího jednání byly rovněž projekty podané do soutěže vyhlášené ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v programu tzv. **center základního výzkumu a výzkumných center**, které by měly také významným způsobem umožnit posílení a rozvoj vědeckovýzkumné činnosti speciálních pracovišť univerzity. Centrum biofyzikální chemie, biotechnologie a bioanalýzy Fakulty chemicko-technologické je navrhováno do skupiny center základního výzkumu. Mezi výzkumná centra jsou přihlášeny 3 návrhy - Centrum pro výzkum pasivní radiolokace, Výzkumné centrum znalostní regionální politiky a Výzkumné centrum membránových procesů. Na univerzitě v současné době již tři taková centra pracují - dvě na Fakultě chemicko-technologické - Centrum perspektivních anorganických materiálů, kde je univerzita hlavním řešitelem, a Centrum biomolekul a komplexních molekulových systémů; jedno pak na Dopravní fakultě Jana Pernera jako Výzkumné centrum kolejových vozidel.

Rektor prof. Ludwig ještě krátce členy vědecké rady informoval o posledních důležitých událostech a aktivitách vysoké školy, jakými byly např. volba kandidáta na funkci rektora pro další období, přejmenování Fakulty humanitních studií na Fakultu filozofickou, volba a jmenování prvního děkana Fakulty restaurování, realizace výstavby areálu FChT a tělovýchovných zařízení atd.

doc. Ing. Radim Hrdina, CSc. při řízení ke jmenování profesorem

prof. Ludwig předal členům Vědecké rady UPa pamětní medaile univerzity - vlevo prof. Sáha, rektor UTB ve Zlíně

Na závěr posledního zasedání Vědecké rady Univerzity Pardubice v jejím tříletém funkčním období rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. předal členům vědecké rady - jako výraz poděkování za tvůrčí spolupráci při řízení univerzity v uplynulém období - Pamětní medaile Univerzity Pardubice, bronzové medaile, které pro univerzitu vytvořil akademický sochař Zdeněk Kolářský.

(vw)

Zasedání Správní rady Univerzity Pardubice

V listopadu byla správní rada univerzity požádána o projednání naléhavých záležitostí univerzity mimo zasedání. Tzv. „per rollam“ se členové správní rady vyjadřovali k návrhu právních úkonů, kterými univerzita potřebovala získat pozemky o výměře 402 m² v lokalitě Polabiny pro účely sjednocení pozemků do vlastnictví univerzity v souvislosti s výstavbou Fakulty chemicko-technologické v univerzitním kampusu. Správní rada pak vydala univerzitě písemný předchozí souhlas k uzavření kupní smlouvy o převodu nemovitosti označené jako pozemková parcela o uvedené výměře, zařazené v katastru nemovitostí jako ostatní plocha, mezi prodávající-

mi - spoluvlastníky Jiřím Doležalem a Janou Doležalovou z Pardubic a Univerzitou Pardubice jako kupující, a to za sjednanou kupní cenu stanovenou znaleckým posudkem.

V pátek 13. ledna se sešla Správní rada Univerzity Pardubice ke svému desátému zasedání, jehož se účastnil rektor univerzity prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. ve funkci naposledy. Projednala zamýšlené právní úkony, kterými hodlá univerzita vstoupit jako **akademický člen do družstva Klastř výrobců obalů**, zvaného OMNIPACK, se sídlem v Jaroměři (viz podrobněji dále).

předseda Správní rady UPa JUDr. Miloslav Výborný (vlevo) v rozhovoru s prof. Málkem a prof. Ludwigem

zasedání správní rady se uskutečnilo v restauraci výletní lodě Arnošt z Pardubic

Správní rada rovněž vyjádřila **souhlas s uzavřením smlouvy o zřízení předkupního práva univerzity k objektu Piaristické koleje v Litomyšli**, kde je v pronájmu umístěna vysokoškolská kolej nejmladší Fakulty restaurování a dva její ateliéry. Českomoravská provincie Řádu zbožných škol – piaristů, jíž objekt patří, se uzavřením smlouvy zaváže, že v případě, že by chtěla objekt Piaristické koleje v Litomyšli prodat, nabídne jej ke koupi přednostně Univerzitě Pardubice. Předkupní právo k nemovitostem bude trvat po dobu shodnou s dobou uzavřené smlouvy o nájmu nebytových prostor.

Všechny plánované právní úkony byly rovněž kladně projednány akademickým senátem univerzity na jeho podzimních zasedáních.

Rektor univerzity prof. Ludwig dále informoval správní radu o významných aktivitách univerzity mezi jejími zasedáními. Mimo jiné zmínil též kroky vedené při realizaci projektu v souvislosti se členstvím Univerzity Pardubice ve společnosti TechnoPark Pardubice, k. s. Diskutován byl rovněž záměr

univerzity odkoupit od města Pardubic objekt na náměstí Čs. legií, kde doposud sídlí Fakulta chemicko-technologická, a to pro potřeby rozvoje dalších součástí univerzity a vysokoškolského vzdělávání ve městě.

Prof. Málek, jako nastupující rektor, byl požádán o krátké představení svých záměrů v čele vysoké školy, včetně složení nejbližšího vedení pro nastávající funkční období.

Kvestor univerzity Ing. Bukač v krátkém vystoupení pozitivně hodnotil předběžné výsledky hospodaření univerzity za uplynulý rok.

Předseda správní rady JUDr. Miloslav Výborný v závěru krátkce shrnul poslední roky rozvoje univerzity a poděkoval za její vedení a šestiletou spolupráci současnému rektorovi prof. Ludwigovi.

Na závěr zasedání a v souvislosti se svým ukončením funkce rektora prof. Ludwig poděkoval přítomným členům SR za spolupráci ve prospěch univerzity a předal jim Pamětní medaile Univerzity Pardubice.

(vw)

Členstvím v klastru se Univerzita Pardubice podílí na rozvoji podnikatelského prostředí

Univerzita Pardubice členstvím v Klastru výrobců obalů, družstvo, v praxi realizuje Usnesení vlády ČR, které je v úvodu velmi stručně následně popsáno.

Usnesení vlády ČR č. 414/2004 ze dne 28. 4. 2004 schválilo program, který realizuje Opatření č. I.4. Rozvoj informačních a poradenských služeb, Priority I. Rozvoj podnikatelského prostředí, Operačního programu Průmysl a podnikání 2004 – 2006. Cílem programu je vytváření klastrů – KLASTRY. Program určuje základní pravidla a podmínky pro poskytování podpory formou přímých dotací na projekty, jejichž cílem je podpořit ekonomický růst a konkurenceschopnost ekonomiky rozvojem odvětvových seskupení – klastrů, které mohou být vytvořeny na regionální, nadregionální a nebo přeshraniční úrovni. Program podporuje tyto projekty:

- Vyhledávání vhodných firem pro klastry, vyhodnocení životaschopnosti a přínosu klastru.
- Zakládání a rozvoj klastrů.

Jako správce programu (poskytovatelem podpory) je Ministerstvo průmyslu a obchodu. Implementační agenturou Programu je Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (dále jen CzechInvest), příspěvková organizace ministerstva průmyslu a obchodu.

Klastry jsou definovány jako regionálně umístěný soubor navzájem propojených společností (zabývajících se výrobou, obchodem a službami i na mezinárodní úrovni), specializovaných dodavatelů, poskytovatelů služeb, firem v příbuzných oborech a přidružených institucí a organizací, které si navzájem konkurují, ale také navzájem kooperují, a jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschop-

nosti. Klustry plní funkci podpory inovací a zvýšení konkurenceschopnosti. Proto musí z pohledu tohoto programu splňovat:

- Množství společností zapojených do klastru, koncentrovaných v určité geografické oblasti, musí tvořit kritickou masu.
- Zaměření na inovace a export.
- Přístup k výzkumu a vývoji a k vzdělávacím zařízením.
- Jasně definovaný sektor působnosti.
- Podporu významných firem, které věří v poslání klastru.
- Pevné vazby mezi dodavateli a odběrateli.

Fakulta ekonomicko-správní od loňského února se partnersky podílela na budoucím projektu Klustr výrobců obalů, který má slovní označení OMNIPACK. Z počátku se orientovala na projekt Vyhledávání společností pro Klustr výrobců obalů. Do příprav se aktivně zapojil ústav ekonomiky a managementu, který zorganizoval průzkum pro vyhledávání zájemců o členství v klustrech. Fakulta uskutečnila rozsáhlý dotazníkový průzkum ve 400 vytypovaných firmách Královéhradeckého a Pardubického kraje. Dotazníkové šetření vykonávali studenti FES a někteří akademičtí pracovníci, aby byla přímo v podnicích prověřena úroveň pokládaných otázek z dotazníků. Managementu firem byly případně zodpovídány jejich dotazy, které se týkaly hlavně toho, jaký přínos budou mít firmy z členství v klastru. Studentům byla umožněna samostatná činnost, protože se připravovali na návštěvu ve firmě, zjišťovali si, s kým budou jednat a nakonec se realizovalo vlastní šetření. Zúročili nastudované informace obecně o klustrech a budoucím projektu klustr OMNIPACK, využili některé teoretické poznatky získané při studiu na FES. Dále se fakulta podílela na přípravě společných projektů pro realizaci v klastru. FES spolupracovala s Fakultou strojní Západočeské univerzity v Plzni, která se účastnila některých projektů. Královéhradecký kraj poskytl podporu a záštitu pro přípravu a založení Klustru výrobců obalů. V rámci Univerzity Pardubice byla Fakulta ekonomicko-správní hlavním nositelem a koordinátorem činností pro klustr. Za firmy veškerou činnost pro vyhledávání a založení klustru iniciovala společnost PolyPLASTY, s. r. o., Jaroměř, která získala dotaci z operačního programu, a to pro projekt Vyhledávání firem vhodných pro klustr. Agentura CzechInvest jako garant Operačního programu Průmysl a podnikání 2004 až 2006 sledovala a kontrolovala průběh přípravných prací.

Projekt Vyhledávání firem vhodných pro klustr se setkal se zájmem o členství z řady oslovených podniků, které se přímo nebo nepřímo podílejí na výrobě obalů, a proto 15. září 2005 byl založen Klustr výrobců obalů, družstvo, se sídlem v Jaroměři (společné označení klustr Omnipack). Zakladatelů klustru bylo 21 podniků z Královéhradeckého kraje, Pardubického kraje a kraje Vysočina a jsou to: Ing. Pavel Hájek – ELPRO, Hradec Králové; KOVPAL DOBRUŠKA, s. r. o., Černíkovice; SERVISBAL OBALY, s. r. o., Dobruška; SKHB, s. r. o., Senožaty; Solpap, s. r. o., Třebechovice pod Orebem; TANEX PLASTY, a. s., Jaroměř; YATE, spol. s r. o., Hradec Králové;

TESLA, Jihlava a. s., Jihlava; ORPA, a. s., Lanškroun; HV-SYS, s. r. o., Praha; H&H, s. r. o., Hradec Králové; Miloš Vognar - H&V, WAMAK, Hradec Králové; EKMA-HB, Praha; CASSIOPEIA, spol. s r. o., Ždírec nad Doubravou; S&D STROJÍRNA, s. r. o., Prosetín; Ing. Ivan Kotek, Praha; Institut svazu průmyslu ČR, Praha; Institut průmyslového managementu, spol. s r. o., Plzeň; TRH TRANSPORT SPEDICE, s. r. o., Hradec Králové; OMNIPACK, s. r. o. Jaroměř; PolyPLASTY, s. r. o., Jaroměř, která je součástí koncernu TP Holding, a. s., Jaroměř. Protože právní forma klustru je družstvo, úplný výpis z obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Hradci Králové, neobsahuje informace o zakládajících členech ani přistupujících. Z tohoto výpisu vyplývá, že vznik družstva je dne 4. listopadu 2005 a předmětem činnosti je:

- Propagace družstva.
- Poradenská činnost pro členy družstva.
- Metodické vedení v oblasti dotací družstva a jednotlivých členů družstva.
- Koordinace vybraných činností družstva, jako např. výzkum, vývoj, marketing, sběr a třídění informací, vzdělávání a zvyšování odbornosti členů družstva a jejich zaměstnanců, společný nákup vybraných služeb a materiálů, společný nákup vybraných služeb i výrobků a dalších služeb pro členy družstva.
- Řízení činností vzniklých na základě dotací družstva.

Družstvo má statutární orgán, kterým je představenstvo s předsedou, místopředsedou a členy. Družstvo zveřejňuje zapisovaný základní kapitál (Kč 50 000,00). Družstvo má základní členství a akademické členství, jímž se rozumí např. členství univerzit apod. Obě členství jsou si rovna, rozdíl je v částkách základního členského vkladu – základní členství Kč 5 000,- a akademické členství Kč 1,-. Při založení družstva jsou nezbytným dokumentem stanovy družstva, které jsou uloženy ve sbírce listin obchodního rejstříku KS Hradec Králové a veřejnosti přístupné na http://www.klastromnipack.cz/cs/site/zajemci/zajemci_pravni_forma_klastru.htm.

Vedení Univerzity Pardubice, Akademický senát a Správní rada Univerzity Pardubice po seznámení se s důvodovou zprávou vyslovily v prosinci 2005 a v lednu 2006 souhlas se členstvím univerzity v Klustru výrobců obalů, družstvo se sídlem v Jaroměři. Univerzita Pardubice se tak zapojí do projektů klustru, jako např.: Inovace, vývoj, výzkum; Marketing a propagace; Podpora exportu; Rozvoj lidských zdrojů; Rozvoj informačních technologií; Poradenství; Společný nákup; Systém recyklace odpadů; Rozvoj sociálních a podnikatelských standardů podporujících spolupráci.

Hlavním důvodem a přínosem členství univerzity je přímé, institucionální a organizační propojení naší univerzity s průmyslovou praxí. Toto hledisko je v současné době významným kritériem pro hodnocení vysokých škol. Členství univerzity v klustru Omnipack umožní fakultám působit ve výrobních podnicích a prakticky ověřovat teoretická řešení.

*Ing. Libuše Čekanová, Ph.D.
Ústav ekonomiky a managementu FES*

Dny otevřených dveří

Tradičně v lednových dnech probíhaly na jednotlivých fakultách a vysokoškolských ústavech univerzity **dny otevřených dveří**.

Během nich měli možnost zájemci o studium na vysoké škole v Pardubicích získat podrobné informace o studijní nabídce a přijímacím řízení pro akademický rok 2006/2007.

Zároveň byly nabízeny přípravné kurzy, které by měly zájemcům o studium pomoci s přípravou na přijímací zkoušky a které probíhají v prvních měsících roku 2006.

den otevřených dveří	přípravný kurz	podání přihlášek do
Ústav zdravotnických studií (ÚZS)		
čtvrtek 12. ledna (15:30 areál v Průmyslové ulici)		28. února
Ústav elektrotechniky a informatiky (ÚEI)		
pátek 13. ledna (10:00 univerzitní aula)		31. března
Dopravní fakulta Jana Pernera (DFJP)		
úterý 17. ledna (10:00 univerzitní aula)	z matematiky a fyziky	15. března
Fakulta chemicko-technologická (FChT)		
úterý 17. ledna (9:00 posluchárna HI FChT na nám. Čs. legií)	z matematiky a chemie	31. března
Fakulta ekonomicko-správní (FES)		
pátek 20. ledna (10:00 a 13:00 univerzitní aula)	z matematiky	28. února
Fakulta filozofická (FF)		
čtvrtek 26. ledna (9:00 budova DB ve Studentské ul. 95)	z angličtiny, němčiny, matematiky	28. února
Fakulta restaurování (FR)		
pátek 27. ledna (9:00 v Litomyšli, Jiráskova 3)		31. května

Podrobnosti ke studiu, přijímacím zkouškám a přihlášení se na ně, o studijním zázemí a dalších podmínkách vysokoškolského života na pardubické univerzitě, ale i o možnostech uplatnění po absolvování studia se dozvědí uchazeči na studijních odděleních jednotlivých fakult a vysokoškolských ústavů, na webových stránkách univerzity a fakult <http://www.upce.cz> a v řadě tištěných materiálů, které jsou zájemcům o studium k dispozici.

Přihlášku ke studiu na Univerzitě Pardubice lze poprvé poslat i elektronicky.

Administrativní poplatek za přijímací řízení činí 500,- Kč v případě podání přihlášky na standardním tištěném formuláři „Přihláška ke studiu na vysoké škole v ČR“ (tiskopis SEVT). Poprvé mohou zájemci o studium využít možnosti poslat přihlášku též elektronicky. V takovém případě zaplatí o 50 korun méně.

Ústav zdravotnických studií 12. ledna

Ústav elektrotechniky a informatiky 13. ledna

Dopravní fakulta Jana Pernera 17. ledna

Počet přijatých studentů do I. ročníků v akademickém roce 2005/2006

I. ročník	přihlášení	přijetí	studující
DFJP	1172	893	685
FES	3407	1273	809
FF	2448	728	435
FChT	1003	716	468
FR	57	17	17
ÚEI	535	392	270
ÚZS	462	114	102
UPa celkem	9084	4133	2786

Fakulta chemicko-technologická 17. ledna

Fakulta filozofická 26. ledna

Fakulta ekonomicko-správní 20. ledna

Fakulta restaurování 27. ledna

Novinky ve studijní nabídce pro akademický rok 2006/2007

Dopravní fakulta Jana Pernera

Bc. studijní program Dopravní technologie a spoje, studijní obor Management, marketing a logistika ve spojích. Forma studia prezenční a kombinovaná, standardní doba studia 3 roky.

Fakulta ekonomicko-správní

Bc. studijní program Ekonomika a management, studijní obor Management podniku. Forma studia je prezenční a kombinovaná, standardní doba studia 3 roky.

Navazující Mgr. studijní program Systémové inženýrství a informatika, studijní obor Pojistné inženýrství. Forma studia je prezenční, standardní doba studia 2 roky.

Fakulta filozofická

Bc. studijní program Historické vědy, studijní obor Spisová a archivní služba. Forma studia je prezenční, standardní doba studia 3 roky.

Univerzita Pardubice

Studentská 95, 532 10 Pardubice tel.: 466 036 111

Široká nabídka studijních programů bakalářských, magisterských, doktorských ve **stovce oborů** v různých formách studia

DOPRAVNÍ FAKULTA JANA PERNERA

- **přihlášky do 15. 3. 2006** • přihlášky do navazujícího magisterského programu do 15. 8. 2006
- Dopravní technologie a spoje • Dopravní inženýrství a spoje

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

- **přihlášky do 28. 2. 2006** • přihlášky do navazujících magisterských programů do 15. 4. 2006
- Hospodářská politika a správa • Systémové inženýrství a informatika • Ekonomika a management

FAKULTA FILOZOFICKÁ

- **přihlášky do 28. 2. 2006** • přihlášky do navazujících magisterských programů do 30. 4. 2006
- Filologie • Historické vědy • Sociologie • Filozofie • Humanitní studia • Učitelství anglického jazyka pro základní školy

FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ

- **přihlášky do 31. 3. 2006** • přihlášky do navazujících magisterských programů do 31. 7. 2006
- Chemie a technická chemie • Chemie a technologie potravin • Speciální chemicko-biologické obory • Polygrafie • Chemie • Chemie a technologie materiálů • Chemické a procesní inženýrství

FAKULTA RESTAUROVÁNÍ

- **přihlášky do 31. 5. 2006** • Výtvarná umění

ÚSTAV ELEKTROTECHNIKY A INFORMATIKY

- **přihlášky do 31. 3. 2006** • Informační technologie • Elektrotechnika a informatika

ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

- **přihlášky do 28. 2. 2006** • přihlášky do navazujícího magisterského programu do 28. 2. 2006 • Ošetrovatelství

blíže informace na studijních odděleních fakult a ústavů a na webových stránkách <http://www.upce.cz>

Bc. studijní program Humanitní studia, studijní obor Humanitní studia. Forma studia je prezenční, standardní doba studia 3 roky.

Doktorský studijní program Historické vědy, studijní obor Historie. Forma studia je prezenční a kombinovaná.

Fakulta restaurování

program Výtvarná umění - bakalářské studium (obory Restaurování a konzervace kamene a souvisejících materiálů, Restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita, Restaurování a konzervace papíru, knižní vazby a dokumentů, Restaurování a konzervace uměleckých děl na papíru a souvisejících materiálech). Forma studia prezenční, standardní doba studia 4 roky.

Ústav zdravotnických studií

navazující Mgr. studijní program Ošetřovatelství, studijní obor Ošetřovatelství. Forma studia je prezenční, standardní doba studia 2 roky.

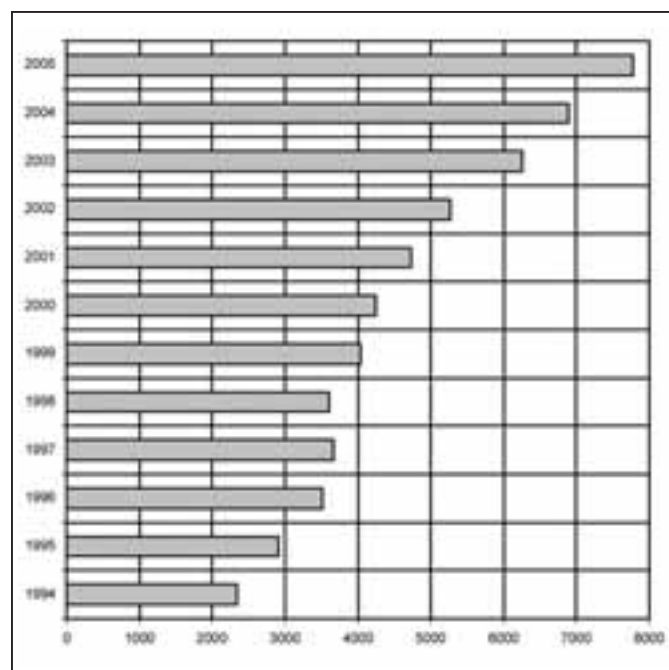
Nabídka studijních programů a oborů

se na Univerzitě Pardubice za poslední léta významným způsobem rozšířila, ztrojnásobil se i počet studentů na téměř 8 tisíc.

Počet studentů Univerzity Pardubice v akademickém roce 2005/2006

	DFJP	FES	FF	FChT	FR	ÚEI	ÚZS	UPa
2005	1874	2257	1267	1637	63	420	260	7778

Vývoj počtu studentů v uplynulých letech

Studenti si mohou vybrat bakalářské, magisterské, případně doktorské studijní programy:

- v oblasti přírodních a technických věd - orientované na chemii, chemické technologie, biotechnologie a biochemii, materiálové inženýrství, elektrotechniku, informatiku, fyziku, problematiku dopravy a spojů,
- v oblasti společenských věd na obory ekonomické a veřejnosprávní, filologické, historické, filosofické a sociologické,
- také obory zdravotnické a související hraniční a interdisciplinární obory,

- nově umělecké obory zaměřené na konzervační techniky a restaurování,

celkem z téměř padesátky studijních programů s více než stovkou studijních oborů.

Jsou koncipovány v souladu s Boloňskou deklarací a trendy vysokoškolských institucí ve světě, to znamená ve strukturované podobě. Na bakalářské studijní programy navazují dvouleté magisterské programy a obory. Ti nejlepší studenti magisterských studií pak mohou pokračovat ve studiu doktorském.

Počty studijních programů a oborů podle skupin oborů

Skupiny oborů	Kód skupiny kmen. oborů	Studijní programy / obory				Celkem stud. prog./ oborů
		bak.	mag.	mag. navazující	dokt.	
přírodní vědy a nauky	11 až 18	-	-	1/4	4/4	5/8
technické vědy a nauky	21 až 39	8/14	3/21	6/21	5/10	22/66
zeměděl.-les. a veter. vědy a nauky	41 až 43	-	-	-	-	-
zdravot., lékař. a farm. vědy a nauky	51 až 53	1/2	-	1/1	-	2/3
společenské vědy, nauky a služby	61,65,67, 71-74	5/9	-	3/3	1/1	9/13
ekonomie	62	3/8	1/1	2/4	2/2	8/15
právo, právní a veřejnosprávní činnost	68	-	-	-	-	-
pedagogika, učitelství a sociál. péče	75	-	1/1	-	-	1/1
obory z oblasti psychologie	77	-	-	-	-	-
vědy a nauky o kultuře a umění	81,82	1/4	-	-	-	1/4
Celkem	11 až 82	18/37	5/23	13/33	12/17	48/110

Počty studentů podle skupin oborů

Skupiny oborů	Kód skupiny kmen. oborů	Studijní programy / obory				Celkem stud. prog./ oborů
		bak.	mag.	mag. navazující	dokt.	
přírodní vědy a nauky	11 až 18	0	0	0	98	98
technické vědy a nauky	21 až 39	2649	567	335	282	3833
zeměděl.-les. a veter. vědy a nauky	41 až 43	-	-	-	-	-
zdravot., lékař. a farm. vědy a nauky	51 až 53	225	0	35	0	260
společenské vědy, nauky a služby	61,65, 67,71-74	991	0	117	6	1114
ekonomie	62	1758	99	361	39	2257
právo, právní a veřejnosprávní činnost	68	-	-	-	-	-

pedagogika, učitelství a sociál. péče	75	0	153	0	0	153
obory z oblasti psychologie	77	-	-	-	-	-
vědy a nauky o kultuře a umění	81,82	63	0	0	0	63
Celkem	11 až 82	5686	819	848	425	7778

10 nejstudovanějších studijních programů podle počtu studujících

1. Hospodářská politika a správa
2. Dopravní technologie a spoje
3. Systémové inženýrství a informatika
4. Chemie a technická chemie
5. Dopravní inženýrství a spoje
6. Speciální chemicko-biologické obory
7. Historické vědy
8. Informační technologie
9. Sociologie
10. Ošetřovatelství

(vw-pev)

Welcome to Erasmus Universe

To bylo letošní heslo informačního dne týkajícího se programu Socrates/Erasmus, který je už de facto vlastním světem, kde se setkává mnoho národností. Ale není to v žádném případě svět uzavřený sám do sebe. Naopak objevuje ho stále víc studentů i akademických pracovníků. A to platí i pro Univerzitu Pardubice - v počtu spoluprací jsme už překročili 100 smluv. Studenti i akademičtí pracovníci mohou vyjždět na výměnu zkušeností do téměř 80 partnerských institucí v 18 zemích EU a 3 kandidátských zemích (Turecko, Rumunsko a Bulharsko). Kdo přesto stále neví, oč se jedná, a informace ho zaujala, může navštívit oddělení mezinárodních vztahů nebo jeho webové stránky <http://www.upce.cz/mezinarodni-vztahy/>.

Hlavní změna, kterou program Erasmus na univerzitě zaznamenal, je, že naši univerzitu objevili zahraniční studenti. V akademickém roce 2003/2004 jich zde bylo 8, v 2004/2005 již 48 a v 2005/2006 jich přijelo 40 jenom na zimní semestr. Tato skutečnost dokazuje, že fakulty dělají výborně svou práci a dobrá pověst univerzity se šíří. Proto dostali 24. listopadu 2005 příležitost nejen pardubičtí Erasmus studenti, kteří se ze svých pobytů v roce 2004/2005 vrátili, ale také zahraniční studenti, kteří zde právě studují. Naprostou novinkou bylo, že pozvání přijaly rovněž koordinátorky z partnerských univerzit, což mělo velký přínos především pro administrativní a akademické pracovníky.

Sponzory akce byli již tradičně AliaChem – o. z. Synthesia, FOXCONN CZ, ČSOB Pojišťovna a GTS International, kteří obohatili program týkající se studijních pobytů v zahraničí o informace, týkající se pracovního uplatnění a studentských brigád.

Děkujeme všem studentům, kteří nám pomohli tuto akci uskutečnit, Univerzitnímu konferenčnímu centru, které perfektně zajistilo organizaci, VUS za báječný kulturní zážitek a největší dík patří fakultním koordinátorům, kteří svou dlouholetou činností, většinou nad rámec svých pedagogických povinností, pomáhají úspěšnému rozvíjení programu ERASMUS na Univerzitě Pardubice.

Nadále zveme všechny aktivní studenty, kteří by měli zájem pomoci nám s péčí o zahraniční studenty, aby s Buddy Programme poznali přijíždějící Erasmus studenty z mnoha zemí, pomohli jim lépe zvládnout začátky u nás a při tom si mohou neformálně procvičovat cizí jazyk. Zájemci se mohou ozvat na e-mailové adrese: international@upce.cz nebo se více dozvědět na webu:

http://www.upce.cz/mezinarodni-vztahy/vztahy-mspol/vztahy-mspol-se/BUDDY_PROGRAMME/.

A jaká byla atmosféra akce? Obrázky určitě řeknou víc než slova:

Zdeňka Kulhánková

koordinátorka programu Erasmus na Univerzitě Pardubice.

Erasmus koordinátor FES Ing. Ticiano Costa-Jordao se setkal se svou kolegyní z polského Białystoku Ullou Dawidowskou (vlevo)

studenti, kteří se vrátili z Thessaloniki (Soluně), představili celou škálu chutí Řecka

němečtí studenti Torsten a Klaus lákali studenty do Drážďan

Litevky Aiste a Rasa zase do Siauliai (u Vilnius)

první Erasmus vyslankyně měl Ústav zdravotnických studií ve finském Turku

zájem byl o Itálii

nejpočetnější je skupina tureckých studentů

prezentace probíhaly v angličtině, ale o publikum nebyla nouze

tradičně se soutěžilo o nejlepší fotografii z cest

VUS oživil odpoledne opravdu mezinárodním vystoupením

Je po všem – zvládly jsme to! (tým OMV s budoucím rektorem prof. Málkem a předsedou akademického senátu doc. Kulhánkem)

odměna pro všechny, kteří informační odpoledne připravovali

grupa Polska

litevské koordinátorky

rozloučení s kolegyněmi z Francie, Polska, Německa a Turecka bylo srdečné

fakulty a vysokoškolské ústavy

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní,
Fakulta chemicko-technologická

pořádá
veletrh pracovních příležitostí

Kontakt 2006

Pardubice 16.3.2006

Fakulta ekonomicko-správní, Fakulta chemicko-technologická

pořádají dne 16. března 2006 v Aule Arnošta z Pardubic

**setkání zástupců firem působících v ČR
se studenty fakult s cílem poskytnout jim
informace o profilech podniků
a možnostech uplatnění absolventů fakult.**

**K dispozici bude katalog s informacemi
o zúčastněných firmách.**

Bližší informace o veletrhu, přihlášky k účasti a podmínky účasti je možné získat u kontaktních osob

Ing. Ivy Ulbrichové,

tel. 466 037 514, e-mail: iva.ulbrichova@upce.cz,

Ivany Veselé

tel. 466 036 454, e-mail: ivana.vesela@upce.cz,

nebo na www.upce.cz

K pojetí kvality univerzity a úskalí jejího hodnocení

Úvodem

Ke zveřejnění následujícího příspěvku mě přivedly tři následující podněty. Zejména dlouhodobý odborný zájem o porozumění tématu pojetí kvality a jejímu hodnocení v oblasti vzdělávání a školství, dále sledování praktických pokusů a snah politických a ekonomických kruhů o prosazení vlastního pojetí kvality institucí v oblasti terciární sféry, které vychází především z jejich představ o začlenění a fungování vysokých škol v jimi ovládaném systému, a posledním podnětem bylo seznámení se systémem pojetí kvality a jejího prokazování na Univerzitě v Corku v Irsku.

Cílem příspěvku je podnítit zájem o tuto aktuálně pocítovanou a prosazovanou problematiku mezi širším okruhem aktérů a inspirovat je prakticky fungující, ale mechanicky nepřenositelnou zahraniční zkušeností.

Ke smyslu vědění a univerzity

Je zcela evidentní, že se pojetí kvality každé instituce mění s prosazením zásadních ekonomických a politických proměn společnosti, které ovlivňují funkci a roli dané instituce ve společnosti. Jak ukazují výsledky sociologických studií (S. Becker 1965, N. Stehr 1994, M. Castells 1996, F. Webster

2004), bylo tomu tak i po druhé světové válce s prosazováním tzv. postindustriální společnosti, která umožnila rozvíjet „společnost informační“ jako snad první etapu nástupu ke „společnosti vědění“. Podle těchto politicko-ekonomických označení jednotlivých a stále v rychlejším sledu daném technologickým vývojem se střídajících etap společenského vývoje lze definovat poměrně přesně (čím delší časový odstup, tím přesněji) kategorie kritérií, kterými byla vymezována role a funkce např. univerzit ve společnosti a stále více a více spíše pro určitou část společnosti. Je jasné, že žádná politická síla, prosazující jen a jen materiálně postižitelné „produkty“ vědění dnes nebude z veřejných zdrojů, kterými disponuje jako se zdroji vlastními, financovat podobu středověkých nebo osvětských univerzit. Ale je to skutečně tak jasné a jednoznačné? Jaká je vlastně role a funkce univerzit v současné době a jakou mají perspektivu z hlediska tzv. společenské objednávky? A z druhé strany se lze ptát, zda si společnost ovládaná politicko-ekonomickou lobby, která si ze vzdělání přivlastňuje, využívá a podporuje zejména jen to, co je krátkodobě ekonomicky a možná trochu i sociálně prospěšné, uvědomuje, jaký je vlastní, dnes stále méně očitý smysl

„vědění“, nejen vědeckého, kriticky verifikovaného, ale ostatního vědění na rozdíl od pouhé informovanosti. Myslím, že právě v odpovědích na tyto otázky a neřešené problémy jsou skryté formulace možných a dnes funkčních hodnotících kritérií pro pojetí podstatové, nikoliv jen navenek se projevující kvality univerzity vzhledem k sobě samé i vzhledem k potřebám společnosti. Osobně vidím problém v tom, že zatímco se společnost pod vlivem nových technologií tak silně proměňuje a ovlivňuje se tak i tradiční funkce a role vzdělání, politicko-mocenské struktury ulpívají na tradičních formách rozhodování a tím řadu technologií blokuje, čímž způsobují nejen brzdicí efekty, ale i značné ztráty v oblasti individuální motivace stále širších skupin specificky profesně orientovaných lidí. Zkrátka a stručně řečeno, na systémy verifikovaného „vědeckého vědění“ provozovaného univerzitami nelze používat kritéria, která jsou funkční pro oblast šíření pouhých informací, závislých na vlastních nosičích (médiích) či tvůrcích.

Smyslem vědeckého vědění totiž není co nejširší distribuce všem a uplatnění všude, ale vnitřní hodnota pravděpodobnosti formulace, která je stále podrobována nové a nové kritice. V tomto poznávání vidím hlavní úlohu univerzity v současnosti, prostřednictvím studia určitého oboru naučit zájemce systémově přemýšlet a kriticky uvažovat (umět klást otázky). Uplatnitelnost poznatků v ekonomickém pojetí praxe je záležitostí druhotnou, i když bych se jí jako pomocného kritéria kvality úplně nezříkal.

Sociolog M. Petrusek poukázal v projevu, který měl v pražském Karolinu dne 7. dubna 2005, na dvě možné cesty, před kterými univerzity (nejen u nás) stojí, přičemž každá z nich má přívržence i odpůrce a každá z nich má z hlediska dnešní společenské objednávky silné i slabé stránky. „První možností je přijetí pravidel pojetí kvality podle potřeb tržního mechanismu (univerzita jako obchodní podnik) a druhou možností je opačný postup, totiž „uzavření se do sebe, stáhnutí se z bezvýhodné situace trhu, na němž nemáme šanci, protože neprodáváme flexibilní vědění na jedno použití. Znamená to ztratit na mnoho z tradiční významnosti, ale současně neztratit tvář a zachovat tradiční hodnoty, které odolávají i tak mimořádnému tlaku, jímž je vědomí, že nemůžeme nabídnout vzdělání, které zaručuje celoživotní kariéru.“ (Petrusek). Legitimní otázkou potom ovšem je, zda nelze smysluplně obě cesty provázat a využívat výhod obou. Tato strategie ovšem vyžaduje dalších diskusí a zkoumání, které se budou velmi silně dotýkat i pojetí kvality univerzity z hlediska cílů, obsahů, organizace, řízení a hodnocení účelnosti a užitečnosti zvolených postupů.

Univerzity budou ovlivňovat budoucnost irské společnosti

Stále se proměňující ekonomický a sociální vývoj irské společnosti v národním i mezinárodním měřítku začal v posledním desetiletí ovlivňovat akční prostor sedmi irských univerzit zvýšeným tlakem na respektování sociální soudržnosti a potřebu technologického zviditelnění prudce se rozvíjející společnosti. Konference rektorů irských univerzit (Confere-

rence of Heads of Irish Universities – CHIU) začala v čele s prof. A. Cosgrovem vyvíjet komplexní systém stálého zvyšování kvality všech irských univerzit podle jejich proklamovaných autonomních specifík. Zákon o univerzitách z roku 1997 nařídil v článku 35 povinnost stálého zvyšování kvality a nabídl řadu (s CHIU předem dohodnutých) procedur, které vedly k odbourání těžkopádné byrokracie na všech stupních správy a řízení irských univerzit. Na základě tohoto zákona byl v následných diskusích a jednáních již dříve vytvořeného Meziuniverzitního výboru pro řízení kvality (Inter-University Quality Steering Committee), v čele s prof. A. Moranem z Univerzity v Corku (výbor byl vytvořen v roce 1995 a každou univerzitu reprezentovali dva členové, přičemž jeden musel být vždy úředník zodpovědný na úsek zvyšování kvality příslušné univerzity) formulován pod patronací CHIU „Rámcem kvality na irských univerzitách“ (A Framework for Quality in Irish Universities), který byl jako obecně závazný dokument zveřejněn v roce 2003 v Dublinu. Závažnost a potřeba dokumentu byla potvrzena tím, že byl po doporučení vlády začleněn Úřadem pro vyšší vzdělávání (Higher Education Authority - HEA) do Národního rozvojového plánu (National Development Plan).

Rámcový dokument v úvodní pasáži zdůvodňuje potřebu zvyšování kvality na univerzitách, ale i působením univerzit ve společnosti tak, aby využily všech možností, které jim prudce se rozvíjející technologie umožňují při ovlivňování budoucnosti celé společnosti. Podle Petruskova členění se zdá být irská volba jasná pro první možnost, zejména dočteme-li se, že právě zvládnutí prudce se zvyšujícího počtu studentů (i neirských) je jedním z nových kritérií kvality univerzity. Tím, že dokument vznikl ve vzájemné spolupráci a chápe univerzitní irský prostor jako prostor pro kolegiální spolupráci a vzájemnou podporu, je zase podporována spíše druhá cesta. Irská cesta vychází z holistického pojetí kvality univerzity včetně všech příznivců a externích expertů a respektuje institucionální autonomii každé univerzity. Vytvořením Výboru pro kvalitu irských univerzit (Irish Universities Quality Board – IUQB) byla zajištěna základna pro systematické začleňování různých návrhů a zkušeností do celkového modelu zvyšování kvality. Výbor tak sleduje individuální cestu jednotlivých univerzit za kvalitou a respektováním této přidané hodnoty zvyšuje hodnověrnost univerzitního sektoru jako celku navenek. Výbor také zajišťuje stálé porovnávání irské situace s nejlepšími zkušenostmi na mezinárodní úrovni. Pozornost výboru je věnována radě strategických cílů na národní i mezinárodní úrovni:

- politika spolupráce při plánování kvality z hlediska národního i mezinárodního kontextu,
- definování kolektivní a institucionální vize a strategií,
- upevnění pozice univerzit v oblasti terciární sféry,
- respektování pojetí kvality v učení, výukových procesech, výzkumu, správě a řízení a podpoře s cílem zajistit vysoký standard pro příští vývoj.

Zajišťování kvality na irských univerzitách se děje na základě několika obecně uznávaných principů:

- zajišťování kvality je procesem, s jehož pomocí garantuje univerzitní instituce sebe samu a veřejnosti deklaruje, že učební procesy, výzkum a veškerý servis je prováděn na vysoké odborné úrovni,
- zajišťování kvality je procesem, který informuje o stavu univerzity a jeho možnostech,
- zajišťování kvality je efektivním procesem tehdy, pokud jsou jeho výsledky zveřejňovány,
- zajišťování kvality může být úspěšné jen tehdy, pokud se stane součástí obecné kultury instituce, ze které vychází motivace a potřebné zázemí pro její zvyšování.

Irská cesta sleduje Zákonem o univerzitách z roku 1997 zkušenosti z USA a Kanady, spočívající na respektování autonomních rozhodnutí univerzity v rámci systému orientovaného na stálé zvyšování vlastní kvality, charakterizovaného zaměřením na politiku sebehodnocení a seberegulaci aktivit všech součástí univerzity a na respektování dohodnutých institucionálních cílů, které jsou akceptovány i vnějšími hodnotiteli.

V podstatě se proces zajišťování a zvyšování kvality na všech irských univerzitách soustředí na zodpovídání čtyř zásadních otázek, které vycházejí z doporučení Evaluačního programu pro instituce (Institutional Evaluation Plan) Evropské asociace univerzit (European University Association – EUA).

Otázky znějí:

- a) Co jste zkusili udělat?
- b) Jak jste to zkusili udělat?
- c) Jak to víte, že to děláte?
- d) Co jste proměnili s ohledem na zvýšení celkové efektivity?

Tyto otázky vedou k potřebné reflexi vlastní vize, cílů a obsahů, systémům a procedurám v místě a čase a jejich užitečnosti pro naplňování vize, míří dále k rutinnímu měření a hodnocení kvality využitím zpětné vazby od studentů, zaměstnanců, zaměstnavatelů a všech klientů. Vedou k potřebě efektivního plánování strategických postupů a kapacitě změn a umožňují setkávat a nacházet nové výzvy ke zlepšování instituce. Celý prakticky uplatňovaný proces zajišťování kvality a jejího zvyšování na irských univerzitách sestává z následujících čtyř prvků:

1. pravidelně podávané sebehodnotící reflektivní analytické zprávy,
2. vytvořené „peer review group“ (vždy je členem i nezávislý odborník) zprávy čtou a stráví řadu dní na příslušných pracovištích, a poté napíší vlastní zprávu s doporučeními pro zlepšení a předají ji Úřadu pro vyšší vzdělávání (HEA),
3. zpráva „peer review group“ je veřejně přístupná,
4. nakonec následuje vytvoření strategie pro praktické zajištění potřebných zlepšení.

Je jasné, že celý proces je značně nákladný na čas a personál, ale podle sdělení irských zodpovědných reprezentantů uni-

verzit jde o systém užitečný a v mnohém velmi pomáhající. Je také nabíledni, že zodpovědní činitelé a hodnotitelé prošli speciálním školením a výcvikem v evaluačních metodách a formách práce tak, jak to vyžaduje další klíčový Zákon o kvalifikačním vzdělávání a výcviku (Qualifications, Education and Training Act) z roku 1999.

Rámcový dokument potom v dalších částech podrobně popisuje jednotlivé výše uvedené prvky procesu zajišťování kvality a jejího zvyšování.

Každá irská univerzita si na základě tohoto dokumentu vytvářela vlastní institucionální a obsahový systém zajišťování kvality a jejího zvyšování.

Univerzita v Corku jde v zajišťování kvality a jejím zvyšování vlastní cestou

Velmi sympaticky, věcně a účelně jde svojí cestou Univerzita v Corku, jež má vytvořené speciální oddělení pro otázky kvality (Quality Promotion Unit - QPU), zpracovaný šestistránkový věcný text, který vymezuje pojetí kvality a její zvyšování pro potřeby všech součástí univerzity. Po stručně charakterizované vizi následuje stručná charakteristika pěti principů, které jsou závazné nejen pro všechny zaměstnance, ale i studenty a externí pracovníky. Jde o tyto principy:

1. Zajištění kvality respektuje všechny sdílené studentské zkušenosti.
2. Všichni zaměstnanci jsou odpovědní za úroveň kvality.
3. Směřujeme zlepšování kvality do všech možných procesů.
4. Respektujeme principy externího hodnocení zajištění kvality pomocí „peer group“.
5. Názory studentů jsou zahrnovány do formulovaných zpráv, které jsou pro ně přístupné.

Druhou část dokumentu Univerzity v Corku tvoří popis strategie pro zajištění kvality a její zvyšování. Zde se opakují informace o vývoji legislativního zajištění pojetí kvality v EU a Irsku a je rozvedena metodologie pro zprávy o kvalitě, které stručnou formou v podstatě kopírují informace z dokumentu „Rámec kvality na irských univerzitách“ co se týká sebehodnocení a podoby dotazníků, „peer review“ a její skupinové zprávy a procesu zvyšování kvality na základě doporučení „peer review“ s kontrolními dotazy QPU v průměru za 18 měsíců po zveřejnění doporučení, která bude zpracována vždy v šestiletých periodách. Podrobnější informace lze najít na <http://www.ucc.ie/quality>.

Závěrem

Snad jen jednu větu, že by promyšlení vlastní efektivní strategie zajišťování kvality a jejího zvyšování mohlo být velmi vhodným předpokladem pro zahájení přípravy naší univerzity na kvalitativní certifikaci podle mezinárodně uznávaného a respektovaného nástroje ISO 9000/2001, jehož získání by nám mimo jiné výhody mohlo pomoci zajistit řádově mnohonásobně vyšší projektové a grantové dotace z mezinárodních fondů.

*prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
proděkan pro vnější vztahy FF*

Vzdělávací akce „Implementace fondů EU”

Ing. Květoslava Kořínková, CSc. přednáší v Praze na Institutu Jana Pernera

překrásná příroda a kvalitní ubytování přispěly ke zduaru celé akce (Kácov, Sport hotel)

Ing. Olga Pokorná, vedoucí oddělení strukturálních fondů a programů EU z MD ČR, při své přednášce

Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky společně s Institutem Jana Pernera vyhrála výběrové řízení Ministerstva dopravy České republiky na vzdělávací akci pro pracovníky ministerstva, zapojených do operačního programu infrastruktura „Implementace fondů EU”. Akce byla financována ze strukturálních fondů Evropské unie.

Vzdělávací akce se uskutečňovala průběžně po celý rok 2005. Proběhla formou čtyř seminářů a tří workshopů. Celkově se celé akce zúčastnilo 55 frekventantů. Přednášky zajišťovali vybraní lektori (přední odborníci na problematiku Evropské unie, resp. fondů EU).

V rámci seminářů frekventanti absolvovali kurzy (školení) z problematiky fondů a finanční nástrojů EU, finanční kontroly a auditu, vývoje investičních priorit v sektoru dopravy, strukturální politiky soudržnosti, vývoje programových dokumentů ČR pro finanční perspektivu 2007 - 2013, řízení zdrojů (manažerské schopnosti, řízení lidských zdrojů, hodnocení a odměňování zaměstnanců) a dalších oblastí vztahujících se k dané problematice.

Všechny semináře se uskutečnily na dislokovaném pracovišti Dopravní fakulty Jana Pernera v Praze v Hybernské ulici, kde účastníkům a lektorům vytvořili pracovníci institutu příjemné a přátelské prostředí.

V rámci workshopů byla diskutována problematika manuálů pracovních postupů implementace fondů EU, rizika ve vazbě na metodiky řízení rizik, právního rámce a přípravy projektové dokumentace.

Workshopy byly organizovány v překrásných přírodních lokalitách Posázaví a Slapské přehrady, které jistě přispěly ke zdárnému průběhu konání uvedených akcí.

Na závěr celého cyklu obdrželi frekventanti certifikát Dopravní fakulty Jana Pernera o absolvování vzdělávací akce „Implementace fondů EU”, podepsaný děkanem Dopravní fakulty Jana Pernera prof. Ing. Karlem Šotkem, CSc. a ředitelem Institutu Jana Pernera Ing. Karlem Pivoňkou, CSc.

Ing. Rudolf Kampf, Ph.D.

Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky DFJP

Workshop k mezinárodnímu projektu „Infrastructure of City Public Transport - Social and Psychological Aspects”

Projekt mezinárodního rozsahu, který je realizován za podpory ASO Brno, byl zahájen počátkem roku 2005 a tohoto projektu se účastní: Dopravní fakulta Jana Pernera, TU Vídeň, Vysoká škola dopravní Todora Kableškova ze Sofie, město Pardubice, město Vídeň, partnerské město Pernik (Bulhar-

sko), Dopravní podnik města Pardubic a Dopravní podnik města Vídeň.

Ve dnech 24. - 26. listopadu 2005 se na půdě Dopravní fakulty Jana Pernera uskutečnil workshop na téma: „Infrastructure of City Public Transport - Social and Psychological

Aspects". Na tomto setkání účastníci prezentovali svoji celoroční vědeckou a výzkumnou práci na příkladu tří evropských měst Pardubice, Vídeň a Pernik.

Projektový tým obsahoval specialisty z institucí všech tří států, které na daném projektu participují. Setkání zahájil hlavní řešitel Ing. arch. Zdravko Rusev, CSc. společně s náměstkem primátora města Pardubic Ing. Jaroslavem Demlem a proděkanem Dopravní fakulty Jana Pernera Ing. Alexandrem Chlaňem, Ph.D.

Výsledky práce budou publikovány na počátku roku 2006. Budou sloužit pro další rozvoj městské hromadné dopravy a tak, jak se vyjádřil při zahájení workshopu náměstek primátora města Pardubic pan Ing. Jaroslav Deml, měly by pomoci ke zvýšení kvality městské hromadné dopravy. Definoval to slovy, že cesta městskou hromadnou dopravou, a to nejen v Pardubicích, by měla být pozitivním začátkem pro vstup do nového pracovního dne.

*Ing. arch. Zdravko Rusev, CSc.
Katedra dopravní infrastruktury DFJP*

Ministr pro místní rozvoj přednášel studentům FES

Dne 21. listopadu navštívil Fakultu ekonomicko-správní ministr pro místní rozvoj Mgr. Radko Martínek. V posluchárně BI přednesl přednášku na téma Regionální politika ČR, čerpání ze strukturálních fondů EU. Přednáška byla zajímavá především vysvětlením provázání evropské, národní a místní úrovně v řešení regionálních problémů. Výklad byl dokreslen řadou praktických příkladů, ve kterých byly uplatněny i praktické zkušenosti pana ministra, který byl řadu let starostou Moravské Třebové. Následovala bohatá diskuse, zaměřená

především na problematiku našeho regionu, mimo jiné na řešení silniční sítě.

Po přednášce přijal pana ministra prof. Ing. Jiří Málek, DrSc. a následovalo přijetí v prostorách Fakulty ekonomicko-správní, spojené s neformální diskusí k problematice regionů a veřejné správy, během které byla dohodnuta další spolupráce s ministerstvem pro místní rozvoj.

*doc. Ing. Radim Roudný, CSc.
Ústav ekonomiky a managementu FES*

ministr pro místní rozvoj ČR Mgr. Radko Martínek

doc. Ing. Radim Roudný, CSc. zahájil diskusi s ministrem

Další přednášející hosté

Pro studium veřejné správy je důležité, aby se posluchači bezprostředně setkávali s jejími nositeli. V průběhu zimního semestru mezi ně proto zavítal hejtman Pardubického kraje Ing. Michal Rabas a poslankyně Parlamentu ČR Ing. Alena Páralová.

vpravo:

hejtmana Pardubického kraje Ing. Michala Rabase představil PhDr. M. Charbuský

Ing. Michal Rabas přednesl přednášku na téma „Hlavní principy krajského zřízení“

v závěru přednášky odpovídal hejtman na dotazy

poslankyně Ing. Alena Páralová seznámila posluchače s činností Poslanecké sněmovny v současném systému veřejné správy

organizátor přednášek se studenty PhD. Miloš Charbuský, CSc., ÚVSP FES

Návšteva prof. Novotného z USA na Fakultě chemicko-technologické

V úterý 13. prosince uspořádala Katedra analytické chemie Fakulty chemicko-technologické ve spolupráci s Českou společností chemickou odbornou přednášku prof. Dr. Miloše V. Novotného z Indiana University v Bloomingtonu v USA. Prof. Novotný začal svoji vědeckou kariéru u prof. Janáka na Ústavu analytické chemie AV ČSSR, v roce 1965 obhájil doktorát na Masarykově univerzitě v Brně a po roce 1968 emigroval do USA. V současné době působí na Department of Chemistry na Indiana University, kde se dlouhodobě zabývá výzkumem a vývojem nových vysokoučinných bioanalytických mikrokolonových separačních technik. Ve svém oboru patří ke světové špičce, je autorem více než 400 článků v odborných časopisech, kapitol v monografiích a patentů, spoluautorem významné monografie *Microcolumn Separations* a byl také editorem časopisu *Journal of Microcolumn Separations* po celou dobu jeho existence. Za svůj vědecký přínos obdržel několik desítek cen, medailí a různých ocenění. I přes svůj odchod do USA prof. Novotný nikdy neztratil spojení s ČSSR a později s ČR, mnoho absolventů magister-

ského i doktorského studia zejména z Univerzity Karlovy v Praze a Masarykovy univerzity v Brně mělo možnost pobývat na Indiana University na vědeckých stážích. Prof. Novotný rovněž neustále spolupracuje s nejvýznamnějšími českými centry výzkumu v oblasti bioanalytických separací. Také v České republice obdržel řadu ocenění a od roku 2004 je čestným členem Učené společnosti České republiky. Prof. Novotný přijal pozvání prof. Ing. Pavla Jandery, DrSc. a přijel na Fakultu chemicko-technologickou v Pardubicích, kde přednesl přednášku na téma *Glycoscience: Analytical Methodologies and Biomedical Applications*. V hodinové přednášce v anglickém jazyce shrnul nejnovější trendy a výsledky výzkumu v oblasti analytických mikroseparací glykoproteinů. Prof. Novotný je vynikající řečník, který bývá často zván na četná světová symposia. I jeho pardubická přednáška byla velmi poutavá, zajímavá a vzbudila zasloužený ohlas ve zcela zaplněné Velké zasedací síni Fakulty chemicko-technologické, jak mezi přítomnými pedagogy, vědeckými pracovníky a doktorandý katedry analytické chemie a katedry biolo-

přednáška prof. Dr. Miloše V. Novotného

gických a biochemických věd, tak i u posluchačů 5. ročníků specializací Analýza biologických materiálů, Hodnocení a analýza potravin a Technická analytická a fyzikální chemie. Po skončení přednášky proběhla živá diskuse, ve které prof. Novotný velmi ochotně zodpověděl celou řadu dotazů, týkajících se problematiky výběru selektivních lektinových ligandů pro bioafinitní chromatografii a přínosu analýzy glykoproteinů při diagnóze nádorových onemocnění. Na závěr podal informace o možnostech doktorského studia na jeho pracovišti. V odpoledních hodinách pak doc. RNDr. Zuzana Bílková, Ph.D., vedoucí katedry biologických a biochemických věd,

doc. RNDr. Zuzana Bílková, Ph.D., prof. Dr. Miloš V. Novotný a prof. Ing. Pavel Jandera, DrSc.

provedla prof. Novotného po pracovišti této katedry, kde mu představila hlavní směry současného katedrálního výzkumu v oblasti bioafinitní chromatografie. V rámci své návštěvy prof. Dr. Miloš V. Novotný diskutoval s doc. RNDr. Zuzanou Bílkovou, Ph.D. a prof. Ing. Pavlem Janderou, DrSc. o možnostech další spolupráce a budoucích stáží mladých vědeckých pracovníků a doktorandů z katedry analytické chemie a z katedry biologických a biochemických věd na pracovišti prof. Novotného na univerzitě v Bloomingtonu.

*prof. Ing. Pavel Jandera, DrSc. a Ing. Václav Staněk, Ph.D.
Katedra analytické chemie FChT*

konference, semináře

7. ročník Konference o speciálních anorganických pigmentech

Dne 22. září 2005 se na Fakultě chemicko - technologické Univerzity Pardubice konal již 7. ročník Konference o speciálních anorganických pigmentech KSAP 2005, který organizovala katedra anorganické technologie.

Cílem konference byla výměna nových poznatků v oblasti anorganických pigmentů a jejich aplikací, fyzikálně - chemických vlastností a metod hodnocení nejen pigmentů, ale také surovin, které se pro výrobu pigmentů používají, dále ekologických aspektů výroby a použití anorganických pigmentů. Na konferenci byly také prezentovány výsledky vědeckovýzkumné činnosti z oblasti keramiky, povrchových úprav keramiky a žáruvzdorných materiálů.

Letošního ročníku se zúčastnilo 30 účastníků, mezi kterými nechyběli zástupci Českého technologického centra pro anorganické pigmenty, a. s. Přerov, Ústavu geotechniky SAV, Katedry keramiky Hutnické fakulty Technické univerzity v Košicích, Univerzity Komenského v Bratislavě, Ústavu anorganické chemie AV ČR z Řeže u Prahy a samozřejmě studenti a pracovníci domácí katedry anorganické technologie a katedry chemického inženýrství. Konferenci zahájil vedoucí katedry anorganické technologie a proděkan FChT pro vnější

vztahy doc. Ing. Ladislav Svoboda, CSc. Na konferenci zaznělo celkem sedm odborných přednášek. Vedle přednáškové části byly prezentovány také poster studentů doktorského studijního programu oborů Anorganická technologie a Chemické inženýrství. Texty přednášek i posterů byly vydány ve sborníku, který obsahuje 60 stran a byl vydán nákladem 50 výtisků.

Letošní ročník konference se oproti předcházejícím ročníkům lišil místem konání. Díky stavebním úpravám ve třetím poschodí (budování nové učebny katedry anorganické technologie) pořadatelé využili nově vybavenou velkou zasedací síň FChT a posterová sekce byla umístěna ve vestibulu před velkou zasedací síní.

Konferenci uspořádala Katedra anorganické technologie Fakulty chemicko - technologické. Odborným garantem konference byl prof. Ing. Miroslav Trojan, DrSc., organizačním garantem byla doc. Ing. Petra Šulcová, Ph.D. Velkou zásluhu na úspěšném průběhu konference měla také paní Lenka Tilgnerová za vydatné podpory dalších spolupracovníků katedry anorganické technologie. Všem patří poděkování.

doc. Ing. Ladislav Svoboda, CSc. zahajuje konferenci

Ing. Antonín Mlčoch, CSc. (ředitel ČTCAP, a. s. Přerov) při přednášce „Titanová běloba - komodita, nebo specialita?“

pohled na účastníky konference (Ing. Blanka Pinková, Ing. Antonín Mlčoch, CSc. a Ing. František Prusek)

pohled na účastníky konference (Ing. Adolf Goebel, Ph.D., Ing. Žaneta Mesíková, Ph.D. a Ing. Jana Luxová, Ph.D.)

pohled na účastníky konference

prof. Ing. Miroslav Trojan, DrSc. zakončuje 7. ročník konference

7. konference o speciálních anorganických pigmentech byla bezesporu nejenom odborným přínosem, ale přispěla také k nezbytným kontaktům a spolupráci mezi pracovišti Fakulty chemicko-technologické a průmyslem.

Věříme, že stejně jako letošní ročník bude nejen po stránce organizační, ale i obsahové úspěšný i ten následující, který je naplánován na 21. září 2006.

*doc. Ing. Petra Šulcová, Ph.D.
Katedra anorganické technologie FChT*

YISAC 2005 v Sarajevu

Počátkem července 2005 (5. - 10.) se skupina postgraduálních studentů katedry analytické chemie a katedry biologických a biochemických věd pod vedením prof. Ing. Karla Vytřase, DrSc. a doc. Ing. Jarmily Vytřasové, CSc. zúčastnila již dvanáctého ročníku semináře mladých analytických chemiků (Young Investigators Seminar on Analytical Chemistry, YISAC 2005) konaného v Sarajevu.

Tento seminář vznikl v roce 1994 a jeho hlavní myšlenkou bylo umožnit mladým studentům prezentovat své výsledky v angličtině. Původní spolupráce mezi rakouským Grazem a slovinskou Lublaní se postupně rozšířila i do sousedních zemí a loňský ročník umožnil přednášet rekordním sedmdesáti dvěma studentům z Polska, České republiky, Slovenska, Rakouska, Slovinska, Chorvatska, Bosny a Hercegoviny a Itálie. Příspěvky se prezentují jako patnáctiminutové přednášky s následnou diskuzí, kde každý student musí obhájit svá data a výsledky. Přednášky jsou rozděleny do jednotlivých sekcí, kterým studenti také předsedají. To přispívá k velmi přátel-

pohled na účastníky semináře YISAC 2005

ské atmosféře celé konference a snižuje případnou nervozitu přednášejících. Nedílnou součástí každé konference je závěrečné shrnutí semináře, kladů, ale i nedostatků, kde mají hlavní slovo studenti a jejich připomínky jsou zahrnuty jako poučení pro organizátory příští konference.

Zaměření semináře je obecné, pokrývající takřka všechny možnosti a oblasti analytické chemie. To se může zdát jako limitující faktor, ale s přihlédnutím k samotné myšlence semináře jde o velmi zajímavou možnost, jak si vytvořit přehled o vědecké práci různých univerzit ze zemí středoevropského regionu.

Loňský sarajevský seminář oplýval jednou zvláštností. Byla to po dlouhých čtrnácti letech první mezinárodní konference na území Bosny a Hercegoviny. Nedávná občanská válka byla stále ještě vidět takřka na každém kroku a organizátoři se velmi snažili ukázat, že jsou schopni zorganizovat seminář takového rozsahu. Nutno podotknout, že se jim to podařilo. Organizace byla na velmi vysoké úrovni, o což se nemalou měrou přičinila řada sponzorů i patronát ministerstva pro vzdělání a vědu kantonu Sarajevo v čele s ministrem doc. Emirem Turkušićem.

Ke každé konferenci patří nedílně i společenský program. Organizátoři neponechali nic náhodě a připravili velmi zajímavou prohlídku Sarajeva a jednodenní výlet do Mostaru se zastávkou ve starém pirátském městečku Počitelj. Někdy je opravdu těžké si uvědomit skutečnosti, které jsme neprožili. I když občanská válka oficiálně skončila před deseti lety, stále je vidět nejen v ulicích Sarajeva, Mostaru, ale také v nejméně postižených vesnicích v severní části Bosny a Hercegoviny. O to větší obdiv patří bosenským pořadatelům za jejich obětavost, s níž pro nás tento seminář připravili. Příští ročník semináře YISAC hostí chorvatský Záhřeb, což je krásným znamením toho, že analytická chemie nezná hranic a občanských válek!

Mgr. Jiří Urban
Katedra analytické chemie FChT

Daltonský plán: seminář nizozemských odborníků

zleva R. Röhner, H. Wenke a prof. Rýdl

seminář R. Röhnera

studenti učitelství anglického jazyka

V tomto semestru byl do studijní nabídky Fakulty humanitních studií - nyní Fakulty filozofické - poprvé zařazen volitelný předmět *daltonský plán v teorii a praxi vyučování*, jehož realizace je podporována grantovými prostředky Programu rozvojových aktivit Univerzity Pardubice. V rámci tohoto kurzu byli dne 3. listopadu 2005 na fakultu pozváni nizozemští odborníci Hans Wenke a Roel Röhner, autoři knih *Ať žije škola - daltonská výuka v praxi* a *Daltonské vyučování - stále živá inspirace*, s cílem zrealizovat sérii seminářů nejen pro studenty zapsané do výše uvedeného volitelného předmětu, ale i pro ostatní zájemce z řad studentů a pedagogů. Akce byla organizačně zajišťována katedrou věd o výchově ve spolupráci s katedrou anglistiky a amerikanistiky a její mezinárodní dimenze byla posílena tím, že vedle Hanse Wenkeho a Roela Röhnera přicestovaly též dvě maďarské zástupkyně z daltonské základní školy v Györszemere.

Daltonský plán představuje jednu z velmi progresivních pedagogických alternativ, která si od doby svého vzniku, tj. od 20. let minulého století, našla mnoho příznivců v různých zemích světa, zejména právě v Nizozemí, kde v současné době existuje více než 200 škol označovaných za daltonské. V posledním desetiletí se velmi dynamicky rozvíjí rovněž v České

republice, kde od poloviny devadesátých let existuje Asociace českých daltonských škol, sídlící v Brně a sdružující především základní školy, které organizují své vyučování v souladu s hlavními principy daltonského plánu. Na mezinárodním poli jsou pak instituce na všech úrovních vzdělávacích systémů sdruženy do společenství Dalton International, do něhož patří i Univerzita Pardubice, a to zejména díky některým publikačním a rozvojovým aktivitám katedry věd o výchově a katedry anglistiky a amerikanistiky. Předsedou Dalton International je právě jeden z odborníků, kteří dne 3. listopadu 2005 hostovali na Fakultě humanitních studií - Roel Röhner.

Seminář probíhal ve dvou kolech, byl veden v angličtině a zúčastnilo se jej zhruba 30 studentů oboru učitelství anglického jazyka. Jeho úvodní část byla věnována představení daltonských principů, tj. svobody žáka a s ní spojené zodpovědnosti, důrazu na samostatnost žáka, zároveň však rovněž na rozvoj schopnosti kooperace s ostatními. Toto vše bylo prezentováno v kontextu aktuálních potřeb současné společnosti a záměrně směřováno k prezentaci a diskusi problematiky nových nároků na učitelskou profesi, uvedených velmi výstižnou formulací: *New learners/new teaching*.

Celá akce byla v souladu s výše uvedenými daltonskými zásadami orientována velmi prakticky, byly uplatňovány různé aktivizační techniky a rozličné formy práce ve skupinách. V diskusích byla reflektována právě otevřenost daltonského plánu, mnoho prostoru bylo proto věnováno např. principům kooperativního učení či možnostem využití teorie mnohočetných inteligencí jako prostředku individualizace a diferenciacce vyučování.

Návštěvu Hanse Wenkeho a Roela Röhnera na fakultě lze rozhodně považovat za velmi přínosnou, a to nejen pro studenty učitelství anglického jazyka, ale rovněž z hlediska dalších mezinárodních aktivit Univerzity Pardubice v rámci Dalton International.

Mgr. Pavel Brebera
Katedra anglistiky a amerikanistiky FF

účastníci odborného semináře

předsednictvo semináře - zleva:
Ing. Vojtěch Kocourek, Ph.D.,
prof. Ing. Vlastimil Melichar, CSc.
a Ing. Alexander Chlaň, Ph.D.

Odborný seminář „Zahájení modernizace III. a IV. koridoru”

Dne 1. prosince se na Dopravní fakultě Jana Pernera uskutečnil „Seminář k zahájení modernizace III. a IV. tranzitního koridoru”.

Seminář se konal pod záštitou náměstka ministerstva dopravy Ing. Vojtěcha Kocourka, Ph.D. a děkana Dopravní fakulty Jana Pernera prof. Ing. Karla Šotka, CSc. Setkání se zúčastnili zástupci z řad ministerstva dopravy, investorů, projektantů, dodavatelů a provozovatelů.

Semináři předsedal vedoucí katedry dopravního managementu, marketingu a logistiky prof. Ing. Vlastimil Melichar, CSc., který vedl i závěrečnou diskusi. Na semináři vystoupili náměstek ministra dopravy Ing. Vojtěch Kocourek, Ph.D., proděkan pro vědecko-výzkumnou činnost a zahraniční styky dopravní fakulty Ing. Alexander Chlaň, Ph.D., náměstek generálního ředitele SŽDC, s. o. Ing. Miroslav Konečný, náměstek ředitele SFDI Ing. Jiří Novák,

zástupce obchodního ředitele SUDOP Ing. Tomáš Slavíček a předseda Správní rady Nadačního fondu Jana Pernera prof. Ing. Milan Lánský, DrSc., který přednesl informace o záměru vybudovat v Pardubicích pomník Jana Pernera. Jednání semináře se dále zúčastnili významní hosté z Dopravní fakulty Jana Pernera, Fakulty dopravní ČVUT, Žilinské univerzity, CDV, firem KPM Consult a. s., Skanska ŽS, a. s., ČD a. s., Mikroelektronika s. r. o. a další.

Na semináři byly prezentovány projekty na výstavbu III. a IV. koridoru, včetně uvedení hlavních problémů týkajících se nejen výstavby, ale i financování a dopadů na životní prostředí.

Na závěr semináře proběhla diskuse k uvedeným projektům a aktuálním problémům budování infrastruktury a jejího financování v ČR a v ostatních evropských zemích.

Ing. Jiří Čáp, Ing. Rudolf Kampf, Ph.D.
Katedra dopravního managementu,
marketingu a logistiky DFJP

Konference „Outsourcing dopravně-logistických procesů”

Na Dopravní fakultě Jana Pernera se dne 6. října 2005 uskutečnila vědecká konference s mezinárodní účastí k prezentaci výsledků řešení roční etapy grantového projektu GA ČR – 103/05/2067 „Outsourcing dopravně-logistických procesů”. Grantový projekt je řešen na katedře dopravního managementu, marketingu a logistiky.

Konference se uskutečnila pod záštitou náměstka ministra dopravy Ing. Vojtěcha Kocourka, Ph.D. a děkana Dopravní fakulty Jana Pernera prof. Ing. Karla Šotka, CSc.

Mezi zúčastněnými byli pracovníci Ministerstva dopravy ČR, zástupci významných podniků (České dráhy, a. s., Česká pošt-

účastníci konference

ta, a. s., ČSAD Hodonín, a. s. a další) a zástupci univerzit z České republiky i ze zahraničí.

Konference byla zaměřena na vymezení základní filosofie uplatnění outsourcingu dopravně-logistických procesů, což odpovídalo stavu řešení grantového projektu. Podrobnější tematické zaměření bylo následující:

- mapování jednotlivých dopravně-logistických procesů a jejich analýza,

- charakteristika dopravně-logistických procesů,
- faktory ovlivňující jednotlivé dopravně-logistické procesy,
- finanční a ekonomická analýza.

Další vědecká konference k prezentaci výsledků řešení uvedeného grantového projektu se na dopravní fakultě uskuteční koncem října 2006.

Ing. Rudolf Kampf, Ph.D.

Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky DFJP

Dopravní systémy 2005

Dne 29. listopadu se v zasedací místnosti Dopravní fakulty Jana Pernera (dále DFJP) konal I. ročník konference s mezinárodní účastí „Dopravní systémy 2005“. Konference se stala fórem pro prezentaci výsledků, které byly dosaženy v rámci prvního roku řešení výzkumného záměru Teorie dopravních systémů. Jedná se o mezifakultní projekt, protože kromě 3 kateder DFJP - katedry technologie a řízení dopravy (KTRD), katedry dopravního managementu, marketingu a logistiky (KDMML) a katedry informatiky v dopravě (KID), je zapojena i katedra řízení procesů a výpočetní techniky (KŘPVT) Fakulty chemicko-technologické.

Konference se zúčastnili zástupci jednotlivých kateder, popřípadě jejich spolupracovníci, zainteresovaní ve výzkumném záměru a dále odborná veřejnost. Nejprve se za organizační výbor ujala slova doc. Ing. Tatiana Molková, Ph.D., která zúčastněné přivítala a zahájila konferenci. Následně se slova ujal odpovědný řešitel projektu děkan DFJP prof. Ing. Karel Šotek, CSc., který prezentoval základní údaje o výzkumném záměru a nastínil zaměření jednotlivých zúčastněných kateder. Katedra TRD, která se zabývá optimalizací technologických procesů a řízení v dopravních systémech, řeší v rámci projektu zejména teoretické aspekty logistických systémů, technologie a řízení dopravy. Katedra DMML se v institucionálním záměru věnuje problematice související s tendencí změn v okolí dopravního systému v reálných podmínkách České republiky (vliv vstupu ČR do EU i celkové globalizace na jednotlivé druhy

dopravy, úloha dopravy v udržitelném rozvoji, faktory a rozhodující síly na podnikatelské prostředí v dopravě a současné problémy evropské dopravní politiky). Katedra ID se v rámci institucionálního záměru zaměřuje na řešení architektury a techniky simulačních modelů dopravních systémů, simulačních modelů reálného prostředí na dopravní síti a také se zabývá metodologií řešení úloh diskrétní optimalizace. Katedra ŘPVT se zabývá řešením problematiky řízení, optimalizace a diagnostikou složitých dynamických systémů. Řešitelský kolektiv v roce 2005 sestával z 60 řešitelů, kteří zveřejnili 180 publikací.

Poté se slova ujal proděkan pro vědeckovýzkumnou činnost a zahraniční styky Ing. Alexander Chlaň, Ph.D., jenž ve své prezentaci naznačil strategii řešení výzkumného záměru a také význam a přínos pro vědeckou činnost DFJP.

V prvním přednáškovém bloku zazněly hodnotící příspěvky odpovědných řešitelů z jednotlivých kateder o postupu a výsledcích řešení výzkumného záměru za rok 2005. Výzkumnou činnost katedry informatiky v dopravě představil doc. Ing. Antonín Kavička, Ph.D., který přítomným prezentoval dílčí podúkoly řešené na KID. Ve svém vystoupení se zaměřil zejména na 3. podúkol „Architektury a techniky simulačních modelů“, jehož je odpovědným řešitelem. V krátkosti představil jednotlivé řešitele a základní oblasti výzkumu.

Dalším přednášejícím byl vedoucí KŘPVT doc. Ing. Stanislav Krejčí, CSc., který definoval strategii řízení složitých a rozsáhlých systémů, řízení technolo-

děkan DFJP pan prof. Ing. Karel Šotek, CSc. během úvodní prezentace na téma „Teorie dopravních systémů – Náš výzkumný záměr“

konference se účastnili jak řešitelé výzkumného záměru, tak odborná veřejnost

zahájení konference doc. Ing. Tatianou Molkovou, Ph.D.

gických procesů a metody vedoucí k řešení problematiky jejich řízení.

Vedoucí KDMML prof. Ing. Vlastimil Melichar, CSc. se ve své prezentaci zabýval hodnocením věcného plnění výzkumného záměru na katedře, dále vymezením předmětu výzkumné činnosti v rámci řešení jednotlivých dílčích etap, plněním stanovených cílů a v poslední řadě shrnul výstupy (články, publikace) řešitelů na KDMML.

První přednáškový blok uzavřel vedoucí KTRD prof. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc., který se ve své prezentaci zabýval problémovými oblastmi řešenými v rámci výzkumného záměru na KTRD, dále analýzou současného stavu poznání, přehledem úloh, metodikou jejich řešení. První řešení se již objevila v jednotlivých příspěvcích řešitelů na KTRD.

Ve druhém přednáškovém bloku následovaly stěžejní odborné příspěvky řešitelů výzkumného záměru z jednotlivých kateder. Za KŘPVT vystoupili prof. Ing. Ivan Taufer, DrSc., Ing. Daniel Honc, Ph.D. spolu s doc. Ing. Františkem Duškem, CSc., za KID doc. Ing. Antonín Kavička, Ph.D., Ing. František Machalík, za KTRD se prezentovali Ing. Rudolf Mrzena, Ing.

Pavel Drdla, Ph.D., a z KDMML přednesli své příspěvky Ing. Ivo Drahotský, Ph.D. a doc. Ing. Pavel Šaradín, CSc.

Po jednotlivých příspěvcích následovala diskuse. Za připomenutí stojí zejména zajímavá výměna poznatků mezi zástupci z KŘPVT, která se zabývá především výzkumem aplikace výpočetní techniky a algoritmizace v oblasti chemie, a zástupci dopravních kateder. Jak se ukázalo, poznatky i ze zdánlivě odlišných oborů mohou být přínosem pro ostatní řešitele. Jednotlivé příspěvky, včetně příspěvků, které nebyly na konferenci prezentovány, jsou k dispozici v tištěné i elektronické verzi ve sborníku *Dopravní systémy 2005*.

Na závěr konstatoval odpovědný řešitel výzkumného záměru *Teorie dopravních systémů* prof. Ing. Karel Šotek, CSc., že první ročník konference byl úspěšný, přispěl k výměně poznatků a zkušeností mezi jednotlivými řešiteli, což určitě napomůže dalšímu řešení výzkumného záměru. Logickým krokem je v započaté tradici pokračovat, a proto se v roce 2006 uskuteční 2. ročník konference *Dopravní systémy 2006*.

doc. Ing. Tatiana Molková, Ph.D.

Katedra technologie a řízení dopravy DFJP

Průzkum informační gramotnosti aneb Jsou studenti UPa informačně gramotní?

Ve dnech 25. dubna až 19. května 2005 se pod záštitou Asociace knihoven vysokých škol, konkrétně její Komise pro informační výchovu a informační gramotnost uskutečnil v několika vysokoškolských knihovnách průzkum informační gramotnosti.

Cílem průzkumu bylo zjistit úroveň schopností a dovedností studentů pracovat s informacemi a informačními zdroji.

Důvodem, proč myšlenka průzkumu vůbec vznikla a proč se ho zúčastnila i naše knihovna, byla snaha zjistit stav a odhalit slabá místa, aby bylo možno rozšířit současnou nabídku informačního vzdělávání a odstranit tak případné nedostatky.

Definice pojmu

Pro pochopení problému (ne)dostatečné informační gramotnosti je nutné nejprve charakterizovat samotný pojem informační gramotnost (dále IG).

IG je souhrnem gramotnosti literární, dokumentové, numerické, jazykové a ICT (zkratka pro informační a komunikační technologie).

Student literárně gramotný rozumí odborným textům svého studijního oboru, píše strukturované odborné texty na téma svého studijního oboru, vytváří z odborného textu svého studijního oboru abstrakty (referáty, přehledy, výtahy), používá citačních zásad a vytváří bibliografické citace podle normy nebo jiného předepsaného formátu.

Student dokumentově gramotný sleduje pravidelně publikované informace svého studijního oboru, používá rutinně elektronické knihovní katalogy, používá rutinně elektronické

databáze svého studijního oboru zpřístupněné školou (knihovnou, jejímž je uživatelem), používá rutinně zdroje na internetu, při vyhledávání pracuje podle připravené rešeršní strategie, používá pokročilé způsoby vyhledávání v elektronických katalozích a databázích a na internetu, rozpozná relevantní informace ve vyhledaných výsledcích, používá vyhledané informace ve své odborné práci, organizuje a uchovává vyhledané informace, dodržuje etické a právní zásady při využívání informací.

Numericky gramotný student pracuje s faktografickými údaji, statistikami, grafy, parametry, jednotkami svého studijního oboru, využívá rutinně numerických údajů při své odborné práci.

Jazykově gramotný student ovládá mateřský spisovný jazyk, ovládá odbornou terminologii svého studijního oboru, ovládá hierarchii terminologie svého studijního oboru, ovládá anglický jazyk, ovládá terminologii svého studijního oboru v angličtině.

ICT gramotnost znamená, že student používá běžně dostupné informační a komunikační technologie potřebné k vyhledání, získání, zpracování a prezentaci informací (různého typu a formátu), které se týkají jeho studia a odborné práce. To znamená, že užívá rutinně služby internetu, rutinně některé textové a tabulkové editory a ovládá prezentační techniky.

Z hlediska zaměření univerzitní knihovny a z hlediska služeb, které nabízí, je pro nás relevantní především gramotnost dokumentová. Na tu se také během prezentování výsledků průzkumu zaměřím podrobněji.

Průběh průzkumu

Průzkum byl zahájen 25. dubna 2005 v 10:00 hodin, kdy byl na 300 e-mailových adres uživatelů knihovny vybraných náhodným výběrem rozeslán dopis s žádostí o vyplnění dotazníku. Dotazník byl umístěn na neveřejné internetové adrese.

Po vyplnění dotazníku měl respondent možnost zúčastnit se slosování o drobné věcné ceny. Každému výherci se vygeneroval speciální kód, po jehož předložení si mohl v knihovně vyzvednout výhru. První výherce se dostavil tentýž den ve 12:30 hodin.

Po čtyřiaadvaceti hodinách od zahájení bylo vyplněno 80 dotazníků. Dne 2. května jich bylo již 150 a celkem do 19. května vyplnilo dotazník 172 uživatelů Univerzitní knihovny Univerzity Pardubice. Z celkového počtu 40 cen si výhru vyzvedlo 20 respondentů.

Průzkum byl uskutečněn na několika vysokoškolských knihovnách již v minulém roce a pro analýzu se data z obou let spojila. Celkově se tedy průzkumu zúčastnilo osm univerzitních či fakultních knihoven. Vzorek vyplněných dotazníků byl ve všech případech natolik významný, že bylo možno s dostatečnou statistickou průkazností analyzovat a prezentovat data odděleně za každou knihovnu.

Příklady otázek položených v dotazníku

- Schopnost orientovat se ve službách a fondech knihoven považují pro sebe osobně za
 - a) zcela nedůležitou
 - b) spíše nedůležitou
 - c) spíše důležitou
 - d) velmi důležitou
- Citujete při psaní odborných textů použité informační prameny?
 - a) ne, necituji
 - b) ano, v textech uvádím prameny, které jsem použil, ale nedržím se přitom žádných pevných pravidel
 - c) ano, uvádím prameny, které jsem použil a řídím se přitom konkrétními pravidly, vzorem nebo normou. Pokud zvolíte tuto možnost, uveďte prosím, o jaká pravidla, vzor nebo normu, jde:
 - d) nevím, co znamená citovat použité informační prameny
- Vyhledáváte informace v odborných databázích, které zpřístupňuje Vaše univerzita nebo fakulta (např. EconLit, EBSCO, ProQuest, Web of Science)?
 - a) vůbec
 - b) nanejvýš 1x za semestr
 - c) 2-5x za semestr
 - d) častěji než 5x za semestr

e) nevím, o jaké databáze jde

Výsledky průzkumu

- Studenti UPa v průměru dosahují úrovně IG, která je rovna polovině maximálního možného naplnění standardů IG.
- Byla jednoznačně prokázána souvislost výše IG a absolvování kurzu zaměřeného na práci s informacemi – studenti, kteří absolvovali kurz zaměřený na práci s informacemi, mají vyšší IG než studenti, kteří kurz neabsolvovali.
- Úroveň jednotlivých složek IG, která byla dosažena studenty UPa:
 - a) dokumentová gramotnost (DG)
 - podprůměrná úroveň,
 - b) jazyková gramotnost (JG), celková IG
 - průměrná úroveň,
 - c) literární a numerická gramotnost (LG, NG)
 - mírně nadprůměrná úroveň,
 - d) ICT gramotnost (ICTG) – nadprůměrná úroveň.
- Pro zajímavost vybrané konkrétní hodnoty:
 - přes 60 % studentů cituje použitou literaturu bez ohledu na pravidla či normy,
 - přes 66 % studentů během semestru vůbec nevyužívá elektronické informační zdroje (oborové databáze),
 - 72 % studentů využívá internet ke studiu více než 10x za semestr,
 - téměř 50 % studentů využívá on line služeb knihovny více než 5x za semestr.
- Jednotlivé fakulty se od sebe liší jen úrovní literární, numerické a ICT gramotnosti. U dokumentové, jazykové a celkové úrovně informační gramotnosti jsou rozdíly statisticky nevýznamné. (světlé pozadí = silné stránky, červené pozadí = slabé stránky)

Fakulta, ústav	LG	DG	NG	JG	ICTG	IG
DFJP	průměrná	podprůměrná	nadprůměrná	průměrná	nadprůměrná	průměrná
FES	průměrná	podprůměrná	průměrná	průměrná	nadprůměrná	průměrná
FHS/FF	mírně nadprůměrná	podprůměrná	nízká	průměrná	mírně nadprůměrná	průměrná
FChT	podprůměrná	podprůměrná	nadprůměrná	průměrná	mírně nadprůměrná	průměrná
ÚEI	průměrná*	podprůměrná*	průměrná*	průměrná*	nadprůměrná*	průměrná*
ÚZS	průměrná*	podprůměrná*	podprůměrná*	podprůměrná*	průměrná*	podprůměrná*

* Pozn.: Z ÚEI se průzkumu zúčastnilo jen 9 studentů a z ÚZS pouze 3 studenti, přesnost měření je tedy velmi malá, výsledky jsou uvedeny jen pro orientační srovnání.

- Za nejvýznamnější okruh zdrojů vědomostí o práci s informacemi studenti považovali dotazy směřované na ostatní studenty, studium na střední škole a dotazy směřované na pracovníky knihovny. Užití prvního zdroje (dotazy na ostatní studenty) však v rámci přesnosti měření nezvyšuje IG. Je to tedy preferovaný, ale málo efektivní zdroj informací.
- Schopnost orientovat se ve službách knihoven považuje za spíše nebo velmi důležitou cca 94 % studentů.
- Z další analýzy vyplynulo, že 55 % studentů tvoří skupinu, která je motivovaná pro vzdělávání v oblasti IG a znalosti z této oblasti aktivně využívá. Úroveň IG této skupiny je průměrná, je to tedy skupina vhodná i pro základní úroveň kurzů.
- Další 38 % studentů tvoří skupinu, jejíž úroveň IG je podprůměrná, ale mají motivaci a alespoň zčásti u nich může zvýšení vzdělání v oblasti IG způsobit, že začnou intenzivněji používat odbornou literaturu mimo skriptu a učebnice.
- Absolventi kurzů jsou z hlediska úrovně IG vnitřně diferencováni. Ti, kteří kurzy hodnotí lépe, mají také vyšší celkovou úroveň IG.
- Kurzy jsou lépe hodnocené a efektivnější u studentů, kteří se chystají ukončit studium až v postgraduálním stupni. V současnosti se tedy zdá, že vyšší míra IG je užitečná především pro studium orientované spíše na vědeckou, akademickou sféru.
- Lze popsat tři způsoby využívání knihovny. Asi 30 % uživatelů knihovny ji využívá často v průběhu semestru a málo ve zkuškovém období. Asi 25 % užívá knihovnu intenzivně jak ve zkuškovém období, tak v průběhu semestru. Asi 17 % studentů využívá knihovnu málo (spíše doplňkově) jak v semestru, tak ve zkuškovém období.

Závěry

Výsledky průzkumu jsme částečně očekávali. Informační gramotnost studentů, a to především gramotnost dokumentová, je na neuspokojivé úrovni. Na vině je jistě i fakt, že požadavky kladené na studenty v průběhu celého studia je zatím nenutí dokumentovou gramotnost udržovat alespoň na průměrné úrovni, natož ji zlepšovat.

Informační zabezpečení všech oborů je přitom na velmi dobré úrovni. Univerzita Pardubice vkládá ročně přes 7 mil. Kč do nákupu elektronických informačních zdrojů a další zdroje jsou zcela nebo částečně (UPa je členem konsorcií, které se na platbách finančně podílejí) dotovány z programu „IN” MŠMT ČR.

Jaká je vlastně v současnosti celková situace ve výuce dokumentové gramotnosti na Univerzitě Pardubice?

Univerzitní knihovna UPa zajišťuje dva předměty, v nichž se studenti učí využívat informační zdroje a pracovat s informacemi. Na Fakultě ekonomicko – správní je to volitelný před-

mět ukončený zápočtem Informační zdroje pro společenské vědy (3. ročník, letní semestr, jednohodinový seminář v PC učebně). Na Ústavu elektrotechniky a informatiky je to povinně volitelný předmět Informační zdroje a jejich využívání zakončený klasifikovaným zápočtem (1. ročník, zimní semestr, přednáška + cvičení v PC učebně).

Částečně vlastními silami, částečně s podporou univerzitní knihovny si zajišťuje výuku Fakulta chemicko - technologická v povinně volitelných předmětech Chemická informatika a Chemická literatura.

Na Dopravní fakultě Jana Pernera se této problematice věnuje ve svých předmětech doc. Ing. Jaroslava Machalíková, CSc.

Fakulta humanitních studií zatím odpovídající předmět nenabízí, v r. 2004 i 2005 byl ale do jednoho ze seminářů oboru Sociální antropologie zařazen dvouhodinový kurs připravený univerzitní knihovnou.

Ústav zdravotnických studií také dosud nemá ve studijním plánu zařazený odpovídající předmět, ale jeho zařazení se předpokládá pro akademický rok 2006/2007.

Univerzitní knihovna, jejíž nezpochybnitelnou rolí je role vzdělávací, se snaží systematicky přispívat ke zvýšení úrovně dokumentové gramotnosti nabídkou jednorázových školení, kursů zaměřených na konkrétní informační zdroje i volitelných předmětů pro jednotlivé fakulty již několik let. Výsledky jsou však zatím poměrně nevýrazné především proto, že počet studentů, kteří tyto kursy absolvovali, je nízký.

Univerzitní knihovna je připravena se nadále na zvyšování dokumentové gramotnosti podílet. Disponuje odbornými pracovníky, kteří jsou schopni připravit kursy na vyžádání i modifikace předmětu Informační zdroje podle zaměření jednotlivých studijních programů. Při realizaci v praxi se však knihovna neobejde bez podpory vedení fakult a ústavů.

*Ing. Blanka Jankovská
Univerzitní knihovna UPa*

studenti

Pamětní medaile Univerzity Pardubice studentovi Fakulty filozofické za záchranu života

V pondělí 9. ledna odpoledne byl na děkanátu Fakulty filozofické Univerzity Pardubice oceněn student **Martin Ehl**, který na Nový rok (1. ledna 2006) před polednem zachránil život jedenáctiletému chlapci tonoucímu na polabinské vodní ploše zvané Bajkal.

Děkanka Fakulty filozofické prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc. jej přijala a společně se starostou městského obvodu II Pardubice - Polabiny panem Jiřím Srbkem poděkovali studentovi I. ročníku studijního programu Filologie, oboru Anglický jazyk pro hospodářskou praxi, za jeho duchapřítomnou pomoc, kterou tonoucímu chlapci na prolomeném ledě poskytl a kterou mu s největší pravděpodobností zachránil život.

Při této příležitosti jednadvacetiletému mladíkovi z Kvasin předal prorektor doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc. Pamětní medaili Univerzity Pardubice, kterou mu za tento čin udělil rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.

(vw)

prorektor doc. Jaroslav Janda předává Martinovi Ehlovi Pamětní medaili UPa

setkání na fakultě inicioval starosta městského obvodu II Polabiny pan Jiří Srbek (vpravo)

setkání u děkanky Fakulty filozofické prof. Mileny Lenderové mělo velice přátelskou atmosféru

Francie odměnou

Vloni již pošesté soutěžili studenti technických univerzit v České republice v soutěži o nejlepší vědeckotechnický projekt. Finále soutěže, kterou vyhlašuje ČEZ spolu s Nadací Duhová energie, proběhlo letos na Fakultě elektrotechnické ČVUT v Praze 28. června. Do národního finále letos postoupilo celkem 21 vysokoškolských studentů. Mezi nimi byli i Zdeněk Mašek a Petr Voleský, oba studenti Dopravní fakulty Jana Pernera, oboru DI-EZD, Univerzity Pardubice.

Již tradičně se soutěžilo v oborech Elektroenergetika, Elektrické stroje, přístroje a pohony, Ekonomika a řízení elektrotechniky a energetiky, Technolo-

gické systémy a elektrotechnologie a Tepelně energetická zařízení. Vlastní finále probíhalo formou prezentací prací prostřednictvím posterů, které posuzovala odborná porota složená z vysokoškolských pedagogů. Předvýběr prací proběhl na příslušných odborných fakultách v celé České republice, kde se uskutečnily studentské vědecké konference a semináře. Nejlepších šest účastníků z každého ze soutěžních oborů bylo oceněno desetidenním zájezdem do Francie na vybraná energetická a vědecká pracoviště. Oba studenti pardubické univerzity se úspěšně umístili a zajistili si tak místo v již zmiňovaném zájezdu. Zdeněk Mašek sou-

těžil se svojí diplomovou prací „Programové řízení dynamometru pro zkoušení pohonu vozidel“, Petr Voleský se svou prací z odborné praxe „Trakční využití elektrické energie pro napájení hnacích vozidel u ČD a MHD“.

Zájezd z pohledu účastníka

Zájezd se uskutečnil na konci srpna, dopravním prostředkem byl autobus Mercedes. Pobyt ve Francii byl zajištěn ve známých hotýlcích typu Formule 1 se snídaní v ceně.

Z Prahy jsme odjeli ve večerních hodinách, směrem na Norimberk, Karlsruhe, Sochaux. Po příjezdu do Francie jsme nejprve navštívili muzeum Peugeot v Sochaux, pozdě odpoledne následoval odjezd do Grenoblu. Tam jsme dojeli v dopoledních hodinách následujícího dne. Během našeho pobytu v Grenoblu jsme navštívili výzkumné středisko Laue-Langevin, kde byly k vidění moderní urychlovače pro zjišťování struktury hmoty, dále výrobní závod Schneider pro kompletaci rozvaděčů a velkou přečerpávací elektrárnu Grand Maison v Alpách. Ten, kdo chtěl, se mohl zúčastnit výletu do olympijského centra nad městem Grenoble, kde si náš československý reprezentant Raška dolétl pro zlatou medaili ve skocích na lyžích v roce 1968. Po pěti dnech v Grenoblu následoval odjezd do Paříže. Cestou jsme se zastavili na zámku ve Fontaine-

bleau, kde pobýval císař Napoleon. V Paříži jsme navštívili Palác objevů, v němž jsou umístěny rozličné expozice věnované např. elektrostatice, elektromagnetické indukci či supravodivosti. Neméně zajímavou byla návštěva Cite des Sciences La Vilette s expozicemi zaměřenými na vesmír, matematiku, optiku, geologii a dalšími. Samozřejmostí byla návštěva všech známých pařížských památek, jako jsou Eiffelova věž, Vítězný oblouk či Sacre-Coeure. Pobyt ve Francii jsme ukončili třešnickou na dortu, kterou byla návštěva zábavného parku Futuroscope v Poitiers, kam jsme byli dopraveni na palubě TGV, což byl pro nás jako velké fandky a studenty EZD zážitek největších rozměrů. Na zpáteční cestě do ČR jsme navštívili firmu Lapp kabel ve Stuttgartu (kabelová technika), kde nám byl nejprve podán stručný výklad o historii a strategii podniku. Poté následovala exkurze všemi odděleními (sklad, výroba, kontrola kvality) s odborným výkladem v angličtině. Odpoledne jsme odjeli zpátky do ČR.

Výlet to byl nádherný. Každý den byl nabitý zajímavým programem, počasi nám také přálo. Vřele doporučujeme účast v dalším ročníku soutěže.

*Ing. Zdeněk Mašek a Petr Voleský
studenti Dopravní fakulty Jana Pernera*

Futuroscope

Lapp Kabel

TGV

Muzeum námořní dopravy v Aberdeenu

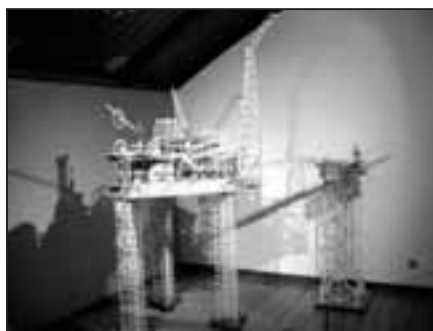
Aberdeen je přístavní město na východním pobřeží Skotska, které z pohledu námořní dopravy slouží jako přístav pro ropné trajekty. Město má přibližně 200 000 obyvatel a leží v oblasti Grampian. V Aberdeenu se nachází starobylá univerzita, která byla založena již v roce 1495, a osobně jsem velice ráda, že mám tu čest a možnost studovat zde prostřednictvím programu Socrates/Erasmus.

Každý návštěvník Aberdeenu musí navštívit Maritime Museum of Aberdeen (Námořní muzeum). Je to místo, kde můžete najít vše, co vypráví příběh Severního moře. Muzeum obsahuje malby z časů plachetnicových lodí, modely lodí z roku 1689 až po současnost, harpuny lovců velryb, nádobí ze 14. století, které bylo vyměněno do Aberdeenu z Holandska, obdivu-

hodnou soupravu miniatur majáků a dálkově ovládaných lodí a celou řadu dalších zajímavostí.

V devatenáctém až dvacátém století bylo v Aberdeenu postaveno tři tisíce lodí. Modely, malby a fotografie vyprávějí příběhy lodí světové třídy, jako je například norská plachetnice Thermopylae a Jho Sho Maru, jedna z prvních plachetnic japonského námořnictva.

Muzeum je jediným místem, kde můžete názorně vidět úplný rozsah britského ropného průmyslu. V muzeu můžete zároveň navštívit jednu z nejpobláznějších kaváren ve městě, a to kavárnu Leading Lights Café, která dostala své jméno po navigační věži u Torry.

Aberdeen je také synonymem pro lov ryb. Ve městě se nejen stavěly lodě pro různé účely, včetně lodí pro rybáře, ale ulovené ryby byly přímo zpracovávány a prodávány na rybím trhu.

Při vstupu do muzea na recepci si můžete prohlédnout aktuální informace ohledně přílivu a odlivu, ceny ropy, dodávky ryb a lodí v přístavu. V prvním patře naleznete palubu Duthie a miniaturu majáku Rattary Head. Ve druhém patře máte možnost podívat se na potápěčské obleky, dálkově ovládané vozidlo a podmořské filmování. V domě Provost

Ross's House se můžete naučit vše o rybolovu v severovýchodním Skotsku a vidět krásná námořní díla v obrazové galerii. V tomto patře naleznete také výstavu tří tisíc lodí postavených v Aberdeenu, rybářského průmyslu a historie těžby ropy mimo pevninu, a to díky artefaktům, počítačové interakci a grafice. V posledním poschodí vám muzeum nabízí osmimetrový model ropné věže Murchison, krásný pohled na přístav, a to vše zdarma.

*Blanka Vrbová
studentka DFJP, studující na University of Aberdeen*

Career Days 2006

Career Days jsou příležitostí pro studenty setkat se s předními zaměstnavateli, zlepšit své možnosti uplatnění na trhu práce a začít svou kariéru. Jedná se o tradiční setkání desítek nejvýznamnějších společností působících na českém trhu a stovek studentů z více než 40 vysokých škol z celé České republiky.

Career Days jsou určeny všem studentům vysokých škol, nicméně **nejvíce mohou nabídnout studentům 3. a 5. ročníků a absolventům**, pro které společnosti i MBA školy, jež se Career Days účastní, mají nejvíce nabídek. Samozřejmě můžou přijít i studenti nižších ročníků, kteří na Career Days mohou získat velmi dobrý přehled o trhu práce a nabídce firem, který při dalších letech studia velmi dobře využijí.

Postupem času se staly nejprestižnějším projektem svého druhu u nás.

Čtrnáctý ročník Career Days se bude konat v **Kongresovém centru Praha ve dnech 1. a 2. března 2006.**

Career Days jsou jedním z mnoho kroků pro vytvoření začínající kariéry. Budou nabízeny prezentace řady společností a v rámci individuálních setkání bude možné se sejit s jejich manažery a získat tak cenné kontakty a informace. Zároveň bude možné získat přehled o možnostech dalšího studia díky účasti mnoha významných MBA škol. Novinkou jsou soubory tréninků zaměřených na kariéru, jak uspět při pohovoru, Assessment Centre a další zajímavá témata.

Více informací na www.careerdays.cz

*Jana Vlčková
členka AIESEC Pardubice*

Výstava plakátů Rady Evropy

V prostorách univerzitní auly byla ve dnech 28. listopadu až 9. prosince 2005 instalována výstava 32 plakátů uvádějících výstavy Rady Evropy při různých příležitostech. Výstavu připravili studenti magisterského studia modulu soudobých dějin oboru Kulturní dějiny na Filozofické fakultě. Slavnostní vernisáž proběhla 28. listopadu a po zahajovacím prosluvu doc. PhDr. Václava Vebera pronesla úvodní slovo Dr. Dana

Beková, ředitelka Informační kanceláře Rady Evropy v České republice. Odpoledne poté přednesla i přednášku o historii a současných aktivitách Rady Evropy. Doprovodné materiály byly ihned rozebrány a návštěvní kniha svědčí o zájmu, který tato výstava vyvolala.

Anna Čadková
studentka oboru Kulturní dějiny FF

doc. V. Veber (vlevo) při zahájení výstavy

Dr. Dana Beková z Informační kanceláře Rady Evropy v České republice

plakáty Rady Evropy na UPa

do pamětní knihy se podepisuje doc. T. Jiránek z Filozofické fakulty

Vysokoškolský umělecký soubor pokračuje v započaté koncertní sezóně

Již během září 2005 se VUS, ještě stále okouzlen závanem kanadského turné, o kterém jsme podrobně informovali v minulém čísle, vrhl do příprav vánočního koncertního repertoáru. Na začátku další sezóny se do souboru přihlásilo několik nových uchazečů. Zmínit můžeme např. Tomáše Hubeného, studenta I. ročníku Dopravní fakulty Jana Pernera, který se do zkoušení rychle zapojil a o Vánocích byl již kmenovým členem souboru. V obnovené sestavě VUS pilně pracoval na nácvičku skladeb pro adventní i vánoční koncerty, při nichž bylo provedeno kromě nových vánočních koled také

Magnificat Jana Dismase Zelenky, od jehož smrti uplynulo roku 2005 již 260 let. Na své si přišli také naši věrní příznivci, neboť jako každým rokem i letos VUS vystoupil s *Českou mší vánoční* Jakuba Jana Ryby, a to hned třikrát: v Hradci Králové s Filharmonii Hradec Králové, v Pardubicích s Komorní filharmonií Pardubice pod vedením dirigenta Jaromíra Krýgela a v Dobrušce s orchestrem učitelů základní umělecké školy. Mezi významné akce si soubor může připsat pozvání k účinkování zahájení oslav 750 let města Svitavy. Koncert se uskutečnil v Bílém domě ve Svitavách v neděli 8. ledna 2006.

Během podzimních měsíců VUS nahrával své nové profilové CD, které ponese název „Ecce homo”. Repertoár tohoto CD bude zaměřen na populární hudbu. Kromě vlastní umělecké práce soubor vytěžuje i získávání partnerů, aby nové CD mohlo spatřit „světlo světa” v co nejbližší možné době. Letos se společně s VUS Univerzity Karlovy v Praze připravuje na rozsáhlé dílo skladatele Miloše Boka (*1968) - *Skřítkové z Křnického údolí*, které se bude v květnu 2006 nahrávat na CD. Hned po této akci se soubor chystá na soutěžní klání na dvou mezinárodních festivalech. Jedním z nich bude již tradiční IFAS, jehož 19. ročník se uskuteční na počátku prázdnin na domácí půdě v Pardubicích, kde jedním z hlavních partnerů je také naše univerzita. Na druhý festival se přenesení do slunné Itálie, kde po zakončení festivalu zavítá na univerzitu L’Aquila, která leží v partnerském regionu Pardubického kraje – Abruzzo. Na konci kalendářního roku, a tedy současně již v průběhu nové koncertní sezóny 2006/2007, bude hudební svět oslavovat 250. výročí narození jednoho z největších a nejslavnějších hudebních skladatelů – Wolfganga Amadea Mozarta. Z tohoto důvodu VUS uvažuje o nabídce Komorního orchestru Jaroslava Kociána z České Třebové, pod vedením dirigenta Mgr. Bohuslava Mimra, nastudování a provedení Mozartova *Requiem d-moll*. S tímto dílem by měl účinkovat v České Třebové, Lanškrouně a Ústí nad Orlicí. Náš soubor byl v roce 2004 velice úspěšný s netradičním provedením *České mše vánoční* v doprovodu cimbálu. Proto tuto verzi bude reprízovat o vánocích 2006, a to hned šestkrát. Po několikaleté odmlce ji uvede 11. prosince na schodech Fakulty chemicko-technologické, ještě téhož dne se přenesení do nového kulturního sálu radnice v Sezemicích. Poté bude tradičně provedena na pardubickém zámku a velké koncertní finále by se mělo konat dvojím provedením ve Východočeském divadle Pardubice 21. prosince 2006.

Na počátku nového kalendářního roku 2006 přeje VUS Pardubice všem studentům, pedagogům i dalším zaměstnancům Univerzity Pardubice hodně štěstí, zdraví, pohody a úspěchů nejen pracovních, ale i osobních. Věříme, že i vy jste se v předvánočním shonu na okamžik zastavili a našli si chvíli na návštěvu nejrozmanitějších kulturních akcí, které povznášejí nejen ducha, ale při pokojném rozjímání naplní člověka klidem, pokorou a láskou k bližnímu. Věřte, že všechny členy VUS nesmírně těší, když vás spatří v obecenstvu některého ze svých koncertů.

Zpráva všem studentům, kteří se ještě nezapojili a mají v sobě trochu chuti do zpívání:

VUS zkouší na Fakultě chemicko-technologické, náměstí Čs. legií, každé pondělí a čtvrtek od 19:00 hodin.

Telefon: 466 037 069, e-mail: vus@upce.cz

web: <http://vus.upce.cz>

Marie Hofericová
studentka FF UK Praha, členka VUS

Pár slov od dirigenta Jaromíra Krygela

S VUS jsem se setkal vůbec poprvé na zkoušce, jež předcházela Vánočnímu koncertu s Komorní filharmonií Pardubice,

koncert VUS s Komorní filharmonií Pardubice v Domě hudby dne 19. prosince 2005

dirigent Jaromír Krygel

který jsem dirigoval 19. prosince 2005 v Domě hudby v Pardubicích a musím upřímně říct, že na mě tento sbor zapůsobil hned od počátku velmi mile. Rád bych v tuto chvíli zmínil skutečnost, že jsem se ve svém životě setkal již s několika sbory a mám tedy možnost srovnávat.

Mile mě překvapila velmi vysoká umělecká úroveň tohoto sboru, na straně druhé pak nesmím opomenout mimořádně příjemnou atmosféru, kterou jsem cítil na všech zkouškách i na koncertě. Na programu koncertu byla Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby, skladba, kterou zná docela důvěrně snad každý sbor. Samozřejmě jsem tuto skladbu dirigoval již mnohokrát, ale je to snad poprvé, kdy jsem z ní měl opravdu nádherný pocit. Sbor zpíval opravdu velmi krásně, dynamicky a spontánně, což celému programu koncertu dodalo ten pravý lesk.

Mohu-li učinit nějaký závěr z naší společné spolupráce, mohu jen říct, že jsem velmi rád, že jsem poznal toto umělecké těleso, a moc se těším na další případnou spolupráci. Tak jako je například Praha hrdá na svůj Pražský filharmonický sbor či Brno na svůj Filharmonický sbor, myslím, že i Pardubice mohou být právem pyšné na Vysokoškolský umělecký soubor, a já jim přeji ještě mnoho dalších překrásných koncertů.

s upřímným pozdravem dirigent Jaromír Krygel

41. výstava v Galerii Univerzity Pardubice

MIROSLAVA ZYCHOVÁ – malé ohlédnutí s grafikou

V úterý 24. ledna v 17 hodin byla v Galerii Univerzity Pardubice otevřena další výstava - **MIROSLAVA ZYCHOVÉ**.

Miroslava Zychová vystudovala Akademii výtvarných umění v Praze v ateliéru prof. Součka. Od roku 1971 vystavuje na

(zleva) umělkyně M. Zychová, kurátor výstavy Mgr. Netušil a prorektor doc. Janda při zahájení výstavy

skupinových i samostatných výstavách. Žije a pracuje v Praze a v Hlinsku.

Jak napsal k výstavě Jan Kříž:

„Každý z obrazů autorky je svým způsobem zátiším. Ať již to jsou skromné místnosti jejího domku ve skanzenu lidové architektury v hlineckém Betlémě, odložené věci na půdě, kostýmy jejího šatníku, nebo i věci drobné, třeba právě hračky, tak úzce spojené s každodenní scénou jejího života. Autorka vždy vycházela z přesvědčení, že si jako malířka vystačí se světem, který ji bezprostředně obklopuje.

Zvláštní a již svou četností významnou kapitolu tvoří u Miroslavy Zychové právě svět hraček. Všechny možných obecně a nafukovacích zvláště. Ve své pečlivě a realistické malbě představuje hračky se vzácným smyslem pro jakousi truchlivou radostnost, pro zvláštní spojení magie a smutku s čistou dětskou radostí z oživlých věcí.

Tradiční český romantismus spolu s realismem moudrých prvků aktuální kritiky v díle autorky hrají jednu z nejsuštilnějších melodii na vlně světového pop-artu.”

Výstava potrvá na Univerzitě Pardubice do 29. března. V Galerii Univerzity Pardubice v Univerzitní knihovně ji mohou návštěvníci zhlédnout od pondělí do pátku od 8 do 18 hodin, v sobotu od 8 do 12 hodin.

(topo)

Rektorský sportovní den 16. listopadu 2005

Dne 16. listopadu katedra tělovýchovy a sportu uspořádala sportovní den v rámci rektorského dne Univerzity Pardubice. Akce se uskutečnila v rámci oslav Dne boje za svobodu a demokracii. Den 17. listopad je v naší historii spojen především se studentskými manifestacemi, při nichž na sebe mládež vzala roli nositele svědomí národa. V roce 1939 se v mohutnou manifestaci odporu proti okupaci změnil pohřeb Jana Opletala, který byl smrtelně zraněn při zásahu německých vojáků proti průvodu na oslavu vzniku republiky. O padesát let později se vydal průvod studentstva z Vyšehradu do centra města opět. Důvodem bylo jak uctění památky studenta Opletala, tak protest proti pokračující nesvobodě. Vše skončilo brutálním zásahem proti všem zúčastněným. Tolik jen krátká připomínka svátku, který patří nejen studentům.

A nyní již k samotnému průběhu sportovního dne. Na studenty čekala řada sportovních aktivit. Od rána až do odpoledních hodin se konalo více než 12 sportovních soutěží. Některé sporty byly započítávány do celoroční soutěže Standarda rektora. Během dne byla sehrána i dvě přátelská utkání.

Florbalové družstvo našich studentů zvítězilo nad výběrem chlapců z gymnázia Mozartova 6 : 2. Odpoledne sehrála naše děvčata vyrovnané volejbalové utkání s družstvem dívek téhož gymnázia. I zde se projevila větší herní zkušenost vysokoškolaček, které také v tomto utkání zvítězily. Dopoledne se uskutečnil turnaj v badmintonu, kterého se zúčastnilo 20 hráčů. Také turnaj ve street balle, který se na naší univerzitě stává populárnějším, se velice vydařil. Akce kladla značné organizační nároky na všechny členy katedry tělovýchovy a sportu, neboť soutěž probíhala též v plaveckém areálu a na loděnici. Velký zájem studentů, jejich sportovní nadšení a spokojenost jsou pro celou katedru motivací pro pořádání dalších akcí.

z přátelského florbalového utkání

Zde několik výsledků soutěžního dne:

Badminton	
1. Zeman	FES
2. Prusek	zaměstnanec
3. Foltýn	FHS (nyní FF)
Basketbal - street	
1. Dudek, Mareček, Eflerová	hosté
2. Jonáš, Pipek, Vaněk	FChT
3. Zezula, Dobiášová, Blovská	DFJP
Posilování	
1. Říha	FES
2. Pour	ÚEI
3. Krupička	ÚEI
Vytrvalostní síla	
1. Říha	FES
2. Ludvík	FES
3. Kvasnička	FES
Plavání	
ženy 50m volný způsob	
1. Kvapilová	FChT
2. Petrová	DFJP
3. Císařová	DFJP
muži 50m volný způsob	
1. Faltýnek	ÚEI
2. Vohnout	FES
3. Novosvětský	ÚEI
ženy 50m prsa	
1. Petrová	ÚEI
2. Roubová	FES
3. Minaříková	FES
muži 50m prsa	
1. Vařeka	ÚEI
2. Svátek	ÚEI
3. Bártík	FChT

Mgr. Jan Němec
Katedra tělovýchovy a sportu UPa

Turnaj - DEBLY 12. a 14. prosince

Na tyto dva dny byl naplánován již tradiční předvánoční volejbalový turnaj v deblech. Šlo vždy o dvojici smíšenou, tzn. 1 muž a 1 žena. K naší velké radosti se do turnaje přihlásilo dost takto „vytvořených“ dvojic. Upřesníme-li počet, bylo jich rovných 21 párů. Toto číslo nám umožnilo zorganizovat základní kolo ve 3 skupinách a hra mohla probíhat současně na třech kurtech. Většina zúčastněných byla z řad studentů. Jen jednu dvojici tvořili zaměstnanci univerzity. Dokonce na naše debly dorazila i jedna dvojice studentů z jiné univerzity, takže jsme umožnili i přátelská utkání. V základních skupinách se strhl boj o postupující místa. Do finále mohla postoupit jen dvojice, která se ve své skupině umístila na 1. – 3. místě. Finálová skupina se odehrávala až druhý hrací den, tedy 14. prosince. Byl to opět boj a již o stupně vítězů. I v této skupině se hrálo systémem „každý s každým“ s tím, že vzájemná utkání ze své skupiny byla brána již jako odehra-

ná. Atmosféra byla vynikající a všichni účastníci bojovali do konce svých sil. Stupně vítězů si nakonec rozdělili studenti naší univerzity a studenti, kteří přijeli na přátelská utkání. Vzhledem k započítávání bodů tohoto turnaje do Standarty rektora se pořadí vítězů o jednu příčku posunulo, a tak se jmenovitě na 3. místě umístila dvojice Příbylová Hana (Fakulta chemicko-technologická) a Kavan Martin (Fakulta ekonomicko-správní). Druhou příčku obsadil pár Adámiková Martina (Fakulta filozofická) a Klusáček Milan (Fakulta chemicko-technologická). A na stupni vítězů stanula dvojice Kocková Pavla (Fakulta ekonomicko-správní) a Záveský František (Dopravní fakulta Jana Pernera). Celá akce se velice vydařila a my se už teď těšíme na další ročník.

Mgr. Petra Stránská
Katedra tělovýchovy a sportu UPa

HRAD STRÁDOV

Jaroslav Teplý

Poslední pramennou zprávou o hradu Strádovu je odúmrtí provolání dvorského soudu, datované 11. březnem 1457, tudíž z oné doby, kdy v souvislosti s revindikacemi musil dvorský soud dodatečně řešit mnoho odumřelých statků. Překlad originálu do češtiny zní následovně:

Ve Strádově opevněném [sídle] a vsi Trojovicích Johannes Bleha ze Strádova zemřel. Jehož statek a dědictví, totiž hrad zbořený Strádov a dvůr poplužní v Trojovicích s úrokem, dvory selskými, poli, loukami, pastvinami, rybníky, lesy a patronátním právem kostela tamtéž [to jest v Trojovicích] a kdekoliv, Johannes Bleha ze Strádova právo měl a jakýmkoliv způsobem smrtí téhož Jana na pana krále ať jest spadlo, nejvznešenější panovník a pan král statek shora jmenovaný listinou svou milostivě dal Johannovi z Kamene, mincmistru Hor Kutných za služby jeho....

Pozoruhodné je, že ve srovnání s textem zástavního zápisu z 8. března 1438 uvádí text provolávané odúmrti pouze část statku hradu Strádov. Že jde o pokus dvorského soudu, zajistit pro účely odúmrtího řízení alespoň část statku hradu Strádov, část jednáním dvorského soudu až dosud nepodchytenou, a to Trojovice, zatímco hrad sám se omezuje na zříceninu, je zřejmé. Statek hledící ke hradu však provoláván není, z čehož plyne, že nebyl alodní půdou ke hradu Strádovu. Držba v Trojovicích (dvůr, selské dvory, příslušenství a kostelní patronát) je něco jiného, to byla alodní držba Jana Blehy, z níž užitek v roce 1409 daroval augustiniánské kanonii v Sadské. Taková darování mohl učinit pouze z držby alodní.²⁹⁾

historie

5. část

Pro účely této studie jest ovšem z textu provolání odúmrtí nejdůležitější to, co se v něm říká o hradu Strádovu, časový údaj a popis stavu, že nejpozději v roce 1457 byl hrad Strádov ve stavu zbořeného hradu.

Kdy a jak k tomuto poboření došlo, z došedších nás pramenů zjistit nelze. Jest však možno se snad domnívat, že slovy municio diruta spíše jest vyjádřeno poboření po násilném dobytí než pozvolné pustnutí objektu, jenž byl opuštěn. Obnoven již hrad Strádov nebyl.

•

Snad je možno na tomto místě poznamenat, že přes torsovitost a mezerovitost pramenů nelze z nich nevyčíst, jak hluboké změny přivodila v české společnosti husitská revoluce. Její předeherou je rozvrat začínající již před rokem 1400, jejím prvním jednáním je období prvních válek od roku 1419 do roku 1437, druhým jednáním je bezvládí po roce 1439 do volby Jiříka z Poděbrad v roce 1458; doba druhých válek 1465 – 1478 je jednáním třetím; roky 1479 – 1485, to jest do míru kutnohorského, jsou jejím epilogem.

Již společnost začátku druhé půle věku patnáctého, řekněmež že doba Ladislava Pohrobka, jest světem zcela jiným, než jakým byl věk sklonku doby Karlovy a počátku doby Václavovy. Tím více jiným světem je vláda Jiřího z Poděbrad, neřku-li leta sedmdesátá a osmdesátá století patnáctého.

•••

Statek hradu Strádov

Chceme-li však, aby náš výklad o hradu Strádov byl úplný, nelze se zabývat pouze hradní zříceninou, protože před sebou

musíme mít celou držební čili majetkovou strukturu, jež byla ústrojím administrativním, hospodářským i bezpečnostně vojenským; naši předkové říkali jí statek nebo zboží. Statek měl každý středověký hrad. Statek živil jak ty, kdo statek drželi, tak ty, kteří půdu tohoto statku, to jest jeho jednotlivých kmetcích dvorů, obdělávali, živíce zároveň držitele; byli to poddaní, to jest lánici, pololánici a zahradníci, jakož i čeled' selská, případně hradská.

Zkoumaná problematika se proto rozčlení do dvou okruhů. Prvním okruhem bude stručný výklad o tom, jak byl středověký statek organizován a jak se nazývala sídla šlechty. Druhým okruhem bude hledání odpovědi na otázku, z čeho se statek hradu Strádov skládal, při čemž bude nás pochopitelně zajímat stav předhusitský, neboť zánik hradu náleží ještě pozdní době husitské revoluce.

Statek vrcholného středověku.

V terminologii českého vrcholného středověku rozumíme slovem statek vrchnostenskou čili feudální držbu, což mohl být jak jeden kmetcí dvůr – (*curia rusticalis*), tak několik takových dvorů či celá vesnice nebo více vesnic.

V našich historických poměrech je to zhruba dvanácté až čtrnácté století, kdy statek vykristalisoval jako struktura, jež se potom udržela v Českých zemích jako právní institut do roku 1848, čili do doby našich prapradědů. Příčinou této krystalisace, to jest změn společnosti označovaných obvykle jako právo zákupní či emfyteutické, byl příchod dokonalejších, to jest výnosnějších postupů zemědělské produkce, jakož i zdokonalování řemeslná a obchodní.

Statek vrcholného a pozdního středověku měl hrad nebo tvrz nebo alespoň dvůr (*castrum, munitio, curia aratura*), a to jako středisko administrativní, hospodářské a bezpečnostně vojenské; dále mívá statek obvykle také středisko tržní a řemeslné, město. Statky královské mívaly město větší (*civitas*), statky šlechtické a církevní mívaly spíše pouhé městečko (*oppidum*).

Termín poplužní dvůr (*curia aratura*) měl nejméně dvojnásobek obsah. Jednak to mohlo být selské hospodářství, zásobující hrad potravinami. Jsouc de facto součástí hradu, nebývalo zatíženo poddanským úrokem a jeho držitelé byli nezávislí svobodníci (*liberi*).

Dále k vybavě statku patřil mlýn (*molendinum*), někdy úročný (*molendinum cum censu*), někdy svobodný; obvykle byly vodní mlýny; větrný mlýn u nás běžným jevem nebyl. Mlýny zpracovávaly obilí na mouku mnohem dokonaleji než kamenné mýsy s kamennou palicí, jež znal raný středověk a jež se jako pomocné zařízení udržely dlouho do novověku.

Základem vrchnostenského středověkého statku bylo selské hospodářství, jemuž v pramenech říká se kmetcí dvůr (*curia rusticalis*). Kmetcí dvory hleděly (jak zněl termín středověkých písemností) ke hradu nebo ke tvrzi. Jestliže ke hradu s poplužním dvorem, mlýnem a s městečkem „hledělo“ nějakých deset vesnic, byla to v předhusitské době již velmi sluš-

ná držba; představy o stovkách vesnic hledících k jednomu jedinému hradu řadí se ke bludům.

Naopak velmi častým jevem bylo, že vesnice patřila několika držitelům, část mohla hledět ke hradu, část k jinému držiteli. Jestliže příslušník nižší šlechty držel vesnici celou, byl spíše výjimkou než pravidlem, a velmi mnozí drželi pouze několik kmetcích dvorů, ba pouze jeden.

Šlechta a její sídla.

Předhusitská šlechta členila se na několik skupin, dosti zjednodušeně řečeno, na šlechtu vyšší a nižší. Z vyšší šlechty vyčleňovali se „páni“, rody, jejich doménou býval zemský soud. Do jisté míry se rýsuje střed, poté, opět rozčleněna, nižší šlechta. Terminologie členění společnosti nebyla nijak ustálena, natož předepsána, do jisté míry proměňovala se s dobou. Kdo do které skupiny patří, bylo nejenom věcí okamžité držby a okamžitého bohatství, ale též věcí tradice; vědělo se, kam kdo náleží, a někdy to hrálo značnou roli (...*dominus Borsso, licet pauper et pedestris*... – ...pan Boreš, ačkoliv chud a opěšalý..., píše Bartošek z Drahonice, vyjmenovává ty, kdož se účastnili lipanského střetnutí, ale Diviši Bořkovi, ač funkčně jako vrchní hejtman kališnicko-katolické koalice byl mnohem výše, Bartošek již „pána“ nepřidal, Diviš Bořek totiž patřil k nižší šlechtě).³⁰⁾

Nepředstavujeme si však, že více či méně opevněná sídla – hrad, tvrz, dvůr – (*castrum, munitio, curia aratura, curia allodialis, curia feodalis*) – byla držena tak, že páni, to jest zhruba vyšší šlechta, drželi hrady, kdežto nižší šlechta tvrze. Mnozí z těch, kteří drželi významné hrady, patřili ke střední nebo i k nižší šlechtě.

Jak píšeme jinde, hrad nebyl pouze opevněním nebo pouze obydlím, především pro dobu třináctého až patnáctého století byl hrad rovněž symbolem feudální moci.

Slovem tvrz (*munitio*, někdy *fortalicium*) označoval český středověk třináctého až patnáctého století více či méně dobře opevněné obydlí, méně odolné než hrad (*castrum*), ale mnohem odolnější než prostý dvůr; opět řečeno dosti zjednodušeně, tvrze byly záležitostí drobné šlechty. Slovo zjednodušeně znamená, že tvrze, tedy opevněná sídla, držela nanejvýše jedna pětina (spíše o něco méně) těch, jež bychom řadili do drobné šlechty, ostatní musili se spokojit se dvorem; připusťme, že některé dvory měly ohradu kamennou a pevnější.

To jest onen druhý význam slova dvůr. Ve spojení poplužní dvůr (*curia aratura*) to tudíž může znamenat i (neopevněné) sídlo nižšího šlechtice; v pramenech potkáváme se s termíny *curia aratura* (poplužní dvůr), nebo *curia allodialis* (svobodný dvůr), také *curia feodalis* (lenní dvůr), a to velice často.³¹⁾

Nasavrky.

Ve výkladu o hradu Strádov nemůžeme pominout dvě pramenné zprávy ze čtrnáctého století, jež obě týkají se jedné z lokalit statku hradu Strádov, tou lokalitou jsou Nasavrky. Začneme zprávou starší, jež je z roku 1318, a dodejme hned, že jest to zároveň nejstarší zpráva o existenci Nasavrky.

Nasavrky:
Kostel sv. Jiljí.
Současný stav.
Snímek Jaroslav
Teplý.

Nasavrky v roce 1318.

Jde o půhon (staročeské slovo půhon znamená tolik co žaloba), z něž citujeme pouze kratičký výsek: Wykartus de Polna conqueritur super... Cunrat de Nassawyrk...– (Vikart z Polné žaluje... Kunráta z Nasavrck...). Vikart z Polné, držitel dosti významného hradu a statku Polná, poháněl v roce 1318 před zemským soudem šest vladýckých kumpánů, z nichž jedním byl Kunrát z Nasavrck.

Z půhonu se tudíž dozvídáme, že v roce 1318 existovaly Nasavrky, že v Nasavrkách bylo sídlo – nevíme, zda dvůr či tvrz – jakéhosi, jinak blíže zcela neznámého příslušníka nižší šlechty jménem Kunrát. Dále se z Vikartova půhonu dozvídáme, že Kunrát a jeho kumpáni loupili na Polenském statku v Brzkově a v Hrbově – (...in Byrzkowie et in Hyrbowie).

Mohlo pochopitelně jít o pustou loupež, ale jest také dobře možné, že to byla součást války mezi částí šlechty a králem Janem Lucemburským, že tudíž ze strany Kunráta z Nasavrck šlo o běžný tehdejší způsob vedení boje, to jest o pustošení Vikartova statku, neboli o olupování jeho poddaných. Pokud tudíž přijmeme toto druhé vysvětlení, jde o jeden z četných podniků domácí války, války mezi Janem Lucemburským a radikální šlechtickou stranou, války, jež vrcholu dosáhla v roce 1318. „Pokud přijmeme“ znamená, že jsme přijali předpoklad, sice jest pravděpodobný, ale je bez opory v přímých pramenech.

Že tyto věci se v roce 1318 dály, víme nejenom z četných půhonů – ten Vikardův zdaleka není jediný – ale i z pramenů vyprávěcích, z nichž však bohužel se nedozvíme, zda právě bědy okolo Polné patří do zmíněné války šlechty a krále. Náš zpravodaj, Petr Žitavský, mluví pouze obecně, a nikoliv v místně lokalisovatelných či dokonce lokalisovaných podrobnostech, i když z jeho sympatií a antipatií pochybovat nemusíme. Říká:

[1318] – Války, bohužel, se množí. A nekonečný počet lidí se stává chudáky a žebráky, jedni jsou do naha odírání, druzí zjímání a mukami rozličných druhů přáteli stejně jako nepřáteli bídě trýznění.³²⁾ Jak k tomu všemu došlo? Šlechta v království i v markrabství si od druhé poloviny třináctého století až příliš zvykla zasahovat do řízení státu; jednak za bezkráloví v letech 1278 – 1282, jednak po zavraždění Václava III., kdy čtyři léta to byla šlechta, jež spolurozhodovala či dokonce rozhodovala.

Na český trůn byl Jan Lucemburský, maje vystřídat Jindřicha Korutanského, dosazen spiknutím cisterciáckých opatů za tichého francouzského, a tím také papežského souhlasu. Ke spiknutí přidali se někteří šlechtici s příměsí dobrodružné krve, postupně pak mnozí ostatní. Věci zprvu se dařily, ale zdar byl poměrně brzy vystřídán napětím mezi stranou královou a radikálnějšími skupinami šlechty; napětím, jehož příčinou byly snahy šlechty o omezování krále, ale také oboustranná neústupnost; katalysátorem boje o moc byli poradci mladičkého Jana Lucemburského, cizinci. Jak jinak také, vždyť sám král byl v zemi cizincem!

Do Čech přišel Jan Lucemburský v roce 1310 jako čtrnáctiletý chlapec, v roce 1318 mu tudíž bylo dvaadvacet a vlastně stále ještě byl novopečeným mladým králem; politický boj o moc (o co jiného kdy v dějinách šlo?) přešel v boj válečný, protože válka je jak známo pouhým pokračováním politiky. S použitím jiných prostředků ovšem, takže opět nastal v zemi boj všech proti všem. Ze žaloby vidíme, že válka byla vedena způsobem tehdy obvyklým, pustošením protivníkových statků.

O podrobnostech války řadu věcí nevíme, tím méně o Kunrátovi z Nasavrck, pouze můžeme říci, že zřejmě nepatřil k žádnému významnému panskému rodu; byl buď vladýkou na alodní půdě, ale mohl být i vasalem na půdě lenního statku, nejspíše patřícího olomouckému biskupství.

Nasavrky a Polná spolu nesousedí, ale hranice držby hradu v Polné dosahovaly v té době až k řece Sázavě mezi Žďárským klášterem a Přibyslaví, takže Vikart a Kunrát sice přímými sousedy nebyli, ale na statek hradu Polná to Kunrát tak příliš daleko neměl.³³⁾

Nasavrky jako městečko olomouckých biskupů.

Přejdeme ke zprávě mladší, týkající se rovněž Nasavrck. Z hlediska zkoumání vývoje držby a osídlení, jakož i z hlediska vývoje statku hradu Strádoval a tím také z hlediska našeho výkladu jest to informace dosti podstatná.

Zprávou je listina z 29. března roku 1360, jejímž vydavatelem jest Karel IV. Císař, po žádosti olomouckého biskupa Jana, známějšího jako Jan Očko z Vlašimě, uděluje touto listinou městečku Nasavrky tržní právo.

Situace se tudíž jeví tak, že jestliže byly Nasavrky součástí statku olomouckých biskupů, hradem statku byl Strádoval a městečkem s trhem byly Nasavrky.³⁴⁾

Shora rozčlenili jsme problematiku na dva okruhy, první byl stručný výklad o tom, jak byl středověký statek organisován a jak se nazývala sídla šlechty, druhým okruhem mělo být hledání odpovědi na otázku, z čeho se statek hradu Strádov skládal.

Tu a tam prameny skoupé nejsou a poskytnou několikerý obraz statku v různých dobách, takže lze sledovat i takové věci, jak statek rostl či jak se zmenšoval. V sestavování obrazu půdní držby v době předhusitské (lépe však bude místo slov „sestavování obrazu“ představit si restaurování velmi poškozené mosaiky) je taková podrobná dokumentace spíše výjimkou, takřka pravidlem bývají zprávy neúplné. Někdy také žádné.

Pro Strádov jsme na tom spíše níže než uprostřed. Máme sice popis statku, leč pouze jediný, nadto však tento soupis je až z doby po zábořech církevní držby, jež probíhaly hned v začátcích husitství. Jest to zástavní zápis z 8. března 1438, naštěstí poměrně podrobný. Tímto zápisem Jan ze Strádova v dluhu šesti set kop grošů zastavil statek Strádov, a to Alšovi z Bítovan, Benešovi z Křivého a Janovi, synu Bleha z Lipky. Jmenovaní se tím stali nápadníky statku [nápadník je následovník v držbě], takže po smrti Janově v roce 1444 nápadníci statek Strádov skutečně dostali a ještě téhož roku prodali jej za čtyři sta kop grošů Janu Slonovi ze Sslavce, jak jsme ostatně shora již jednou zmínili.

Pro účel shora vytýčeného „hledání odpovědi na otázku, z čeho se statek hradu Strádov skládal“, (a také abychom čtenáře nezaváděli do nadměrných podrobností) použijeme pouze části tohoto zástavního zápisu z 8. března 1438, části obsahující popis statku. Otiskujeme překlad do češtiny, originál zástavního zápisu je v latině.

Jan ze Strádova prohlásil před pražskými beneficiáři [zde to znamená před zemským soudem, složeným ze členů z vyšší šlechty], že jest zavázán šesti sty kopami grošů pražských Alšovi z Bítovan, Benešovi z Křivého a Janovi, synovi Bleha z Lipky..., že budou se moci uvázati v dědictví jeho: ve Strádově ve hrad; v Drahoticích ve dvůr poplužní, ve tři dvory kmetců s úrokem; ve Trojovicích ve dvůr poplužní se dvory kmetců a ve právo patronátní ke kostelu tamtéž; v Přestavlicích ve dva dvory kmetců s úrokem; v Zájezdci v jeden dvůr kmetců s úrokem; v Nasavrkách v celou ves se dvory kmetců s úrokem, ve právo patronátní ke kostelu; ve Javorné; ve Ochozi ve dvory kmetců s úrokem; v Obořici ve dvory kmetců s úrokem; v Peklech ve tři mlýny s úrokem; ve Vysoníně ve dvory kmetců s úrokem; [vše to] s poli, lukami, lesy, potoky, řekami, rybníky a se vši zvolí k tomu příslušející etc. – [8. března 1438] ³⁵⁾

Tento zástavní zápis vznikl v roce 1438, to jest v době, kdy uběhlo dobře patnáct až sedmáct let od záborů držby, jež se do roku 1419 nacházela v rukou církve, od záborů uskutečněných v první fázi husitské revoluce. Lze tudíž předpokládat, že i v tomto soupisu držby mohou být takováta majetková podstata, držba původně církevní. Protože cílem výkladu je mimo jiné také zjištění, jak vypadala držba hradu

Údolí řeky Chrudimky pod hradem Strádovem. (Bývalý) mlýn v Peklech. Podoba stavby je z počátku devatenáctého století. Současný stav. Snímek Jaroslav Teplý.

Strádova v době předhusitské, bylo nutno provést kritický rozbor tohoto zástavního zápisu, aby se případné zábořní církevní půdy odkryly.

Náhoda více než šťastná, spočívající v dochování pramenů, umožnila provedení selekce, to jest vydělení držby původně církevní, a tudíž rekonstruování držby statku hradu Strádov před rokem 1419, ba – byť poněkud hypoteticky – také stavu ještě staršího.

Se všemi podrobnostmi tohoto rozboru pramenů čtenáře zatěžovat nebudeme, studie spokojí se s konečným výsledkem, ³⁶⁾ se stavem statku hradu Strádov před husitskou revolucí. Stačí úplně, upozorníme-li, že ze shora citovaného zástavního zápisu odpadlo Javorné a držby v Trojovicích, v Přestavlicích a v Zájezdci. Tudíž zůstává následující obraz držby statku hradu Strádova: ...ve Strádově hrad [in Stradowe castrum]; v Drahoticích dvůr poplužní, tři dvory kmetců s úrokem; v Nasavrkách celá ves se dvory kmetců s úrokem a právo patronátní ke kostelu; v Ochozi dvory kmetců s úrokem; v Obořici dvory kmetců s úrokem; v Peklech tři mlýny s úrokem; ve Vysoníně dvory kmetců s úrokem; [vše to] s poli, lukami, lesy, potoky, řekami, rybníky a se vši zvolí k tomu příslušející...

Z původního soupisu zůstaly, jak vidíme, dvě skupiny lokalit. První skupinu tvoří lokality Ochoz, Nasavrky, Drahotice, Pekla; druhou skupinu tvoří lokality Obořice a Vysonín.

Jak jsme došli ke dvěma skupinám lokalit? Následovně: Povášimně si, že v první skupině je lokalita s místním jménem Ochoz. Toto místní jméno ukazuje na vznik držby provedený udělením újezdu či ochozu, právního institutu obvyklého zejména ve vztahu zeměpána k církevním institucím. Újezdy měly rozměry větší, ochozy menší, jak naznačují již sama slova. V místních jménech typu „Újezd“ a „Ochoz“ se někdy prostor těchto donací dodnes udržel, proto také radíme lokalitu Ochoz (u Nasavrky) do skupiny starší, přesněji řečeno do skupiny lokalit udělených tímto institutem, donací s největší pravděpodobností zeměpanskou.

Poznámky:

- 29) Archiv český XXXVII/3, s. 1688 n.; v textu originálu deskového provolání je na uvedeném místě v Blehově jménu koruptela: Johannes Behla, správně má být Johannes čili Jan Bleha nebo správněji Bleh. – AČ XXXVII/3, s. 1688 n. K provolání odúmrti po Janu Blehovi srv. hlavní text a k němu pozn. 24. K roku 1409 viz pozn. 27. Augustiniánská kanonie v Sadské Vlček, Pavel – Sommer, Petr – Foltýn, Dušan: Encyklopedie českých klášterů, s. 632, heslo Sadská, viz též pozn. 10.
- 30) Bartošek z Drahonice: Kronika. (Překlad do češtiny.) In: Ze zpráv a kronik doby husitské, ss. 231 – 290, zde ss. 266 – 270. Ke středověké šlechtě Heer, Friedrich: Mittelalter. Köln 20043, ss. 32 – 39; srv. též Teplý, Jaroslav: Feudální pozemková držba.
- 31) Slovo *allodium* ve středověké latině znamená půda v plném vlastnictví. Podotkněme k tomu, že slovo „feudalismus“ je velmi obecné a že v české středověké společnosti se feudalismus francouzského typu nikdy plně neprosadil. Srv. Heer, Friedrich: Mittelalter, ss. 32 – 39.
- 32) 1318: *Reliquiae tabularum terrae regni Bohemiae I*, Quaterni citationum, č. 203, s. 56; 1318: Zbraslavská kronika. *Chronicon Aulae Regiae*. (Překlad do češtiny.) Edd.: Bláhová, Marie – Fiala, Zdeněk – Heřmanský, František. Praha 19752 (jako překlad Zbraslavské kroniky do češtiny vydání třetí), s. 314; Profous, Antonín: Místní jména v Čechách I, ss. 216, 767.)
- 33) Šusta, Josef: Počátky lucemburské. Praha 19352, ss. 257 násl.; České dějiny II/2 Šusta, Josef: Král cizinec. Praha 1939, zvl. ss. 258 násl.; oním „jediným náznakem“ jest ta okolnost, že Konrád, biskup olomoucký, byl rádcem královny Elišky a že Nasavrky patrně již v roce 1318 byly zbožím olomouckého biskupa; potom Kunrát by mohl být biskupským leníkem. Kombinace je to sice přitažlivá, ale je opřena pouze o jeden pramen, pokládejme ji proto snad za možnou myšlenku, nikoliv však za závěr, byť hypotetický.
- 34) 1360: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae I – XV*. Edd. Boček, Antonín – Chlumecký, Peter – Brandl, Vincenc – Bretholz, Friedrich. Brno 1836 – 1903, zde CDM IX, č. 161, s. 125; *Regesta diplomatica Bohemiae et Moraviae*, zde (1360) RBM VII/2 č. 468, s. 301. Srv. Sedláček, August: Hradý, zámky a tvrže I, ss. 159 násl.; České dějiny I/5 Šimák, Josef Vítězslav: Středověká kolonizace v zemích Českých. Praha 1938, s. 1240 a pozn. 3: Hloub v lesích nad Chrudimí, skoro v samotách, mělo biskupství [olomoucké] ve 14. věku hrad Stradov, k němuž příslušel úzký újezd nad potokem Debrným, toliko s osmi vesnicemi... [Josef V. Šimák si nepovšiml, že Javorné patřilo klášteru Vilémovskému a že Svídnice a Práčov jsou (tehdy) jedna a tatáž lokalita.]

Kostnice (Konstanz). Budova, v níž se konala některá zasedání koncilu. V listopadu 1417 byl tu kardinál Ottone Colonna zvolen papežem, jenž jako Martin V. dne 1. března 1420 vyhlásil křížácké tažení proti Čechům. Současný stav. Snímek Jaroslav Teplý.

- Josef Vítězslav Šimák, jak vidíme, pokládá hrad Strádov beze všech pochybností za statek olomouckých biskupů. Není v té souvislosti bez zajímavosti, že v roce 1384 je klientem olomouckého biskupa Petra až dosud pro nás neznámý Václav Lacembok, dostáváje rychtářství v Chotouni s příslušnou držbou a s povinností branné služby *cum una ballista* – (se šípometem). Dovolují si pochybovat, že by nepatřil k rodu erbu, jehož štít byl dělen stupněm. Chotouň byla jednou ze zmíněných soliterních držeb, sloužila nepochybně jako cestovní stanice mezi Olomoucí a Prahou. – *Regesta Bohemiae et Moraviae aetatis Venceslai IV*. Ed. Kopiczková, Božena. Praha 1989, č. 58, s. 49.
- 35) K Janu Slonovi ze Soslávce a k převodu statku Strádov v roce 1444 viz pozn. 28.
1438: Archiv český XXXVII, s. 149, pozn. 17.
V textu tohoto zástavního zápisu je užit termín právní mluvy středověké češtiny: „zvole“ – (*libertas*), též svoboda a vůle v pastvách (tak *Kniha Tovačovská*). Termín „zvole“ snad lze nejlépe vystihnout dnešním pojmem „služebnost“, ovšem v nejširším slova smyslu, a to až ke „svobodě a vůli v lesích a v pastvinách“; viz Brandl, Vincenc: *Glossarium illustrans bohemico–moravicae historiae fontes*. Brno 1876, s. 367 – 368.
- 36) Podrobný rozbor tohoto zástavního zápisu bude publikován v obsáhlejší, již rozpracované autorově studii *Fortifikace a osídlení mezi horní Oslavou a Chrudimkou* (pracovní titul)

pokračování příště
doc. PhDr. Jaroslav Teplý, CSc.
Katedra historických věd FF

obsah

univerzita

- **Prezident republiky Václav Klaus s chotí navštívil univerzitu - tentokrát Fakultu restaurování v Litomyšli** (1)

- **Od 1. února stojí v čele Univerzity Pardubice nový rektor** (3)
- **Ze jmenování rektorů na Pražském hradě 23. ledna 2006** (5)

- **Ze setkání na pardubickém magistrátu 18. ledna 2006** (6)
- **Ze setkání s Radou Pardubického kraje 26. ledna 2006** (7)
- **Noví profesori a docenti univerzity jmenovaní v roce 2005** (8)
- **Výstavba areálu Fakulty chemicko-technologické a tělovýchovných zařízení** (10)
- **Fakulta humanitních studií Univerzity Pardubice nese od prosince název „Fakulta filozofická“** (16)
- **Zasedání vědecké rady univerzity** (17)
- **Zasedání správní rady** (18)

- **Členstvím v klastru se Univerzita Pardubice podílí na rozvoji podnikatelského prostředí** (19)
- **Dny otevřených dveří** (21)

- **Welcome to Erasmus Universe** (24)

fakulty a vysokoškolské ústavy

- **Kontakt 2006** (26)
- **K pojetí kvality univerzity a úskalí jejího hodnocení** (26)
- **Vzdělávací akce „Implementace fondů EU“** (29)
- **Workshop k mezinárodnímu projektu „Infrastructure of City Public Transport - Social and Psychological Aspects“** (29)
- **Ministr pro místní rozvoj přednášel studentům FES** (30)
- **Další přednášející hosté** (30)

- **Návšteva prof. Novotného z USA na Fakultě chemicko-technologické** (31)

konference, semináře

- **7. ročník Konference o speciálních anorganických pigmentech** (32)
- **YISAC 2005 v Sarajevu** (33)
- **Daltonský plán: seminář nizozemských odborníků** (34)

- **Odborný seminář „Zahájení modernizace III. a IV. koridoru“** (35)
- **Konference „Outsourcing dopravně-logistických procesů“** (35)
- **Dopravní systémy 2005** (36)

informační centrum/univerzitní knihovna

- **Průzkum informační gramotnosti aneb Jsou studenti UPa informačně gramotní?** (37)

studenti

- **Pamětní medaile Univerzity Pardubice studentovi Fakulty filozofické za záchranu života** (40)

- **Francie odměnou** (40)
- **Muzeum námořní dopravy v Aberdeenu** (41)
- **Career Days 2006** (42)

kultura

- **Výstava plakátů Rady Evropy** (43)
- **Vysokoškolský umělecký soubor pokračuje v započaté koncertní sezóně** (43)
- **41. výstava – Miroslava Zychová – malé ohlédnutí s grafikou** (45)

sport

- **Rektorský sportovní den 16. listopadu 2005** (46)
- **Turnaj – DEBLY 12. a 14. prosince** (47)

historie

- **Hrad Strádov - 5. část** (47)

Vydává Univerzita Pardubice jako svou nepravidelnou účelovou publikaci. Adresa redakce: Univerzita Pardubice, Rektorát, Studentská 95, 532 10 Pardubice, tel.: 466 036 555, fax: 466 036 361, e-mail: promotion@upce.cz.

Zpravodaj UPa je zveřejněn též na webové stránce univerzity na adrese: <http://www.upce.cz> (v kapitole univerzita – dění na univerzitě).

Šéfredaktor: Ing. Valerie Wágnerová. Redakční okruh: PhDr. Miloš Charbuský, CSc., Ing. Alexander Chlaň, Ph.D., doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc., doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D., doc. Ing. Jaroslav Kleprlík, Ph.D., Tomáš Pospíchal, Ing. Iva Ulbrichová, CSc., Ivana Veselá.

Fotodokumentace: Univerzitní konferenční centrum - Adrian Zeiner, Lukáš Báchor a archiv pořadatelů akcí. Grafická úprava a sazba: Informační centrum - Ing. Alena Komárková. Tisk: Tiskařské středisko Univerzity Pardubice – únor 2006 – náklad 1 500 ks